

**MESLEK EDİNDİRME KURSLARI
KAPSAMINDA EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ
PROGRAMLARININ İNCELENMESİ:
GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ÖRNEĞİ (GASMEK)**

Derya KAÇDI

**Yüksek Lisans Tezi
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
2024
(Her hakkı saklıdır.)**

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SANAT KURAMI VE ELEŞTİRİ BİLİM DALI

**MESLEK EDİNDİRME KURSLARI KAPSAMINDA EL SANATLARI
TEKNOLOJİSİ PROGRAMLARININ İNCELENMESİ: GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ ÖRNEĞİ (GASMEK)**

(Investigation of Handicraft Technology Programs Within the Scope of Vocational Courses:
Gaziantep Metropolitan Municipality Example (Gasmek))

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derya KAÇDI

Danışman: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR

Erzurum
Ocak 2024

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Derya KAÇDI tarafından hazırlanan “Meslek Edindirme Kursları Kapsamında El Sanatları Teknolojisi Programlarının İncelenmesi: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği (GASMEK)” başlıklı tez çalışması 11 / 01 / 2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Temel Eğitim Anabilim Dalı / Sanat Kuramı ve Eleştiri Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR Aslı Islak İmzalıdır

Danışman: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Funda KOÇER Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi: Dr. Öğretim Üyesi Tuncay ÇİÇEK Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “MESLEK EDİNDİRME KURSLARI KAPSAMINDA EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ PROGRAMLARININ İNCELENMESİ: GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ (GASMEK)” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

11/01/2024

Aslı Islak İmzalıdır

Derva KACDI

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yetişkin eğitiminde önemli bir yere sahip olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (GASMEK) el sanatları teknolojisi programlarının kursiyer görüşlerine göre incelenmesi ve yeterliliklerinin ortaya konması amacıyla hazırladığım bu çalışmamda ve yüksek lisans eğitimim boyunca deneyim ve desteklerini esirgemeyen, bilgisi ve anlayışı ile yol gösteren, araştırmalarım için beni motive eden değerli danışmanım Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR hocama saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Araştırma süresince her türlü desteği veren GASMEK kurs müdürlerime, meslek edindirme koordinatörümüz Mehmet KIRMIZIGÜL beye, Şube Müdürümüz Murat AYDIN beye sonsuz teşekkür ederim.

Şehr-i Ayıntab-ı Cihan, Dünyanın Gözbebeği Şehir' i Gaziantep'in Şehrül-emini araştırmam süresince her türlü imkanı ve desteği sağlayan GASMEK kurslarının banisi Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanımız Sn. Fatma ŞAHİN hanımefendiye sonsuz şükranlarımı sunarım.

Mesleğime başladığım ilk günden itibaren bilgisini, deneyimlerini ve desteğini hiç bir zaman esirgemeyen sayın Hatice ALİSİNANOĞLU 'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatımın her alanında arkamdaki güçlerini hep hissettiğim, beni bu günlere getiren ilk öğretmenlerim annem ve babam' a, desteklerini esirgemeyen kardeşlerime, herşey onun için dediğim yegane varlığım kızım Almilam' a, pes ettiğim zaman ayağa kaldıran, bana güç veren, en büyük destekçim Recep KAÇDI'ye kalben teşekkür ediyorum.

Derya KAÇDI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MESLEK EDİNDİRME KURSLARI KAPSAMINDA EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ PROGRAMLARININ İNCELENMESİ: GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ (GASMEK)

Derya KAÇDI

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR

Ocak 2024, 271 sayfa

Jüri: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR

Doç. Dr. Funda KOÇER

Dr. Öğr. Üyesi Tuncay ÇİÇEK

Bu araştırmanın amacı, yetişkin eğitiminde önemli bir yere sahip olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (GASMEK) el sanatları teknolojisi programlarının kursiyer görüşlerine göre incelenmesi ve yeterliliklerinin ortaya konmasıdır. Araştırmanın içeriğini 2022-2023 eğitim döneminde Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (GASMEK) el sanatları teknolojisi programlarında eğitim gören kursiyerlerin faaliyetleri oluşturmaktadır. Toplam 50 kursiyere uzman görüşünde hazırlanan anket uygulanmış, elde edilen veriler ise SPSS paket programında değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, el sanatları teknolojisi kurslarına katılan kursiyerlerin tamamı kadınlar olmakla birlikte büyük çoğunluğu 45 yaş ve üzerindeki kursiyerlerden oluşmaktadır. Kursiyerlerin büyük bir kısmı GASMEK kurslarına boş vakitlerini değerlendirmek amacıyla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Kursiyerler hammaddeyi hobi malzemeleri satan işyerlerinden temin etmektedirler. Bununla birlikte malzemelerin maliyetinin fazla olması ve zor bulunması gibi hususlar kursiyerlerin yaşadıkları problemler olarak dikkati çekmektedir. Kursiyerler el sanatları teknolojisi kurslarının süresini ve uygulanan teknikleri büyük ölçüde yeterli bulmaktadır. Kursiyerler büyük ölçüde eğitim programıyla amaçladıkları hedeflere ulaştıklarını, programların içeriğinin yeterli olduğunu, uygulanan öğretim yöntemlerinin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Kursiyerler El sanatları teknolojisi eğitim programlarında yaptıkları ürünlerin tasarımlarını büyük ölçüde eğitmen ile birlikte belirlemektedirler. Bu hususta eğitmenlerin etkilerinin büyük olduğu değerlendirilmektedir. Kursiyerler GASMEK kurslarının gelişimi yönünde önerilerde de bulunmuşlardır. Kursiyerlerin el sanatları kurslarının yaygınlaştırılması ve bu kurslardan mezun olanlara yeterli istihdam sağlanması şeklinde dilek ve temennileri söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Mesleki Eğitim, Gasmek, El Sanatları Teknolojileri

ABSTRACT

MASTER THESIS

AN ANALYSIS OF HANDICRAFT TECHNOLOGY PROGRAMS WITHIN THE SCOPE OF VOCATIONAL COURSES: GAZİANTEP METROPOLITAN MUNICIPALITY EXAMPLE (GASMEK)

Derya KAÇDI

January 2024, 271 pages

Jury: Prof. Dr. Ali Murat AKTEMUR

Assoc. Prof. Dr. Funde KOÇER

Assist. Prof. Dr. Tuncan ÇİÇEK

This research aims to examine the Gaziantep Metropolitan Municipality Vocational Courses (GASMEK) handicraft technology programs, which have an important place in adult education, according to the trainees' opinions and to reveal their proficiency. The content of the research consists of the activities of the trainees studying in the handicraft technology programs of Gaziantep Metropolitan Municipality Vocational Courses (GASMEK) in the 2022-2023 academic period. A survey prepared with expert opinion was applied to a total of 50 trainees, and the obtained data were evaluated in the SPSS package program. According to the results of the research, although all of the trainees attending handicraft technology courses are women, the majority of them are 45 years old and over. Most of the trainees stated that they attended GASMEK courses to spend their free time. Trainees obtain their raw materials from businesses selling hobby supplies. However, issues such as the high cost of the materials and their difficulty in finding them are noteworthy as the problems experienced by the trainees. Trainees find the duration of handicraft technology courses and the techniques applied to be largely sufficient. Trainees largely stated that they achieved their goals with the training program, that the content of the programs was sufficient, and that the teaching methods applied were sufficient. Trainees largely determine the designs of the products they make in handicraft technology training programs together with the instructor. It is considered that instructors have a great impact in this regard. Trainees also made suggestions for the development of GASMEK courses. Their wishes and wishes are to popularize handicraft courses and provide adequate employment for graduates of these courses.

Keywords: Education, Vocational Training, Gasmek, Handicraft Technologies

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xxi
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Amaç	2
Araştırmanın Önemi.....	3
Varsayımlar	3
Sınırlılıklar	3
Kapsam ve Yöntem	4
Tanımlar	4
BİRİNCİ BÖLÜM.....	6
Gaziantep'in Tarihçesi ve Coğrafyası	6
Gaziantep'in Tarihçesi	6
Gaziantep'in Coğrafyası.....	6
İKİNCİ BÖLÜM	8
Eğitim Hakkında Genel Bilgiler	8
Eğitimin Tanımı	8
Eğitimin Amaçları	8
Eğitimin İşlevleri.....	9
Eğitimin Sınıflandırılması.....	10
Eğitimde Program Geliştirme	12
Eğitim Programının İçerdikleri	14
Eğitim Programının Çeşitleri	14
Program Geliştirme	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	16
Eğitimde Program Geliştirmenin Tarihi Gelişim Süreci	16

Avrupa ve Amerika’da Program Geliştirme Tarihi	16
Türkiye’de Program Geliştirme Tarihi.....	16
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	19
Mesleki Teknik Eğitim ve MEGEP	19
Mesleki Ve Teknik Eğitimin Tanımı	19
Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi	20
Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP)	21
BEŞİNCİ BÖLÜM	23
Yaygın Eğitim Hakkında Genel Bilgiler	23
Yaygın Eğitimin Tanımı	23
Yaygın Eğitimin Amaç ve Görevleri	24
Yaygın Eğitimin İşlevleri.....	25
Yaygın Eğitimin İlkeleri	26
Yaygın Eğitimin Özellikleri	26
Yaygın Eğitimde Gereksinimler	27
Yaygın Eğitimi Zorunlu Kılan Sebepler	28
Yaygın Eğitimde Kullanılan Öğretim Yöntemleri	29
Yaygın Eğitimde Kullanılan Öğretim Teknikleri	30
Yetişkin Eğitimi Programlarının Özellikleri.....	31
Türkler’de Yaygın Eğitimin Tarihi Gelişimi	32
Yaygın Eğitimin Hukuki ve Bilimsel Dayanakları	33
Milli Eğitim Şuralarında Yaygın Eğitim.....	34
Kalkınma Planlarında Yaygın Eğitim	37
Yaygın Eğitim Hizmetleri Veren Kurum ve Kuruluşlar	40
Temel Görevi Yaygın Eğitim Olan Kurumlar	42
ALTINCI BÖLÜM.....	45
Halk Eğitimi	45
İlk Düzenli Halk Eğitimi Etkinlikleri.....	45
Cumhuriyet Dönemi’nde Halk Eğitimi.....	45
Halk Eğitim Hakkında Genel Bilgiler.....	46
YEDİNCİ BÖLÜM	50
El Sanatları	50
El Sanatlarının Tanımı	50
El Sanatlarının Tarihçesi	50
El Sanatlarının Günümüzdeki Durumu.....	52

El Sanatlarının Özellikleri ve Önemi	53
El Sanatlarının Hammaddeye Göre Sınıflandırılması.....	53
El Sanatlarının Olumlu Kılınması İçin Yapılması Gerekenler	54
SEKİZİNCİ BÖLÜM	55
Gasmek	55
Gasmek Hakkında	55
Gasmek'in eğitim ilkeleri.....	56
Gasmek'te Ahşap Yakma Tekniği Kurs Programı.....	59
Gasmek'te Basit Nakış İğne Teknikleri Programı	66
Gasmek'te Çeyiz Ürünleri Hazırlama Programı	74
Gasmek'te Dantel Anglez Yapımı Programı	85
Gasmek'te Dekoratif Ahşap Süsleme Programı	94
Gasmek'te Elde Antep İşi Programı	103
Gasmek'te Elde Tel Sarma Programı.....	113
Gasmek'te Filografi Tekniği Programı	121
Gasmek'te İğne Oyası Yapımı Programı	131
Gasmek'te Kağıt Rölyef Yapımı Programı.....	140
Gasmek'te Keçe Aksesuarları Yapımı Programı	149
Gasmek'te Kilim Dokuma Programı	157
Gasmek'te Makrome Örgü Yapımı Programı.....	168
Gasmek'te Özel Gün ve Nikah Şekeri Hazırlama Programı.....	176
Gasmek'te Şiş ve Tığ Örücülüğü İle Oyuncak Bebek Yapımı (Amigurumi).....	183
Gasmek'te Takı Yapım Teknikleri Programı.....	191
Gasmek'te Tel Kırma Programı	201
Gasmek'te Yemeni Yapımı Programı	212
Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar	214
Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri	214
DOKUZUNCU BÖLÜM	222
Bulgular ve Yorumlar	222
Kursiyerlerin Bireysel Özellikleri İle İlgili Bulgular	222
Kursiyerlerin Kurs Katılımlarına İlişkin Bulgular	224
El Sanatları Kurslarında Yapılan Ürünlerle İlgili Bulgular	225
El Sanatları Kurslarının İçeriği ve İşleyişi Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular	226
Gasmek'ten Kareler	229
ONUNCU BÖLÜM.....	236

Genel Değerlendirme Sonuç ve Öneriler.....	236
Genel Değerlendirme ve Sonuç	236
Öneriler	237
KAYNAKÇA	239
EKLER	242
EK-1. Anket Soruları	242
EK-2. Araştırma İzni.....	246
ÖZGEÇMİŞ.....	248

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1	<i>Ahşap Yakma Tekniği (Pyrogravure) Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	60
Tablo 2	<i>Basit Nakış İğne Teknikleri Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	67
Tablo 3	<i>Çeyiz Ürünleri Hazırlama Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	75
Tablo 4	<i>Dantel Anglez Yapımı Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	86
Tablo 5	<i>Dekoratif Ahşap Süsleme Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	94
Tablo 6	<i>Elde Antep İşi Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	104
Tablo 7	<i>Elde Tel Sarma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	114
Tablo 8	<i>Filografi Tekniği Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	122
Tablo 9	<i>İğne Oyası Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	132
Tablo 10	<i>Kâğıt Rölyef Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	141
Tablo 11	<i>Keçe Aksesuar Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	150
Tablo 12	<i>Kilim Dokuma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	158
Tablo 13	<i>Makrome Örgü Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	169
Tablo 14	<i>Özel Gün ve Nikâh Şekeri Hazırlama Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	176
Tablo 15	<i>Şiş ve Tığ Örücülüğü İle Oyuncak Bebek Yapımı (Amigurumi) Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	184
Tablo 16	<i>Takı Yapım Teknikleri Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	192
Tablo 17	<i>Tel Kırma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu.....</i>	202
Tablo 18	<i>Yemeni Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu</i>	213
Tablo 19	<i>Kursiyerlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....</i>	222
Tablo 20	<i>Kursiyerlerin Doğum Yerlerine Göre Dağılım</i>	222
Tablo 21	<i>Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım.....</i>	223
Tablo 22	<i>Kursiyerlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.....</i>	223
Tablo 23	<i>Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Dağılım</i>	223
Tablo 24	<i>Kursiyerlerin Kursu Katılım Amaçlarına Göre Dağılım</i>	224
Tablo 25	<i>Kursiyerlerin Diğer Branşlardaki Kurslara Katılıp Katılmadığına İlişkin Dağılım</i>	224
Tablo 26	<i>Kursiyerlerin El Sanatları Kurslarından Nasıl Haberdar Olduklarına İlişkin Dağılım</i>	225
Tablo 27	<i>Kursiyerlerin El Sanatları Kursuna Katılma Sürelerine Göre Dağılım</i>	225
Tablo 28	<i>Kursiyerlerin El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünleri Değerlendirme Dağılımı</i>	225

Tablo 29	<i>El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünlerden Gelir Elde Etme Durumu</i>	
	<i>Dağılımı</i>	226
Tablo 30	<i>El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünlerden Aylık Kazanç Dağılımı.....</i>	226
Tablo 31	<i>El Sanatları Kurslarında Açılan Branşların Yeterliliğine ilişkin Dağılım</i>	226
Tablo 32	<i>El Sanatları Kurslarında Açılan Kursların Süresinin Yeterliliğine İlişkin</i>	
	<i>Dağılım</i>	227
Tablo 33	<i>El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Uygulanan Tekniklerin Yeterliliğine</i>	
	<i>İlişkin Dağılım</i>	227
Tablo 34	<i>El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Yararlanılan Kaynakların</i>	
	<i>Yeterliliğine İlişkin Dağılım.....</i>	227
Tablo 35	<i>El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Karşılaşılan Güçlüklerle İlişkin</i>	
	<i>Dağılım</i>	228
Tablo 36	<i>El Sanatları Kurslarının Geliştirilmesi Faaliyetlerine İlişkin Dağılım.....</i>	228

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Eğitim Sınıflandırılması.....	10
Şekil 2. Örgün Eğitim	11
Şekil 3. Yaygın Eğitim	11
Şekil 4. Eğitim- Öğretim	12
Şekil 5. Ahşap Yakma Makinesi ve Yakma Uçları.....	62
Şekil 6. Ham Ahşap	62
Şekil 7. Örnek çalışma; manzara çalışması.	63
Şekil 8. Örnek çalışma; manzara çalışması.	63
Şekil 9. Örnek çalışma.....	64
Şekil 10. Örnek Çalışma; Manzara Çalışması.	64
Şekil 11. Örnek Çalışma; Ham Kavak Üzerine Küçük Renklendirme Ve Yakma Gerçekleştirilmiş Çalışma.	65
Şekil 12. Örnek Çalışma; Renklendirme İşlemi Çoğunlukta Kullanılmış Ahşap Yakma Tekniği İle Zenginleştirilmiş Bir Çalışma.	65
Şekil 13. Örnek Çalışma.....	66
Şekil 14. Kasnak.	69
Şekil 15. Nakış İğneleri.	69
Şekil 16. Kesim Makası	69
Şekil 17. Nakış Makası	70
Şekil 18. Overlok Makinesi.....	70
Şekil 19. Desen Kitabı	70
Şekil 20. Parşömen Çizim Örneği	71
Şekil 21. Örnek Çalışma.....	71
Şekil 22. Örnek Çalışma.....	71
Şekil 23. Örnek Çalışma.....	72
Şekil 24. Örnek Çalışma.....	72
Şekil 25. Örnek Çalışma.....	72
Şekil 26. Örnek Çalışma.....	73
Şekil 27. Örnek Çalışma.....	73
Şekil 28. Örnek Çalışma.....	74
Şekil 29. Işıklı Masa	78
Şekil 30. Sanayi Tipi Düz Dikiş Makinesi	78
Şekil 31. Ev Tipi veya Taşınabilir Dikiş Makinesi	78

Şekil 32. Ütü Masası	79
Şekil 33. Ütü	79
Şekil 34. Mezura	80
Şekil 35. Parşömen ya da çizim kağıdı	80
Şekil 36. Uçan kalem	80
Şekil 37. Kumaş Yapışkanı	81
Şekil 38. Renk Kartelası	81
Şekil 39. Kumaş	82
Şekil 40. Örnek Çalışma	82
Şekil 41. Örnek Çalışma	83
Şekil 42. Örnek Çalışma	83
Şekil 43. Örnek Çalışma	84
Şekil 44. Örnek Çalışma	84
Şekil 45. Örnek Çalışma	85
Şekil 46. Örnek Çalışma	85
Şekil 47. Toplu İğne	88
Şekil 48. Makas	89
Şekil 49. Tığ	89
Şekil 50. Kalem	89
Şekil 51. İğne	90
Şekil 52. Desen Çizim Tasarım Örneğidir.	90
Şekil 53. Şerit	91
Şekil 54. Desen Örneği	91
Şekil 55. Yakın Çekim İşleme Örneği.	92
Şekil 56. Örnek Çalışma Tüm İşlemleri Bitmiş Ürün Tasarımı.	92
Şekil 57. Örnek Çalışma	93
Şekil 58. Örnek Çalışma	93
Şekil 59. Ham Ahşap Ürün	96
Şekil 60. Ham Ahşap Ürün	96
Şekil 61. Akrilik Boya	97
Şekil 62. Akrilik Vernik	97
Şekil 63. Boyama Fırçası	97
Şekil 64. Spatula	98
Şekil 65. Ponpon Fırça	98
Şekil 66. Sünger Zımpara	98

Şekil 67. Stencil Şablon	99
Şekil 68. Tamponlama Tekniği İle Boyama Yapılan Bir Stencil Çalışması.	99
Şekil 69. Dekopaj Kağıdı.....	99
Şekil 70. Pirinç Dekopaj Kağıdı.....	100
Şekil 71. Örnek Çalışma.....	100
Şekil 72. Örnek Çalışma.....	100
Şekil 73. Örnek Çalışma.....	101
Şekil 74. Örnek Çalışma.....	101
Şekil 75. Örnek Çalışma.....	102
Şekil 76. Örnek Çalışma.....	102
Şekil 77. Örnek Çalışma.....	102
Şekil 78. Desen Kitabı	106
Şekil 79. Parşömen.....	106
Şekil 80. Uçan Kalem	106
Şekil 81. İğne	107
Şekil 82. İp.....	107
Şekil 83. Gergef.....	107
Şekil 84. Tel Çekme İşlemi	108
Şekil 85. Örnek Çalışma File İşi Tekniği	108
Şekil 86. Örnek Çalışma Yuvarlak Cemelyan Tekniği.	108
Şekil 87. Örnek Çalışma Çitimeli Badem Tekniği. (Kaçdi, 2023).....	109
Şekil 88. Örnek Çalışma Çapraz İplikli Dört Dolu Dört Boş Mercimek Tekniği.	109
Şekil 89. Örnek Çalışma Mercimek Tekniği.	109
Şekil 90. Örnek Çalışma Sarmalı Badem Tekniği.	110
Şekil 91. Örnek Çalışma Ufak Kartopu Tekniği.	110
Şekil 92. Örnek Çalışma Büyük Toplulu Tekniği	110
Şekil 93. Örnek Çalışma.....	111
Şekil 94. Örnek Çalışma.....	111
Şekil 95. Örnek Çalışma.....	111
Şekil 96. Örnek Çalışma.....	112
Şekil 97. Örnek Çalışma.....	112
Şekil 98. Örnek Çalışma.....	113
Şekil 99. Desen Kitabı	116
Şekil 100. Çizim Kağıdı (Parşömen)	116
Şekil 101. Desen Çizim Örneği,.....	117

Şekil 102. Kasknak	117
Şekil 103. Tel	118
Şekil 104. İğne	118
Şekil 105. Örnek Çalışma	119
Şekil 106. Örnek Çalışma	119
Şekil 107. Örnek Çalışma	120
Şekil 108. Örnek Çalışma	120
Şekil 109. Örnek Çalışma	121
Şekil 110. Araç Gereçler	123
Şekil 111. Kavak Kontraplak.....	124
Şekil 112. Çivi Çakma Aparatı	124
Şekil 113. Biz	124
Şekil 114. Tornavida.....	125
Şekil 115. Kargaburun	125
Şekil 116. Çekiç	125
Şekil 117. Çivi.....	126
Şekil 118. Filografi Teli.....	126
Şekil 119. Örnek Çalışma	127
Şekil 120. Örnek Çalışma	127
Şekil 121. Örnek Çalışma	128
Şekil 122. Örnek Çalışma	128
Şekil 123. Örnek Çalışma	129
Şekil 124. Örnek Çalışma	129
Şekil 125. Örnek Çalışma	130
Şekil 126. Örnek Çalışma	130
Şekil 127. Örnek Çalışma	131
Şekil 128. Desen Kitabı	133
Şekil 129. İğne Oyası İğnesi	134
Şekil 130. Polyester İp	134
Şekil 131. Suni İpek İp	135
Şekil 132. Nakış Makası	135
Şekil 133. Örnek Çalışma	136
Şekil 134. Örnek Çalışma	136
Şekil 135. Örnek Çalışma	137
Şekil 136. Örnek Çalışma	137

Şekil 137. Örnek Çalışma	138
Şekil 138. Örnek Çalışma	138
Şekil 139. Örnek Çalışma	139
Şekil 140. Örnek Çalışma	139
Şekil 141. Örnek Çalışma	140
Şekil 142. Ürün Katalog Örneği.....	143
Şekil 143. Kretuar Bıçağı	144
Şekil 144. Çiçek Ütüsi.....	144
Şekil 145. Gazlı Kalem	144
Şekil 146. Soğuk Silikon ve Tabancası	145
Şekil 147. Sıcak Silikon ve Tabancası	145
Şekil 148. Kesim Matı.....	145
Şekil 149. Çöp Şiş	146
Şekil 150. Cımbız	146
Şekil 151. Sprey Vernik.....	147
Şekil 152. Örnek Çalışma; Duvar Panosu Çalışma Örneği.....	147
Şekil 153. Örnek Çalışma; Duvar Panosu Örneği.	148
Şekil 154. Örnek Çalışma; Duvar Panosu Çalışması Örneği.	148
Şekil 155. Örnek Çalışma; Tepsi İçerisine Çalışılmış Kağıt Rölyef Örneği.	148
Şekil 156. Örnek Çalışma; Esmâ-ül Hüsna Örneği.....	149
Şekil 157. Keçe Tabaka	151
Şekil 158. Yün Keçe	151
Şekil 159. Keçe Fırçası.....	152
Şekil 160. Çoklu İğne ve Tekli İğne	152
Şekil 161. Sünger Taban.....	152
Şekil 162. Şerit Kurdela.....	153
Şekil 163. Süsleme Malzemesi Çeşitleri	153
Şekil 164. Örnek Çalışma	154
Şekil 165. Örnek Çalışma	154
Şekil 166. Örnek Çalışma	155
Şekil 167. Örnek Çalışma	155
Şekil 168. Örnek Çalışma	156
Şekil 169. Örnek Çalışma	156
Şekil 170. Örnek Çalışma	157
Şekil 171. Örnek Çalışma	157

Şekil 172. Dokuma Tezgahı	161
Şekil 173. Dokuma İpi	162
Şekil 174. Küçük Makas	162
Şekil 175. Atkı ve Çözümlü İpleri	162
Şekil 176. Kirkit	163
Şekil 177. Çıkırık	163
Şekil 178. Örnek Çalışma	164
Şekil 179. Örnek Çalışma	164
Şekil 180. Örnek Çalışma Kadın Yelek.	165
Şekil 181. Örnek Çalışma	165
Şekil 182. Örnek Çalışma	166
Şekil 183. Örnek Çalışma	166
Şekil 184. Örnek Çalışma	167
Şekil 185. Örnek Çalışma	167
Şekil 186. Örnek Çalışma	168
Şekil 187. Desen Kitabı	171
Şekil 188. Yardımcı Gereçler	171
Şekil 189. Çakmak	172
Şekil 190. Boncuk	172
Şekil 191. Doğal Çıta	172
Şekil 192. Örnek Çalışma	173
Şekil 193. Örnek Çalışma	173
Şekil 194. Örnek Çalışma	174
Şekil 195. Örnek Çalışma	174
Şekil 196. Örnek Çalışma	175
Şekil 197. Örnek Çalışma	175
Şekil 198. Örnek Çalışma	175
Şekil 199. Yardımcı Gereçler	179
Şekil 200. Kurdale	180
Şekil 201. Silikon Tabancası.....	180
Şekil 202. Pıtırıcık	181
Şekil 203. Tül	181
Şekil 204. Örnek Çalışma	182
Şekil 205. Örnek Çalışma	182
Şekil 206. Örnek Çalışma	183

Şekil 207. Örnek Çalışma	183
Şekil 208. Desen Kitabı	186
Şekil 209. Örgü İpi	186
Şekil 210. Yardımcı Gereçler	187
Şekil 211. Yardımcı Aksesuar	187
Şekil 212. Elyaf.....	188
Şekil 213. Örnek Çalışma	188
Şekil 214. Örnek Çalışma	188
Şekil 215. Örnek Çalışma	189
Şekil 216. Örnek Çalışma	189
Şekil 217. Örnek Çalışma	190
Şekil 218. Örnek Çalışma	190
Şekil 219. Örnek Çalışma; Uzun Kulak.....	191
Şekil 220. Örnek Çalışma	191
Şekil 221. Kargaburun	194
Şekil 222. Yan Keski	194
Şekil 223. Yuvarlak Uçlu Pense ve Kapama Klipsleri	194
Şekil 224. Boncuk Dokuma Tezgahı	195
Şekil 225. Misina	195
Şekil 226. Boncuk İpi	196
Şekil 227. Boncuk İğnesi.....	196
Şekil 228. Boncuk Çeşitleri.....	196
Şekil 229. Örnek Çalışma	197
Şekil 230. Örnek Çalışma	197
Şekil 231. Örnek Çalışma; Hapishane İşi Bileklik Çalışması.	198
Şekil 232. Örnek Çalışma.....	198
Şekil 233. Örnek Çalışma; Taş Bezeme Tekniği.....	199
Şekil 234. Örnek Çalışma; Bileklik.	199
Şekil 235. Örnek Çalışma	200
Şekil 236. Örnek Çalışma	200
Şekil 237. Örnek Çalışma	201
Şekil 238. Örnek Çalışma	201
Şekil 239. Desen Kitabı	204
Şekil 240. Tel Kırma İğnesi	204
Şekil 241. Tel Kırma Teli.....	205

Şekil 242.	<i>Kasnak</i>	205
Şekil 243.	<i>Tül Kumaş</i>	206
Şekil 244.	<i>Merdane</i>	206
Şekil 245.	<i>Örnek Çalışma; Tel Kırma Çanta.</i>	206
Şekil 246.	<i>Örnek Çalışma; Aksesuar</i>	207
Şekil 247.	<i>Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.</i>	207
Şekil 248.	<i>Örnek Çalışma; Keten Kumaş ve Çarpı İşleme Tekniği</i>	208
Şekil 249.	<i>Örnek Çalışma; Çanta ve Ayakkabı Kombini</i>	208
Şekil 250.	<i>Örnek Çalışma; Kına Örtüsü Seti</i>	208
Şekil 251.	<i>Örnek Çalışma: Gelin Tacı</i>	209
Şekil 252.	<i>Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü</i>	209
Şekil 253.	<i>Örnek Çalışma; Tepsi Tasarımı</i>	210
Şekil 254.	<i>Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.</i>	210
Şekil 255.	<i>Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.</i>	211
Şekil 256.	<i>Örnek Çalışma; Sayılabilir Keten Üzerine İşleme Yapılmış Örtü.</i>	211
Şekil 257.	<i>Örnek çalışma; namaz örtüsü(mevlid örtüsü). Tül üzerine işlenmiş şifon kumaşa birleştirilmiş örtü.</i>	211
Şekil 258.	<i>37 Numara Kesim Kalıbı</i>	215
Şekil 259.	<i>Kalıp</i>	216
Şekil 260.	<i>Yardımcı Araç- Gereçler; Eye, Bileği, Kesim Bıçakları, Dişli, Kerpeten ve Çekiç</i>	216
Şekil 261.	<i>Biz</i>	217
Şekil 262.	<i>Kaşık ve Kanca</i>	217
Şekil 263.	<i>Örnek Çalışma</i>	218
Şekil 264.	<i>Örnek Çalışma</i>	218
Şekil 265.	<i>Örnek Çalışma (Kaçdi, 2023).</i>	219
Şekil 266.	<i>Örnek Çalışma</i>	219
Şekil 267.	<i>Örnek Çalışma</i>	220
Şekil 268.	<i>Örnek Çalışma</i>	220
Şekil 269.	<i>Örnek Çalışma</i>	221
Şekil 270.	<i>Uluslararası Ezogelin Yöresel Bebek Çalıştayı'ndan Bir Görünüm.</i>	229
Şekil 271.	<i>Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali'nden Bir Görünüm</i>	229
Şekil 272.	<i>Ahlat Malazgirt Zaferini Anma Programları'ndan bir görünüm.</i>	230
Şekil 273.	<i>Uluslararası Şanhurfa Kültür ve Turizm Buluşması'ndan Bir Görünüm</i>	230
Şekil 274.	<i>Ankara Tam Bana Göre Festival' den Bir Görünüm</i>	231

Şekil 275.	<i>Mardin Öğren Üret Kazan Üreten Kadın Festivali'nden Bir Görünüm</i>	231
Şekil 276.	<i>Pandemi sırasında Gasmek El sanatları eğitmenleri milyonlarca adet maske üretimi yapmıştır.....</i>	232
Şekil 277.	<i>Gasmek Sergilerinden Bir Kare.....</i>	232
Şekil 278.	<i>Gasmek Sergilerinden Bir Kare.....</i>	233
Şekil 279.	<i>Gasmek Sergilerinden Bir Kare.....</i>	233
Şekil 280.	<i>Gasmek Sergilerinden Bir Kare.....</i>	234
Şekil 281.	<i>Gasmek Sergilerinden Bir Kare.....</i>	234
Şekil 282.	<i>Gasmek Deprem Felaketinde Gaziantep Halkının Yanında</i>	235

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

GASMEK	Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Kursları
İŞKUR	İş ve İşçi Bulma Kurumu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi
KÜSGET	Sınai Eğitim ve Geliştirme Merkezi ve Küçük Sanayi Geliştirme Teşkilatı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
MEKSA	Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı
MGSB	Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
TDK	Türk Dil Kurumu
TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu
TİSK	Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TODAİE	Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TÜSSİDE	Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
YOTEM	Yetişkinler Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezleri (YOTEM)

GİRİŞ

Problem Durumu

Eğitim, bireyin kendi yaşantısı aracılığıyla davranışlarında istenilen yönde değişmeler ortaya çıkarma sürecidir. Eğitim insan besleme sanatıdır ve hatta eğitim bireylerin birbirleriyle iletişimleri sonucunda ortaya çıkan bir bilgi alışverişidir. Bunlar edebiyat, sanat, bilim ve teknoloji ile sağlanır (Demirel, 2004, s. 7).

Yaşantı, eğitimle edinilen veya hissedilen deneyim olarak iki grupta ele alınmaktadır. Hissedilen yaşantı, kişilerin birbirleriyle ilişkileri sonucunda oluşan faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır. Edinilmiş yaşantı ise, sözü edilen ilişkiler sonucunda kişinin içinde bulunduğu faaliyetlerden yalnızca insanda kalıcı bir iz bırakan ve kişinin tutumunda değişimler oluşturan faaliyetler bütünüdür. Eğitim sonunda kişide davranış değişikliği olur. Tutum, kişide gözlenebilen ve ya gözlenemeyen tavır ve eylemlerin tümünü kapsar. Eğitim yönünden tutumun gözlemlenebilir, ölçülebilir ve istendik olması şartları aranır. Tutum değişikliği kişinin yaşantıları sonucu oluşur (Filiz, 2006, s. 16).

Sanat bazı fikirlerin, hedeflerin, durumların ya da olayların, beceri ve hayal gücü kullanılarak ifade edilmesine ya da başkalarına iletilmesine yönelik sıradışı insan etkinliğidir. Sanat ve sanat ürünleri dönemden döneme ve toplumdan topluma çok farklı şekillerde değerlendirilmiştir. Buna rağmen tüm insanlık tarihi süresince var olmuştur (Erkmen, 1986, s. 122).

El sanatları, bir ulusun kültürünü yansıtan önemli unsurlardandır. El sanatları ürünü denildiğinde, el işlemesiyle, el işçiliğiyle yapılmış düşüncesi dışında, yapıldığı bölgenin, yapıldığı ülkenin kültürünü temsil eden bir gösterge olduğu da akla gelmelidir.

El sanatları, kişinin bilgi ve maharetine, ustalığına dayanan, geleneksel olup, milli sanatı temsil eden, maddi değer taşıyan bir üretim biçimidir (Şehirlioğlu, 1994, s. 435).

Halk eğitim merkezlerinin bireylere sunduğu hizmette yaş, cinsiyet, eğitim ve kültür düzeyi ayırt edilmediği gibi, eğitim programlarında mekan, zaman, seviye, uygulama gibi unsurlarda da herhangi bir sınırlama söz konusu değildir. Halk eğitim merkezleri ilgili alanda tüm gereksinimlere cevap verebilecek nitelikte olup, birçok kesime hitap etmektedir. Halk eğitim kurumları, yetişkinlerin yeterli bilgi ve beceri kazanmasına yardımcı olan, örgün eğitim kurumları kadar önemlidir (Demirel ve Ün, 1987, s. 340).

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (GASMEK), toplumdaki ferdlerin kültür, sanat ve estetik bilincini oluşturmayı temel ilke edinmiştir. Milli kültürlerimizin korunmasına ve geliştirilerek yaşatılmasına büyük katkılar sağlayan GASMEK'nın başlıca hedefleri; bireylerin yeni bilgi ve beceriler geliştirmek suretiyle meslek sahibi olmaları, aile ekonomisine katkıda bulunmaları, sosyal yaşam ortamında toplu çalışma alışkanlığı elde etmeleri, boş zamanlarını kaliteli ve verimli şekilde değerlendirmeleridir. Halk eğitim merkezleri denetiminde, halk eğitim ve kendi personelleri olarak toplam 452 mesleki eğitim usta öğreticisi ile 36 kurs merkezinde 37 branş da meslek edindirme kursları düzenlemektedir.

Çalışmamızda, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Gasmek el sanatları teknoloji programları kapsamında yer alan programların içeriği, ders saatlerinin yeterliliği, öğretim yöntemlerinin yeterliliği, piyasadaki ürünlerle karşılaştırma, ürünleri satma ve sergileme hususları, el sanatları kurslarına katılan öğrencilerin aile bütçelerine katkısı ve etkisine ilişkin bulguların ortaya çıkarılması amaca ulaşmada temel sorular olarak belirlenmiş ve çalışmamıza bu doğrultuda yön verilmiştir.

Amaç

Araştırmanın genel hedefi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (GASMEK) el sanatları teknolojisinde kullanılan araç gereçler, günlük hayattaki kullanımı ve bu kursta eğitim gören kurs öğrencilerinin bu kurslardan beklentileri ve kurs bitimindeki fikirlerinin belirlenmesidir.

Yukarıda belirtilen hedefler doğrultusunda aşağıdaki araştırma içeriğiyle ilgili olan sorular açıklanmaya çalışılmıştır.

- Kursiyer öğrencilerin Gasmek'e geliş amaçları nelerdir?
- Gasmek kursiyerlerin beklentilerine cevap verebiliyor mu?
- El sanatları teknolojisinde bulunan alt dallar nelerdir?
- Gasmek' te el sanatları teknolojisinde en fazla talep gören alt dallar nelerdir?
- Branşlara göre kullanılan teknikler nelerdir?
- Branşlarda ders içerisinde kullanılan araç gereçler nelerdir?
- Kullanılan aparatlar ve araç-gereçlerin temin edilmesinde yaşanan problemler nelerdir?
- El sanatları teknolojisinde branşlara göre yapılan ürünler nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Kurs öğrencilerinin aldıkları eğitimler sonucunda, bireyin yaşamına yarar sağlayacak bilgi ve becerileri kazandırarak hem kendi benliklerine hem de topluma faydalı bireyler yetiştirilmesi amaçlanır. Eğitimlerin sonucunda başarı ve verimliliğin yüksek olması için bireylerin istekleri ve arzuları yönünden olumlu ve olumsuz yönler belirlenerek, olumsuz yönlerin giderilmesi ve bireylere kaliteli ve verimli eğitimlerin verilmesi hedeflenmektedir.

Yapılan araştırma GASMEK’te el sanatları branşları derslerinde uygulama boyunca sorunların belirlenmesinde ve çözüme ulaşılmasında faydalı olacaktır.

Kurs öğrencilerinin devam edecekleri veya gitmeyi düşündükleri kurslar hakkındaki beklentileri, kurslara geliş sebepleri ve devam ettikleri kurslar bittiğinde neler yapmayı düşündükleri çok önemlidir. Kursların olumlu, olumsuz taraflarının ortaya çıkarılmasındaki en etkili yöntem kursiyerlerin düşünceleridir. Kurslarda verilen eğitimlerin geçerliliğinin belirlenmesinde kursiyerlerin görüşlerinin alınması, hazırlanan bu araştırmada önem taşımaktadır.

Bu yapılan araştırma bir sonraki yapılacak araştırmalara kaynak olma özelliği teşkil edip, öğrencilerin görüşleri ve bu görüşlere getirilen öneriler önem taşımaktadır.

Yapılan bu araştırma Gasmek’te ki el sanatları teknolojisinde derslerin uygulanmasında rastlanılan sorunların belirlenmesi ve çözüme ulaşılmasında faydalı olacaktır.

Bu araştırma Gaziantep Büyükşehir belediyesi (GASMEK) için daha önce böyle bir araştırma yapılmamış olmasından dolayı önem taşımaktadır.

Varsayımlar

- Araştırma ile ilgili kütüphanelerden taranan kayıtlar yeterli ve güveniliridir.
- Araştırma için tespit edilen teknik ve yöntemler araştırmanın amacına uygundur.
- Araştırma konusunda kaynak kişilerin görüşü yeterlidir.
- Araştırma için kullanılan zaman ve kaynaklar yeterlidir.
- Araştırmayı yürütecek kişi teknik donanıma sahiptir.
- Anket uygulamasının içeriği geçerli ve güveniliridir.
- Anket soruları konuya açıklık getirecek niteliktedir.

Sınırlılıklar

- Yapılan araştırma Gaziantep Büyükşehir Belediyesi GASMEK El Sanatları Programları ile sınırlıdır.

- El Sanatları Programı kursiyerlerinin fikirleri ile sınırlıdır.
- Araştırmada edinilen bilgilerin bir araya getirilmesiyle sınırlıdır.
- Araştırma tekniklerinin uygulanacağı grupla sınırlıdır.

Kapsam ve Yöntem

Bu araştırmanın yöntemi betimsel niteliktedir. Amaç yönünden ise inceleme ağırlıklıdır. Araştırma, 2022-2023 öğretim yılında Gaziantep Büyükşehir Belediyesi GASMEK’te el sanatları derslerine katılan kursiyerler ve çalışmalarını kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini, Gaziantep ili GASMEK’te el sanatları teknolojileri kursuna katılan öğrenciler arasından rastgele seçilen 50 kursiyer oluşturmuştur.

Araştırmada yararlanmak üzere ilgili literatür taraması yapılmış, konu ile ilgili tez, makale ve diğer kaynaklar incelenmiştir. GASMEK’e katılan kursiyerlerin El sanatları dersleri hakkındaki görüş ve beklentilerini belirlemek amacıyla ilgili literatür doğrultusunda uzman görüşlerine dayanarak 20 sorudan oluşan anket hazırlanmıştır. Anket araştırmacılara kısaca sunularak dağıtılmıştır. Cevap verme sürecinde katılımcı üzerinde hiçbir etkinin olmaması ve araştırmanın objektif olarak yapılması için katılımcılara isim sorulmamıştır. Bu anket, el sanatları teknolojileri kursunda yer alan programlar, bu programların uygulanma şekli, kullanılan araç-gereçler, uygulanan teknoloji, üretilen ürünler ve kursiyerlerin kursa gelme amacını tanımlayan bilgilerden oluşmaktadır.

Verilerin analizinde SPSS 15.0 (*sosyal bilimler istatistik paketi*) kullanılmıştır. Elde edilen veriler analiz edildikten sonra, belirlenen toplam frekansa (f) göre her bir anket değişkeninin yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Alınan bilgiler doğrultusunda tablolar ve yorumlar hazırlanmıştır.

Tanımlar

Eğitim: Kişinin tutumlarında bilinçli olarak istendik değişimleri ortaya çıkarma süreci olarak tanımlanır (Ertürk, 1982, s. 12).

Yaygın Eğitim: Örgün eğitime hiç dahil olmamış ya da örgün eğitimin bir evresinde bulunan ve bu evrelerin birinden ayrılan kişilere ilgi ve ihtiyaç hissettikleri alanlarda ya da mesleki gelişim beceri alanlarında daha iyi bir yeteneğe sahip olmak isteyenlere imkan tanımak için sunulan eğitim programıdır (Fidan ve Erden, 1993, s. 13).

Örgün Eğitim: Kurumsal kimliği olan ilköğretim, ortaöğretim veya yükseköğretim gibi seviyelere ayrılan bir sıralamayı takip eder ve her bir seviyenin bireyi bir sonraki seviyeye hazırladığı yapıdan oluşan eğitim sistemidir (Güneş, 1996, s. 3).

Halk Eğitim Merkezleri: Yaygın eğitim sistemi içerisinde ilk sırada yer alan eğitimcilerin veya yöneticilerin açmış olduğu kurs çeşidi, kurs sayısı veya hedef kitlesi bakımından ayrıcalıklı bir birimdir (Kalagenger, 2014, s. 16).

El Sanatları: İsminden de anlaşılacağı gibi, “el tezgahlarında yardımcı araç kullanarak ortaya çıkarılan işlere” denir (TDK, 2005, s. 629).

Program Geliştirme: Çağın gerektirdiği şekilde toplumsal değişim ve gelişimler dikkate alınarak mevcuttaki tek bir programın ya da tüm programların ders içerikleri öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme uygulamaları özel ve genel amaç bakımından revize edilmesi, bilimsel yollarla değiştirilmesi ve geliştirilmesi denetimi yapıldıktan sonra yaygınlaştırılma işidir. (Büyükkaragöz, 1997, s. 57).

Meslek: Kişinin kazanç sağlayarak geçimini temin ettiği daimi iştir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2005, s. 1377)

BİRİNCİ BÖLÜM

Gaziantep'in Tarihçesi ve Coğrafyası

Gaziantep'in Tarihçesi

Gaziantep tarihinin oluşumunda ve niteliğinde yer unsurunun önemi büyüktür. Bölgenin ilk uygarlıklarının doğduğu, Mezopotamya ve Akdeniz arasında bulunuşu güneyden ve Akdeniz'den doğuya, kuzeye ve batıya giden yolların kavşağında oluşu, uygarlık tarihine ve bugüne yön vermesini sağlamıştır (Çitçi, 2009, s. 11). Bu nedenle Gaziantep tarih öncesi çağlardan beri insan topluluklarına yerleşme sahası ve uğrak yeri olmuştur. Tarihi ipek yolunun da buradan geçmiş olması ilin önemini ve canlılığını devamlı olarak korumasını sağlamıştır (Güngör, 2004, s. 18).

Tarih devirleri, kalkolitik, paleolitik, neolitik dönemler, tunç çağı, Hitit, Med, Asur, Pers, İskender, Selekoslar, Roma ve Bizans, İslam-Arap ve İslam-Türk devirleri olarak sıralanabilir. Bu dönemlerin izlerini günümüzde açık bir şekilde görmek mümkündür (Ceyhan 1999, s. 28).

Ayıntap olarak bilinen eski kent, bugün ki Gaziantep'in 12 km. kuzeybatısında Dülük Köyü ile Karahöyük Köyü arasındadır. Yapılan arkeolojik çalışmalarda kalkolitik ve bakır dönemlerine ait kalıntılara rastlanması yörenin Anadolu'nun ilk yerleşim alanlarından birisi olduğunu göstermektedir (Çitçi, 2009, s. 40).

Bir süre Babil Krallığı'nın egemenliği altında kalan Gaziantep M.Ö. 1700 yıllarında Hitit devletinin bir kenti olmuştur. "dülük" şehri ise Hititlerin önemli bir dini merkezi olduğundan ayrı bir önem taşımaktadır (Çitçi, 2009, s. 38).

Osmanlılar döneminde çok sayıda cami, medrese, han ve hamam yapmış, kent aynı zamanda üretim, ticaret ve el sanatları yönünden de ilerlemiştir. 1641 ve 1671 yıllarında yöreyi ilk kez ziyaret eden Evliya Çelebi burada, 2 mahalle, 8 bin ev, 100 kadar cami, medrese, han, hamam ve üstü kapalı çarşı olduğunu ileri sürmektedir (İsen, 1997, s. 48).

Gaziantep'in Coğrafyası

Akdeniz bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesinin birleştiği noktada yer alır ve Suriye' ye komşu sınır ilidir (Kalelioğlu, 1971, s. 139). Gaziantep Güneydoğu Toroslarının

uzantıları olan Sof Dağları'nın yanı sıra Dülükbaba, Sam, Ganibaba ve Sarıkaya gibi dağlarını da fiziki coğrafyası içerisine almaktadır (Yücel, 1987, s. 154).

Topraklarının yarısından fazlası tarıma elverişli olup, zeytin, fıstık, meyve-sebze bahçeleri, üzüm bağları, buğday tarlaları ve pamuk tarlalarıyla kaplıdır. İlin dağlık bölgelerinde kısmen çam, köknar, sedir ormanları, step ve yarı step bitkisi mevcuttur (Kalelioğlu, 1971, s. 198).

Gaziantep zengin yaban hayatına sahip bir ildir. Ormanlarında keklik, yaban ördeği, yaban kazı, kınalı baykuş, yaban domuzu bıldırcın gibi daha birçok canlıya ev sahipliği yapmaktadır (Kesici, 1994, s. 76).

Akdeniz iklimi ve karasal iklimin kesiştiği bir konumda yer alır. Şehrin güney kısmı genel olarak Akdeniz ikliminin etkisindedir, bu da sıcak ve kurak yazlar ile soğuk ve yağışlı kışları beraberinde getirir. Yağışlar çoğunlukla kış ve ilkbahar aylarında görülür (Kalelioğlu, 1971, s. 203).

Gaziantep Çin' den Avrupa'ya uzanan tarihi ipek yolunun geçtiği bir konumda yer alır. Gaziantep, bu coğrafi konumunun yanı sıra önemli bir sanayi ve ticaret merkezi olma özelliğini günümüze kadar sürdürmektedir. Şehirdeki sanayi faaliyetleri aniden ortaya çıkan bir durum değildir. Sanayi işletmeleri, çok küçük boyutlarda olsa da kuruluş aşamasından itibaren gözlemlenen faaliyetlerdendir. (Aliağaoğlu ve Uğur, 2012, s. 156).

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim Hakkında Genel Bilgiler

Eğitimin Tanımı

Doğumundan itibaren yaşadığı zaman diliminde sahip olduğu kültürel özellikleri, insanların gelişimini oluşturmaktadır. Eğitim, bireyin davranışlarında yaşantıları aracılığıyla bilinçli ve istenilen yönde değişimler yaratma sürecidir. Kişi çevresiyle etkileşimde bulunup sosyalleşme ve kültürel kazanım elde etmektedir (Oktaylar, 2006, s. 20-35).

Eğitim, bireyin ve toplumun ihtiyaç ve beklentilerinin değişmesiyle amacı, içeriği, işlevleri, süresi ve süreci, değişme eğilimi olan toplumsal kurumdur. Eğitim yoluyla kazanılan bilgi, beceri, ilgi ve tutumlar ile bunları edinme yolları toplumdan topluma ve dönemden döneme farklılık göstermekle birlikte genç kuşakların da eğitilmesi gerektiği bilinmektedir. Evrensel gereksinimler bireyin ve toplumun hangi alanda eğitilmesi gerektiğini belirlemektedir (Okçabol, 2005, s. 142).

Eğitimin Amaçları

Toplum içindeki her ferdi eğiterek toplumla kaynaşık, topluma faydası dokunan ferdler yetiştirilmesi amaçlanır. Günümüz toplumlarında bu görevi eğitim kurumu üstlenmiştir. Eğitimin belli başlı hedefleri ve hedef kitleleri vardır.

Konuya bu açıdan yaklaşıldığında, eğitimin bireyler üzerindeki etkisinden, birey ve toplumun siyasi, sosyal ve ekonomik amaçlarından bahsedebiliriz (Kıncal, 2011, s. 112).

Topluma yönelik amaçlar.

- Toplumun yaşam tarzını, örf adetlerinin devamlılığını sağlamak.
- Toplumun kültürel seviyesini yükselterek, şekillendirerek toplumun yenilenmesine katkı sağlamak.
- Toplumdaki ekonomik verimliliği arttırmak, eğitim yoluyla kaliteli tüketiciler ve üreticiler yetiştirmek, böylece toplumun seviyesini yükseltmek.
- Sorumluluk bilincine sahip bireylerden oluşan toplum yaratmak.

Bireye yönelik amaçlar.

- Bireylerin sosyalleşerek toplum içerisinde kendini yetiştirmiş olmalarını sağlamak.
- Bireyleri, kendi eksikliğini tespit eden, ne istediğini bilen ve davranışları çevresi tarafından takdir edilen bireyler haline getirmek.
- Bireye eğitici ve farklı düşünmeyi öğretmek, daha iyi yaşam standardı sunmak.
- Değişken durumlarda ve değişen seviyede, bireylere etkileşim kullanabilme kazanımı sağlamak.
- Bireylerin negatif davranışlarını düzelterek, karar alma kabiliyetlerini geliştirmek ve istenilen olgunluk seviyesinde bireyler yetiştirmek.

Eğitimdeki amaç, sadece bir alanda yetiştirmek değil, bireyi her alanda yetiştirmektir. Bu eğitim sürecinin sonunda birey alanıyla ilgili donanıma sahip, kültürlü, kendi geleneklerini benimsemiş ve sağlıklı kişilik özelliği oluşturmuş olacaktır (Kıncal, 2006, s. 65).

Eğitimin İşlevleri

Eğitimin toplumsal işlevleri.

Eğitimin toplumsal amacının hedeflediği birey toplumla kaynaşmış, topluma yararlı olan bireydir. Toplumla kaynaşmış birey kendine sunulan bilgileri içselleştirerek, toplumda aktif kişi haline gelir. Bireyin toplumla birlikte olması ve toplumun değerlerini kabullenmesi, toplumsal kurallara uyarak yaşaması ve toplumdaki görevlerini bilmesi ve yerine getirmesi toplumsallaşması ile sağlanır (Şirin, 2008, s. 42-43).

Eğitimin ekonomik işlevleri.

Öğrencilerin gelecekteki meslek seçimi, mesleğine uygun görevlere hazırlanması, seçtiği meslekle ilgili eğitim alması eğitimin ekonomik işleviyle ilgilidir.

Toplumların iş gücü ihtiyaçları ekonomik faaliyetlere bağlı olarak değişmektedir. Eğitimin hedefleri mevcut koşullara ve gelecekteki ekonomik duruma ilişkin tahminlere dayanmaktadır. Tüm eğitim programları ekonomik hayatın beklenti ve ihtiyaçlarına göre öğrenci planlamasına dayanmaktadır.

Eğitim sistemindeki en önemli hedeflerden biri de, kişinin yaşamını idare edebileceği maddi gelir sağlamasıdır.

Eğitimin siyasal işlevleri.

Eğitim siyasal işlev bakımından lider yetiştirme ve oy verebilen kişi yetiştirme gibi işlevler de üstlenir. Okullarda formal ve informal etkinliklerle toplumun gereksinim duyduğu

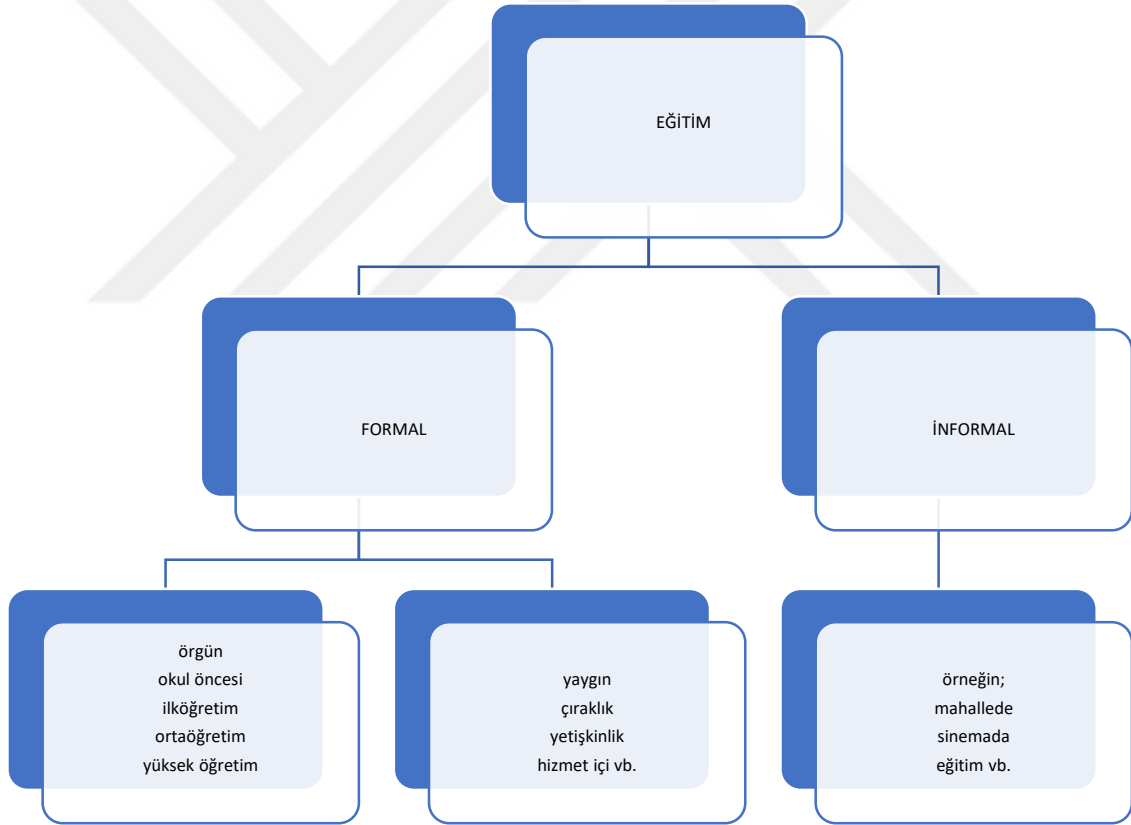
liderlerin yetişmesi veya görev alması sağlanmaktadır. Ders programlarında yer alan konular ve etkinlikler öğrencilerin liderlik tutumlarını geliştirmeyi amaçlar. Bu etkinlikler vasıtasıyla gelecekte toplumu ve ülkeyi idare etme yeteneğine sahip bireylerin yetişmesi sağlanmaktadır. Halkın egemenliği ile yönetilen ülkelerde eğitimin siyasal işlevlerinden biri de, bilinçli seçmenler yetiştirmektedir. Halkın egemenliğine dayalı ülkelerde bireylere hayatın gerektirdiği bilgi, davranış ve tutumlar edindirilmesi, ileride bilgili seçmen olmalarını sağlamaktadır (Fidan ve Erden, 1993, s. 13).

Eğitimin Sınıflandırılması

Eğitim aşağıdaki tabloda görüldüğü şekilde resmi veya gayriresmi olmak üzere iki temel grupta incelenebilir.

Şekil 1

Eğitim Sınıflandırılması

Formal (resmi) eğitim.

Formal eğitimi planlı, programlı ve sistemli olarak nitelendirebiliriz. Bireylerin istenilen yönde, uzmanlaşmış kişiler tarafından belli zaman dilimlerinde eğitim kurumlarında aldığı eğitimlere denir.

Şekil 2

Örgün Eğitim

örgün eğitim

- ☐ bilinen eğitim
- ☐ eğitim kurumu sadece okuldur
- ☐ aşamalıdır (1. sınıf 2. sınıf gibi)
- ☐ ön şartlar vardır (ilk okulu bitirmeden ortaokula başlanmaz)
- ☐ eğitim sonunda diploma verilir

yaygın eğitim

- ☐ okul olmak zorunda değil herhangi bir kursta veilir.
- ☐ kurs devlet yada özel bir merkezde olabilir
- ☐ herhangi bir aşama yoktur
- ☐ esnek ve özgür bir yapıya sahiptir istediğiniz aşamada başlayabilir bırakabilirsiniz
- ☐ sertifika verilir diploma değildir

Yukarıdaki şema formal eğitim başlığı altında olan “örgün” ve “yaygın” eğitimleri içermektedir. Her iki eğitim türü de planlı bir şekilde özel bir eğitim kuruluşu tarafından, uzman öğretmenler ile gerçekleştirilen ve istenilen yönde davranış değişikliği beklenen eğitimlerdir.

Şekil 3

Yaygın Eğitim

Tabloda da göstersiğimiz gibi hizmet içi eğitimde ana hedef, bir kurumun öğretmeninin eksiklerini gidermek ve bireysel olarak gelişip iş öğretmektir.

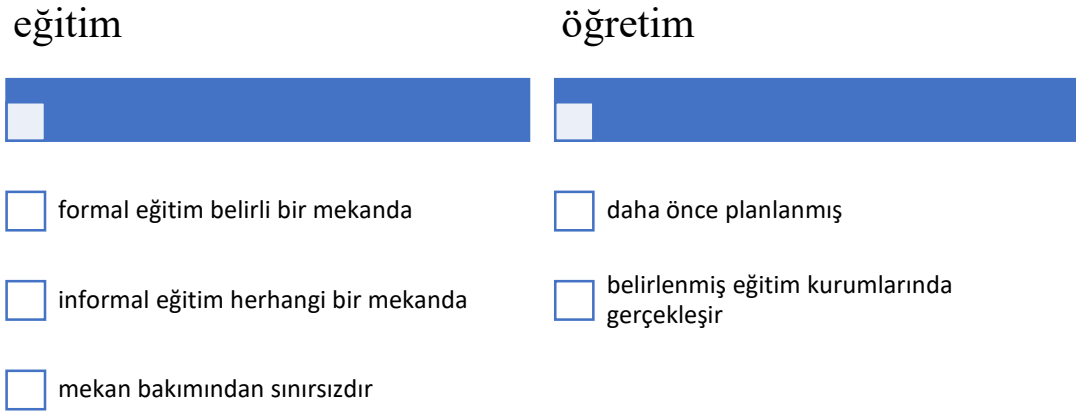
İnformal (resmi olmayan) eğitim.

İnformal eğitimi sistemsiz, belirli plan ve programı olmayan eğitim türü olarak tanımlayabiliriz. Amacı ve planı olmayan süreç içerisinde kendiliğinden oluşan resmi olmayan eğitimidir. Öğreticiler genel olarak profesyonel değildir. Eğitimin gerçekleştiği ortam belli değildir.

Öğretim: formal eğitim oluşumu içerisinde bulunan öğrenme faaliyetidir.

Şekil 4

Eğitim- Öğretim

Yukarıdaki şemada mekan açısından eğitim ve öğretimin kıyaslaması yapılmıştır.

Eğitimde Program Geliştirme

Çevreyi ve birey olarak kendimizi incelediğimizde süregelen bir değişim ve gelişim içerisinde olduğumuzu gözlemleriz. Değişim yeni istekleri, yeni istekler meslekleri, iş alanlarını ve sosyal yaşamı çeşitlendirmektedir.

Eğitim programındaki içerik ve hedeflerin, öğretme ve öğrenme süreçlerinin, bununla birlikte değerlendirme aşamaları arasındaki ilişkilerin bütününe program geliştirme denir. (Demirel, 2011, s. 48).

Eğitim programının öğeleri.

Amaç: Eğitim vasıtasıyla kazandırılabilen, kişide bulunması uygun olan istendik özelliklerdir. Eğitim programları genel amaçlar ve özel amaçlar adı altında incelenebilir. Eğitimin amaçları ayrıntılı olarak programlanmalıdır.

Amaçlar, eğitimin omurgasını oluştururlar. Her aşamada elzem işlevleri olan amaçlar, eğitim nizamını teşkil etme, tatbik etme ve değerlendirme esnasında yol gösterici, eleyici ve arındırıcı birer teşekkül özelliğini taşırlar. Amaçlar, kabul edilen iş görülerine ek olarak aynı zamanda muhtevasında yer alan tavırların simgesi gibidirler (Bilen, 2006, s. 2).

İçerik: Amaçlar doğrultusunda tercih edilen olgu ve prensiplerin sistematik bilgi bütünleridir.

Ne öğretelim? Sorusuna karşılık olarak planlanan ve belirli kriterlere yaslanan, program hazırlanırken bu kriterlere göre hareket etmeyi gerekli kılan öğretim aşamasıdır. Bu kriterler şu biçimde sıralanır.

- Toplumsal yarar
- Bireysel yarar
- Öğrenme ve öğretme
- İçeriğin doldurduğu alan (Aktaran Demirel, 2004, s. 120).

Muhteva: Eğitim programlarının dayanak kabul ettiği ana unsur ve felsefe tarafından kabul gören öngörüler, gerçekler, amaçlar, tutumlar, değerler, ölçütler, teoriler ve genellemeler gibi bilgi deneyimlerinin sistematik bir şekilde bir raya gelmesi ile gerçekleştirilen oluşumlardır.

Yaşadığımız çağda bilgi şekli hızlı biçimde artmaktadır. Bunların bir kısmı mevcut konu başlıklarının mevcuttaki çerçevesine sığmaktadır. Mevcut durum yeni sahaların doğmasına sebep olmakla beraber program geliştirme çalışmalarının daimi hale dönüşmesini mecburi kılmaktadır. (Bilen, 2006, s. 17).

Eğitim Durumu: Eğitim durumları, eğitim programında hedef ve muhteva unsurlarından sonra 3. Sırada gelir. Eğitim durumları, programın amacına ulaşmasını sağlayan faaliyetlerin tamamıdır. Belirli bir eğitim faaliyeti anında (durumunda) eğiticinin, öğrencilerin hangi gaye ile neyi ve nasıl, ne kadar zamanda ve ne şekilde yaptıklarını kapsar. Bu sebeple faaliyetler esnasında eğitici ve öğrencinin uyguladığı yöntem, uygulama tekniği ve stratejiler, esntrümanlar, faaliyetlerin zamanı gibi unsurlar eğitim durumlarının kapsama alanındadır. Eğitim durumları öğrenciler için öğrenmenin meydana geldiği aşamadır.

Sınama Durumu: Sınama durumu ise “*ne kadar?*” sorusuna cevabını arar. Öğrenci açısından edinilmesine karar verilmiş olan ve kazanılması beklenen tutumların kazanılıp kazanılmadığı hususunda bir sonuca varma işidir.

Bir eğitim programının sınanmasına, öncelikle hedeflerce belirlenen tutumların öğrenciler tarafından ne düzeyde edinildiğinin değerlendirilmesiyle başlanır. Programın ne düzeyde etkili olduğu hakkında yargıda bulunabilmek için hedeflerin belirgin bir şekilde belirlenmiş olması zorunludur. Bu zorunluluk programın değerlendirme durumunda amaçların, ölçütler gurubu olarak kullanılmasına bağlıdır. Bir program, belirlenen amaçlara ulaşma düzeyinde tesirli ve verimli kabul edilir. Belirgin bir biçimde gösterilen amaçlar, program geliştirmede önemli olduğu düzeyde, değerlendirmede de belirgin yer alır (Bilen, 2006, s. 29-30).

Eğitim Programının İçerdikleri

Öğretim Programı: Bakanlık ya da okul yönetimi tarafından oluşturulan resmi, gaye, hedef, muhteva, yöntem ve ölçeklendirme unsurlarının açık şekilde yazılı olarak hazırlandığı, eğitim ve öğretimin bu plana uygun yapılmasını hedefleyen programa denir.

Ders Programı: Öğrencilere kazandırılması amaçlanan hedeflerin ve bunun için hazırlanan etkinliklerin bir ders süresine uyarlandığı planlı ders programıdır (Demirel, 2004, s. 7).

Eğitim Programının Çeşitleri

Resmi program.

Resmi programın, bir diğer ifadesi de yazılı programdır. Ders planlarını, amaçlarını, program rehberini, boyutunu, konularını yazılı bir evrak olarak sunan programdır. Gaye öğreticilerin derslerini planlaması ve öğrencileri buna göre değerlendirmesi bununla birlikte idarenin de öğreticileri denetlemesi, öğrenme etkinliklerini ve sonuçlarını değerlendirebilmesi için veri oluşturur. Sorumlu resmi kurumlarca onaylanarak, uygulamaya konulması için okullara iletilen programdır.

İşlevsel program.

Öğretici cephesinden öğrenciye nelerin aktarıldığı ve bu öğrenmenin öneminin ne düzeyde kavrandığını gösteren bir programdır. Kullanışlı bir program iki yönlüdür:

1. Öğreticinin sınıfta anlattığı ve üzerinde durduğu muhteva yani ne öğrettiğidir.
2. Öğrencinin kavradığı öğrenme durumudur.

Kullanışlı bir program, öğrenmeyi kişinin kendi ilgi ve tutumlarına göre yorumladığı ve programı resmi programdan ayıran özelliğe sahiptir.

İhmal edilen program.

1985'te Eisner'in uyguladığı bu program türünde, programda yer verilmeyen, düşünülmemiş öğelere odaklanılır. Resmi ve kullanışlı programda yer verilmeyen, bu programların dikkat edilmeyen, eksik kalan, öğretilmeyen yollarını ve bu içeriklere neden yer verilmediğini içerir (Şeker vd, 2012, s. 14).

Örtük program.

Resmi program içerisinde yeri olmayan, fakat öğrencilerin bir dizi edinimlere sahip olmasına olanak sağlayan programlardır. Resmi programda belirlenen hedef ve aktivitelerin

haricinde, öğrenme-öğretme aşamaları kapsamında kendiliğinden oluşan bilgi, beceri, düşünce ya da uygulamalar sonunda, öğrencilerin edindikleri niteliklere örtük program denir. İstendik davranışları içerdiği düzeyde istenmeyen davranışları da oluşturabilir. Kısacası öğrencilere yönelik resmi bir programda belirlenen tutumlar dışında edindikleri görüş, bilgi, değer ve tutumlardır (Yüksel, 2002, s. 362-363).

Destekleyici program.

Okulda verilen dersler haricinde planlanan tecrübeleri içerir. Resmi programdan ayıran gönüllülük esasına dayalı ve öğrencilerin alakalarına yönelik olmasıdır. Birçok açıdan önemli olmasına rağmen resmi programdan daha az önemliymiş gibi gözükebilir. Örnek olarak öğrenciler dayanışma, işbirliği ve birbirlerine karşı saygı gibi tutumları resmi program haricinde kalan ancak programlı olarak gerçekleştirilen kültür sanat ve spor faaliyetleriyle edinebilirler (Şeker vd, 2012, s. 15).

Program Geliştirme

Kendimizi ve çevremizi gözlemlediğimizde daimi olarak bir değişim ve gelişim süreci içerisinde olduğumuzu görüyoruz. İlişkilerin ve hayat akışının daimi olarak değişim gösterdiği bir süreçte eğitim ve öğretimin de bu nisbette değişmesi olağan bir durumdur.

Program geliştirme, toplumdaki değişime uyum sağlamakla birlikte, toplumdaki yaşantının ve öğrenme süreçlerinin geliştirilmesini gaye edinir.

Program geliştirme üç aşamalıdır:

Program Geliştirmenin Planlanması: Planlamaya kısaca, program geliştirmede amaçlanan hedef, zaman ve izlenecek metodun belirlenmesi diyebiliriz.

Program Uygulama: Oluşturulan programın bireylere uygulama yoluyla tatbik etme sürecidir. Uygulama sürecinde toplanan veriler, alınan geri dönüşler faydalanılacak şekilde değerlendirmede kullanılır. Programı uygulayacağımız kişilerin seçilmesi ve eğitilmesi, uygulama ortamı, uygulama süreçleri için rehber hazırlanması gibi süreçlerin uygulama başlamadan önce tamamlanması gerekir. Program hazırlandığı şekliyle uygulanır, uygulama sürecinde herhangi bir değişiklik yapılmaz.

Program Değerlendirme: Program geliştirmenin son evresi olan değerlendirme, öğrencilerin ve hazırlanan programın başarı düzeyini ölçmek için kullanılır. Sonuçların değerlendirilmesine göre programda gerekli görülen değişiklikler yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitimde Program Geliştirmenin Tarihi Gelişim Süreci

Avrupa ve Amerika’da Program Geliştirme Tarihi

Eğitim programı ve eğitimde program geliştirme çalışmaları XX. yüzyıl da önem kazanan bir çalışma haline gelmiştir ve ortaçağ Avrupası’nda birbirinden bağımsız eğitim kurumları oluşturulmuştur. Böylece Rönesans hareketlerinin zemini hazırlanmıştır. Bu çağda Avrupa’da eğitim kurumlarının sayıca fazla olmasına ve manastır etkisine rağmen, kilise eğitimi bütünüyle kontrol altına alınmıştır. Eğitimdeki yoğunluk tamamen dil (Latince) ve gramer üzerine odaklanmış, eğitim anlayışı biçimsel olmuş, verilen eğitimin muhtevasını neredeyse bütünüyle dini kaynaklar oluşturmuştur. XVIII. yüzyılda da Amerika’da açılan Columbia, Harvard ve Princeton gibi üniversiteler eğitim anlayışı olarak ortaçağ anlayışını benimsemiştir.

Sanayi öncesi çağda, Avrupa’ da bugün ki Çek Cumhuriyeti’n de yaşamış olan John Comenius’un Didactiko Magna (1632) isimli eserinde, eğitimde çevredeki somut nesnelerin ve ders kitaplarında büyük resimlerin kullanılmasının gerekliliğini önermesi yoğun bir etki oluşturmuştur.

Almanların ünlü filozofu Joham Freidrich Herbert eğitime büyük faydalar sağlamıştır. Herbert’in düşüncesine göre eğitimdeki en önemli iki konu; ahlak ve bilgidir. Bilgi, deneysel ispatlara dayalı bilgiler ile kuramsal perspektifleri kapsar. Ahlaki değerler ise; bireysel inanışlar, yardımseverlik, eşitlik, hukuk ve adalettir. Herbert’in görüşüne göre eğitim, çocuğun eskiden getirdiği birikimlerine, ilgi ve gereksinimlerine bağlı olmalıdır.

İngiliz sosyal bilimci Albert Spencer, geleneksel eğitim veren okulları yeterli görmüyordu. Spencer’ a göre eğitimin temel amacı hayata hazırlıktır ve eğitim programları düzenlenirken bu durumun dikkate alınması gerekir (Demirel, 2011, s. 10-12).

Türkiye’de Program Geliştirme Tarihi

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte 1924 yılında yayınlanan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (öğretim birliği yasası) ile ülkemizdeki tüm öğretim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı’nın uhdesinde toplanmış ve okullarda uygulanan eğitim programlarının muhtevasında çok köklü değişiklikler yapılmıştır. Müsbet ilimler eğitim programlarındaki bu büyük değişikliklerin özünü oluşturmuştur (Demirel, 2004, s. 15).

Eğitim sistemimizde uzun yıllar süren müfredat (ders ve konu listesi) 1950'lerden sonra yerini yeni eğitim anlayışına bırakmıştır.

1960' lı yıllarda Türkiye' de program geliştirme çalışmalarının sıklıkla ilköğretim programlarına odaklandığı görülmüştür. 1961 tarih ve 222 sayılı temel eğitim kanunu hükümleri programların güncellenmesini, geliştirilmesini ve değiştirilmesini gerektirmektedir. Bu kanun kapsamında:

- Programların çağın ihtiyaçlarını dikkate alarak gelenek ve göreneklere göre yeniden oluşturulması,
- Programların gelişimine göre ders ve ek referans kitaplarının hazırlanması,
- Hazırlanan yeni programların gereklerine uygun vasıflarda öğretmenlerin yetiştirilmesi,
- Hazırlanacak ve uygulamaya konacak deneme programının yetkili komisyonlar tarafından ayrıntılı şekilde incelenip değerlendirilmesi yapıldıktan sonra seçili pilot bölgelerde iki yıl süreyle denenmesi,
- Deneme programlarının güncellenip geliştirilerek bütün yurt genelinde uygulanması kararlaştırılmıştır.

Hazırlanan bu taslak, uygulama planına dayalı olarak önce seçilen 14 ilde, daha sonra beş yıl süreyle bütün şehirlerdeki deneme okullarında uygulanmıştır (Demirel, 2004, s. 16).

1970'li yıllarda sekiz yıllık ilköğretim okulu denemesi ve program çalışmaları gündeme gelmiş fakat sadece deneme aşamasında kalmıştır (Demirel, 2004, s. 17).

1984 yılı başında bu programların hazırlanmasında dikkate alınması gereken ilkeler, Anayasa, Hükümet programı ve Cumhurbaşkanının direktifleri doğrultusunda yeniden belirlenerek 14.2.1984 gün ve 16 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu kararıyla yayımlanmıştır. Bu model, amaç-davranış-işleyiş-değerlendirme boyutları içinde programların derslere göre hazırlanması esasını getirmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1990 yılında toplanan Ölçme Değerlendirme ve Program İhtisas Komisyonları toplantısında Türkçe, Matematik, Güzel Sanatlar, Sanat Tarihi, Psikoloji, Fen Bilgisi, Tarih, Felsefe Grubu ve Sosyal Bilgiler alanında olmak üzere toplam dokuz program geliştirme ihtisas komisyonu oluşturulmuş ve çalışmalara başlanmıştır. Tek modellenli program anlayışından çok modellenli program anlayışına geçişte program geliştirmede ortak noktalarda hala birleşilemediği ve bunun sonucu olarak da Türk Milli Eğitim Sistemi için uygulanabilir nitelikte bir program modeli arayışının devam ettiği görülmektedir (Demirel, 2011, s. 15-16).

1997 yılında ülke genelinde sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretime geçilmesiyle birlikte eğitim sistemi yeniden yapılandırılmış, gereksinim duyulan alanlarda ilköğretim, genel ortaöğretim, mesleki teknik ortaöğretim, meslek kursları ve özel okulların öğretim programları yeniden geliştirilerek uygulamaya konulmuştur. Program geliştirme çalışmaları sosyo-ekonomik, teknolojik ve kültürel faktörler ile yerel, bölgesel ve uluslararası boyutlarda ele alınmaktadır. Toplum, birey ve konu alanı olarak özetlenen bu esaslar, her ders alanı ve sınıf düzeyi için uygulanmaktadır. Geliştirme çalışmaları; üniversitelerden davet edilen bilim adamları, program geliştirme, eğitim yönetimi, ölçme değerlendirme uzmanlarından oluşan program geliştirme komisyonlarınca yapılmaktadır (Doğın, 2003, s. 106).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mesleki Teknik Eğitim ve MEGEP

Mesleki Ve Teknik Eğitimin Tanımı

Mesleki ve teknik eğitim kişiye bir mesleğin gerektirdiği donanım, bilgi, kabiliyet ve tatbik etme kabiliyeti kazandıran, kişinin bütün yönleriyle (zihinsel, duygusal ve sosyal) istikrarlı bir şekilde gelişmesini sağlayan eğitim süreci olarak tanımlanabilir (Alkan, Doğan, Sezgin, 1998, s. 3).

Meslek eğitimi, kişisel ve toplumsal yaşam için zaruri olan belirli bir mesleğin gerekli kıldığı bilinç ve tatbik etme kabiliyetlerini edindirerek, kişiyi bilinçsel, duygusal, sosyo-ekonomik ve bireysel taraflarıyla istikrarlı şekilde geliştirme aşamasıdır (Alkan vd., 2001, s. 4-5).

Genel olarak bir ülkenin tekamülünü etkileyen ana unsurlar, tabii kaynaklar ve insan niteliğidir. Bunların nihayetinde ise üretim gücü olarak kendini göstermektedir. Bu iki unsurdan yeterli şekilde faydalanarak üst düzeyde üretim elde etmek bir ülkenin tekamülü için elzemdir. Bunu gerçekleştirmek yalnızca eğitimle sağlanabilir. Gerçekten de, tabii kaynaklardan en verimli şekilde yararlanmak, insan gücünün bu hususta donanımlı eğitilmesiyle mümkündür. Bu da ancak iyi planlanmış bir eğitimle mümkündür. Eğitimi niteliksiz ve alt seviyede olan bir ülkenin tabii kaynakları ne kadar zengin olsa da ilerlemesi mümkün değildir (Alkan vd., 2001, s. 7).

Bir toplumda tabii kaynakların verimli değerlendirilmesi, insan varlığının verimli düzeye getirilmesi, iş ve eğitimin bütünleştirilebilmesi için mesleki ve teknik eğitim çok önemlidir. Bu gereklilik sosyal, ekonomik ve kültürel evreleri olan bir durumdur. Ayrıca, genç ve yetişkin nüfus açısından farklı öğrenim aşamalarında, farklı mesleki faaliyet kademelerinde farklı türde mesleki eğitim müfredatına ihtiyaç duyulmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimin ana gayesi, iş ve hayat için zorunlu istendik tutumlar oluşturmak, bilgi edinme sahası oluşturmak, kuramsal ve uygulamalı sahalarda gerekli kabiliyetleri ortaya çıkarmaktır. Mesleki ve teknik eğitim, tüm alanlarda üretimin çoğalmasına ve gelirin artmasına katkı sağlar. Mesleki ve teknik eğitim almış iş görenin üretim kabiliyeti ve kazanç seviyesi artmaktadır (Alkan vd., 2001, s. 15).

Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi

Çağımızdaki mesleki ve teknik eğitim insanoğlunun yüzlerce asırlık çalışma ve tecrübelerinin tabii neticesidir. İş kişinin temel ihtiyaçlarını karşılamada vasıta olduğundan, iş yapabilmeyi öğrenme kişinin varlığından bu yana üzerinde düşündüğü durumdur. İş ve eğitim arasındaki ilişki eski dönemlerden beri devam etmekle birlikte bu ilişki çeşitli şekillerde ortaya çıkmış ve farklı evrelerden geçerek daimi olarak gelişim sağlamıştır. Sonuç olarak mesleki eğitim, teori ve uygulama alanında kapsamlı ve geniş bir mana edinmiştir (Alkan, vd., 1998, s. 20).

XIX. yüzyıla kadar farklı toplumlarda görüldüğü üzere Türk toplumu içerisinde de mesleki eğitim usta-çıraklık usulüyle devam etmiştir. Meslek loncalarının sorumluluğunda olan bu eğitim sistemi çıraklık usulüyle yürütülmüştür. Meslek loncaları yönetimle olan ilişkilerini belediye başkanları (intisap ağaları) aracılığıyla yürütmüşlerdir. Esnaf teşkilatlarının mesleki ve sosyal işleri ustabaşılar ve kethüda adıyla bilinen esnaf şeyhi tarafından yürütülmüştür. Mesleki ve teknik eğitim kuruluşlarının ilki, İmparatorluk ordularının modern savaş yöntemlerine göre yetiştirilmesini sağlamak gayesiyle ordu içerisinde kurulmaya başlanmıştır. Bir taraftan ordunun ihtiyaç duyduğu subay, teknik mühendis ve doktor ihtiyacını karşılamak üzere yüksekokullar açılırken, bir diğer yandan savaş koşulları için araç ve gereçlerin bakım ve üretimini gerçekleştirebilecek teorik olarak donanımlı personeli eğitmek için sanat okulları açılmıştır. (Alkan, vd., 2001, s. 33).

Tanzimat döneminde sosyal yapıda ortaya çıkan değişim ve gelişmelerin neticesinde sanayileşmeye gereksinim artmış ve az sayıda da olsa mesleki eğitim okulları kurulmaya başlanmıştır. “Ziraat Mektebi” 1847’de kurulurken, 1857 yılında “Orman Mektebi”, 1868’de ise “Sanayi Mektebi” kurulmuştur. Devam eden süreçte ticaret alanlarında çeşitli okullar açılırken kız teknik ve erkek teknik okullarının da açıldığı görülmektedir. Fakat bu okullar hem nitelik hemde sayı açısından yeterli olmamıştır. Osmanlılar zamanında, mesleki ve teknik eğitim kurumları bölgesel gereksinimlere göre kurulmuştur. Bu kurumlar, dönemin iş hayatıyla doğal bir ilişki kurmuş ve iş yerleriyle entegre olmuştur (Kazu, 2012, s. 300).

Milli Eğitim Bakanlığı Merkezi Teşkilatı Türkiye’de 1927 yılında ilk defa meslek okullarının durumu ile alakadar olmaya başlamıştır. İl ve belediyelerin uhdesinde olan okullar 1052 sayılı Kanun kapsamında belediyelerden alınarak Milli Eğitim Bakanlığı’nın uhdesine geçmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın teşkilatlanması bu amaçla olmadığı için meslek okullarının faaliyetlerini Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü’nün koordinesinde yürütmesine karar verilmiştir. 2287 sayılı kanun ile 1933 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Merkezi Teşkilatı yeniden yapılanırken, mesleki ve teknik okulların gelişimini sürdürmek, plan ve programlarını

oluşturmak gayesiyle, ilk kez Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur (Alkan vd., 2001, s. 60-61).

Atatürk, mesleki ve teknik eğitimi teşvik etmek için önemli adımlar atmış ve bu alanda gerekli tedbirlerin alınmasına büyük ehemmiyet göstermiştir. Mesleki ve teknik eğitim, medeniyet seviyemizi yükseltmek ve istediğimiz hedeflere ulaşmak için kritik bir adımdır. Cumhuriyet döneminde eğitimin temel politikalarını ve usullerini belirlemek amacıyla ülkeye birçok önemli eğitimci ve yabancı uzman davet edilmiştir. Davet edilen uzmanlar görüş ve düşüncelerini rapor halinde sunmuşlardır. Dewey, ekonomik ve ticari yeteneklerin eğitimle geliştirilmesi için önemli bir adım olarak orta dereceli meslek okullarının ilköğretimden sonra çalışma hayatına girecekler için açılmasını önermiştir. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı'nın mesleki ve teknik eğitimdeki rolünü yerine getirebilmesi gayesiyle Merkezi Teşkilatından gerekli düzenlemeler yapılmasını da önermiştir. Künhe, yeni Cumhuriyet'in ilerlemesi için teknik ve insan kaynağı arasındaki ilişkinin hayati önemini vurgulamış ve bu bağlamda gereken kurumların ve komitelerin oluşturulmasını tavsiye etmiştir. Yabancı uzmanların önerilerinin yanı sıra, Türk bilim insanlarının da eğitim sistemine önemli katkıları olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde Rüştü Uzel, Ziya Gökalp, İsmail Hakkı Tonguç bunların arasında ilk akla gelen kişilerdir (Doğan, vd., 1998, s. 40).

Modern eğitim kavramı birçok evrelerden geçerek bugünkü niteliğini kazanmıştır. İnsan eğitiminde işin eğitsel bir faktör haline gelmesinin uzun süren çabaların bir sonucu olduğunu göstermektedir. Rousseau tarafından önerilen mesleki teknik eğitim anlayışı, diğer önde gelen eğitimciler tarafından geliştirilmiş ve çağdaş mesleki eğitimin temel taşları oluşturulmuştur. İşin eğitsel değeri, bireysel ve toplumsal yaşamda daha iyi kavranınca, iş eğitim birleşimine örnek olan birçok farklı okul programı geliştirilmiş ve mesleki teknik eğitim, genel eğitim içinde daha önemli bir yer edinmeye başlamıştır (Doğan vd, 1998, s. 43).

Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP)

Megep, Türkiye’deki mesleki eğitimi geliştirmek, daha nitelikli bir eğitim verebilmek ve ekonominin tüm sektörlerinde istihdam imkanlarını artırabilmek için Avrupa Birliği ve Türkiye’nin birlikte sürdürdüğü bir projedir.

2000 yılında Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasında imzalanan mutabakatla 30 Eylül 2002 tarihinde çalışmalara başlanmıştır (Yöyen, 2008, s. 23).

Projenin ana gayesi, ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu nitelikte insan ve performansı yüksek ara kademe teknik eleman yetiştirmektir. Teknolojik gelişmelere ve teknolojik üretime

uyum sağlayabilen mesleki ve teknik eğitim sistemini güçlendirerek etkin bir şekilde uygulanmasına destek olmak amaçlanmıştır (MEB. MEGEP, 2006, s. 4).

Projenin faaliyetleri:

- Meslek standartlarının oluşturulması,
- Ulusal yeterlilik sistemi (MYK) hazırlanması,
- Öğretim programlarının modüler esasa göre oluşturulması,
- Eğitim standartlarının tespit edilmesi,
- Öğretim materyallerinin (modüller) oluşturulması şeklinde sıralanabilir.
- Türkiye’de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) ile;
- Meslek standartlarını devamlı olarak gözden geçirmek,
- Modüler programlar oluşturmak,
- Ulusal yeterlik sistemini hazırlamak,
- Yaşam boyu öğrenme politikası belirlemek,
- Kalite güvence sistemini geliştirmek hedeflenmektedir (EARGED, 2010, s. 5).

Belirtilen hedef doğrultusunda mesleki ve teknik eğitim, modüler öğretim prensipleri temel alınarak Avrupa birliği ülkeleriyle uyumlu akreditasyona sahip, modern sisteme dönüşecektir.

- Öğrenmeyi öğreten,
- Öğrenciyi aktif kılan,
- Kalıcı öğrenmeyi sağlayan,
- Bireysel ilerlemeyi sağlayan MEGEP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır: Mesleki eğitim denetim ve düzenleme birimlerinin kurulması, iş dünyasının ihtiyaçlarının incelenmesi, meslek standartlarının güncellenmesi, mevcut öğretim programlarının revize edilmesi ve Türkiye’ de ömür boyu öğrenme fikrinin ilerletilmesidir (Özsoy, 2007, s. 182).

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yaygın Eğitim Hakkında Genel Bilgiler

Yaygın Eğitimin Tanımı

Önceki yıllarda halk eğitimi olarak isimlendirilen, son yıllarda daha çok kullanılan adıyla yetişkin eğitimi; kanunlar, çeşitli kuruluşlar, kalkınma eylem planları ve alan uzmanları tarafından farklı şekillerde tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Bu tanımlamalarda Halk eğitimi kavramına eşdeğerde farklı kavramlar da kullanılmıştır. Okul Dışı Eğitim, Yetişkin Eğitimi, Yaygın Eğitim, Hayat Boyu Eğitim, Sürekli Eğitim gibi kavramlar emsal olarak gösterilebilir.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) önerdiği terim ve tanım şöyledir: Yetişkin Eğitimi, zorunlu öğrenim çağının dışına çıkmış ve asıl meşguliyeti okula gitmek olmayan kişilerin, hayatlarının herhangi bir evresinde hissedecekleri öğrenme ihtiyacını veya alakayı tatmin etmek için hususi olarak düzenlenen etkinlikleri ya da programları kapsar (Lowe, 1985, s. 23).

Milli Eğitim Temel Kanunundan yararlanarak hazırlanan Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'ne göre Yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç dahil olmamış ya da herhangi bir seviyesinde bulunan veya bu seviyelerden birinde sistem dışına çıkmış kişilere; gerekli bilgi, kabiliyet ve tutumları edindirebilmek için örgün eğitim eşliğinde veya haricinde kişilerin; alaka, arzu ve becerileri doğrultusunda ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlayacak özellikte, çeşitli zaman ve seviyelerde hayat boyu süren eğitim-gelişim-üretim-yol gösterme ve uygulama faaliyetlerinin tamamıdır.

Yetişkin (halk) eğitiminin alanı; “yetişkin” yaş olarak kabul gören yaştan sonra “örgün” veya “örgün olmayan” kurumlara belli bir gaye için devam edenleri içine alır. Yani bilgi ve görgüsünü artırmak, mesleki deneyimini geliştirmek, değişen ve gelişen olanakları tanımak, okuma-yazma öğrenmek veya geliştirmek isteyen yetişkinler olabileceği gibi, hizmet-içi eğitim alan yetişkinler de bu kapsama girer (Kurt, 2000, s. 8).

Halk eğitimi, tabanda kişilere örgün eğitimle kazandırılmayan veya örgün eğitim sonrasında teknoloji ve bilimdeki gelişmelere paralel olarak kendini gösteren yeni bilgi ve deneyimleri kazandırmayı esas alır. Milli birliğin korunabilmesi ve bilimsel, demokratik ve özgür düşünce kabiliyetinin bir toplumda var olması, yetişkine verilecek hayat boyu eğitimle

mümkündür. Bu bağlamda yetişkin eğitimi, demokratik değerlerin kazandırılmasında ve toplumun kalkınmasında önemli role sahiptir (Celep, 1995, s. 21).

Yaygın Eğitimin Amaç ve Görevleri

Yaygın eğitimin işlevleri, Anayasa, Türk millî eğitiminin temel ilkeleri ve genel amaçları ile Atatürk ilke ve inkılâpları ışığında evrensel hukuka, insan haklarına ve demokrasiye uygun ve bir bütünlük içerisinde ifa edilebilmesi için planlı gelişme amaçları doğrultusunda toplumun ihtiyaç ve özelliklerine göre;

- Kişilerin millî bütünleşme ve kişisel gelişimini kuvvetlendirici, vatandaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yerine getirmelerini sağlayıcı, demokrasi kültürünü, kişilik, düşünce ve yeteneklerini geliştirici şekilde eğitim çalışmaları yapmak,
- Okuma-yazma bilmeyenlere öğretmek, bilenlere eksik kalan eğitimlerini tamamlayabilmeleri için sürekli eğitim olanakları hazırlamak,
- Türkçenin doğru, kurallarına uygun güzel ve etkili şekilde öğretilmesi, yaygınlaştırılması ve kullanılması doğrultusunda gerek yurt içinde gerekse yurt dışında ikili anlaşmalar doğrultusunda eğitim programları oluşturmak ve oluşturulan programların uygulanabilmesini sağlamak,
- Milli kültür hazinelerinin korunmasını sağlamak, global kültüre açık olarak yaygınlaştırılmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmak,
- Bölgesel özellik ve gereksinimlere göre eğitim, öğretim, istihdam, üretimin gelişmesi ve pazarlama kabiliyetinin artması için çalışmalar ile kalifiye iş gücünün eğitilip geliştirilmesinde meslekî ve teknik kapsamlı eğitimler düzenlemek.
- Göç sebebiyle yer değiştirenlerin yeni yaşamlarına adaptasyon sürecine yönelik uyum eğitimi ve uygulamaları yaptırmak,
- Halk sağlığının korunması için Sağlık çalışanları, hekimler ve sağlık kuruluşları ile iş birliği yapmak, sağlıklı beslenme ve aile planlaması eğitimleri düzenlemek, etkili bir üretici ve duyarlı ve bilinçli bir tüketici olma özelliğini kazandırabilmek için eğitimler düzenlemek.
- Öğrenmenin Hayat boyu sürmesi anlayışıyla kişilerin; atılgan, ekonomik, sosyal, kültürel, gelişmelerini ve özgür zamanlarını en verimli biçimde değerlendirme becerisi kazandırmak ve yeteneklerini geliştirebilmelerine olanak sunmak,
- Özel eğitim ihtiyacı olan kişilere, gelişim alanlarına uygun, kişisel yeterlilikleri ölçüsünde okur-yazar olmalarını sağlamak, bilgi, beceri ve deneyim edinmelerini sağlamak,

- Aile eğitimi düzenleyerek Türk' ün aile yapısını güçlendirmek toplumsal yapının bozulmasına engel olmak ve bu maksatla devamlı eğitim olanakları hazırlamak,
- Toplumda sevgi, saygı, hoşgörü, iletişim, farklılıklara saygı, iş birliği dayanışma ve kazanımları paylaşma kültürünün gelişimine katkı sağlamak,
- Yaşı ilerlemiş kişilerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılım sağlayabilmeleri için eğitim çalışmaları düzenlemek.

Yetişkin eğitimi, bütün toplumlarda ihtiyaç hissedilen ve tercih edilen çok elzem bir eğitim basamağıdır. İnsanlar, birçok farklı sebep kaynaklı örgün eğitimden istenilen düzeyde geçirilmemektedir. Ancak eğitimin hayat boyu süregelen ve toplumu oluşturan bütün bireylerine kabiliyetleri nisbetinde sunulması gereken çalışmadır. (<http://mevzuat.meb.gov.tr>).

Yaygın Eğitimin İşlevleri

Halk eğitimin görevlerinden birkaçı şöyle sıralanabilir:

- Örgün eğitim sürecinde kazanılamayan veya kazanma olanağı olmayan özellikleri, kişilere edindirmek. Halk eğitimi; zamanında örgün eğitime devam edememiş genç veya yetişkinlere, temel düzeyde bilgi ve beceriler kazandırmayı hedefler. Örgün eğitim kurumlarından faydalanmamış olanlara temel eğitim, faydalanmış olanlara da eksikliklerini giderici, yenileyici bir eğitim verilir. Örneğin, okuma-yazma kursları ile kişilere ilköğretim diploması vermek bu kapsamdadır.
- Kişisel gelişimi sağlamak: Kişinin kendisi hakkındaki bilgisini artırarak, kişisel gelişmesine destek verilmesidir.
- Mesleki bilgi ve donanım kazandırmak veya bunları güncellemek: Herhangi bir meslek ya da zanaat sahibi olmayanları, mesleki bilgi ve kabiliyetler ile donatarak, meslek sahibi olmalarına destek olma ve meslek sahibi olanlara da mesleki alandaki bilgileri kazandırmaya yönelik eğitim verilir.
- Yetişkinleri, bireysel ve toplumsal sorunları çözmeye ve yeni bir yöntemle işleri ele almaya yönlendirmek: kişinin toplumsal düzen içerisindeki görev ve sorumluluğunu daha etkin bir biçimde ifa etmesi ile toplumsal problemlerin çözümünde etkin görev alması.
- Siyasal katılımı sağlamak: Bir toplumda özgürlükçü, demokratik değerlerin var olabilmesi ve yöneten ile yönetilenlerin birbirlerini denetleyebilmesi ancak siyasal katılımı ile mümkündür. Bunu hayata geçirebilmenin bir yolu da, kişilere demokrasi konusunda gerekli ve yeterli eğitimi vermektir (Celep, 1995, s. 21-22).

Yaygın Eğitimin İlkeleri

Yaygın eğitim prensiplerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Herkese açıklık: herkesin faydalanabileceği şekilde iletirilir.
- İhtiyaca uygunluk: kişisel, toplumsal gereksinimlere göre iletirilir.
- Süreklilik: kişilerin yaşam boyu faydalanabilecekleri şekilde düzenlenir.
- Geçerlilik: her kademe ve çeşitteki uygulamaların, programların bilimselliğe dayanarak aktif olarak değişimi ve gelişmesi.
- Planlılık: gelişim faaliyetlerine uygun olarak eğitim, üretim ve istihdamı göz önüne alarak en verimli hali ile yaygın eğitime önem verilecek şekilde hazırlanır.
- Gelişim ve yeniliğe açıklık: tasarlanan, öğrenim-öğretim teknikleri eğitim araç ve gereçleri, modern çağın ve ülkenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak devamlı geliştirilir.
- Gönüllülük: faaliyetlerde kişisel ve toplumsal gönüllülük esastır.
- Her yerde eğitim: amaçları planlanmış ve tasarlanmış eğitim, sadece kamu ve özel kuruluşlar değil günlük hayatta da her şartta düzenlenir.
- Bütünlülük ve bilimsellik: örgün eğitim ile aynı düzeyde ve aynı kazanımları sağlayabilecek şekilde her iki tarafın birbirlerinin olanaklarından faydalanabilecek bir düzen içerisinde planlanmasıdır.
- İş birliği ve eş güdüm: aynı düzen ve ortamlarda yürütülen farklı kuruluşların (kamu, özel, gönüllü) birlikte bir düzen içerisinde verimlilik ve üretkenlik oluşturmalarıdır (MEB, 2018).

Yaygın Eğitimin Özellikleri

Yaygın eğitim; okuryazarlık eğitiminden itibaren, mesleki ve bir işte ustalaşmak gibi birçok alanı bütününde bulunduran bir eğitim öğretim programıdır. Yetişkin eğitimi kişilerin sosyal ve kültürel, aynı zamanda kişisel ve millî değerlerle hayat kalitelerini arttıracak gelişim eğitimidir.

Yaygın eğitim düzenini aşağıdaki maddelerle açıklayabiliriz:

- Yaygın eğitimin herhangi bir aşama sıralaması yoktur. İhtiyaca göre planlanabilir.
- Süre ve yaş ile ilgili bir sınırı yoktur
- Eğitimin zamanı, eğitilen kişilerin beceri düzeyleri içerisinde istedikleri eğitim standartlarına göre düzenlenebilir.
- Mekan ve ortamla sınırlı değildir, her durumda yapılabilir.
- Programların zamanı ve muhtevası değişebilir.

- Eğitimin görevlileri kendi alanında niteliklidir.
- Yöntemler değişiklik gösterebilir.
- Eğitim sistemi açıktır, geleneksel öğretmen-öğrenci ilişkisi gibi değildir.
- Genel eğitim sisteminin bir bölümüdür.
- Yetişkin eğitim sürecinde devlet tek başına değildir.
- Devamlı eğitimin sistemlerinden biridir.
- Toplumun tüm bireylerini kapsar.
- Örgün eğitim sürecinin dışındaki tüm eğitici çalışmaları düzenler.
- Maliyet her eğitim için farklılık gösterir.
- Tasarlanan programlarda merkeziyetçilik bulunmaz.
- Yaygın eğitim programında prensip öğrenmektir.
- Yaygın eğitim kişinin kendi isteği esasına dayanır (Kurt, 2000, s. 17-18).

Yapılan araştırmaların neticesi yetişkinlerin psikolojik olarak farklılaşma özelliklerinin her geçen gün daha bariz hale geldiğini gösteriyor. Gelişimin farklı bir özelliği olarak, becerilerin ergenlikten başlayarak genç, yetişkinlik ve orta yaşlar, daha sonra yaşı ileri olanlara doğru farklılık gösterdiği dikkati çeker (Kurt, 2000, s. 18).

Yetişkin eğitiminde el broşürü ve tanıtıcı reklamlarla yetişkinlere verilen eğitim ortamları giderek artmaktadır (Kurt, 2000, s. 65).

Yaygın Eğitimde Gereksinimler

Öğrenme ve Gelişme İhtiyacı: Teknoloji alanında zamanla elde edilen bilgi ve birikim daha da gelişmektedir. Bir birey içinde bulunduğu konumun gereksinimlerine karşılık verebilmek için sürekli olarak öğrenmeli ve kendini geliştirmelidir. Eğitim almalı ve kendi yeteneklerini arttırmalıdır. Bu durum yetişkinler için eğitimin büyük ihtiyaç olduğunu ve önem derecesini göstermektedir.

Topyekün Gelişmeler: Sosyal, ekonomik ve modern çağın gelişimi ile paralel bir seyir izleyen teknolojik gelişmeler yetişkinlerin gereksinimlerini arttırmıştır. Yetişkinler her yeni günde farklı bir ihtiyaçla karşı karşıya kalmakta, ihtiyaçlarını karşılamak ve bitmeyen doyumluk sağlamak istemektedirler. Bu durum bireyleri yeni konu ve yöntemleri öğrenmeye, yeni ustalıklar kazanmaya, problemleri sonlandırmaya teşvik etmektedir.

Güven İhtiyacı: Yetişkinler hayatlarını güven ve garanti altında görme ihtiyacındadırlar. Bu durum ise bireyin bulunduğu şartları ve etrafındaki gelişim, değişimleri izlemesi, yeni koşulları hayatına nasıl yansıtacağının yöntem ve tekniklerini belirlemesiyle sağlanır.

İş ve Etkin Rol İsteği: Erişkin birey sürekli bir etkinlikte bulunmak ve toplum içinde etkin bir birey olmak ister. Fakat toplumdaki durmayan gelişim, çalışma hayatında sık karşılaşılan dönüşüme yol açmaktadır. Bu durumdan dolayı yetişkin, çalıştığı iş veya mesleğin gerekliliği olarak her zaman yeni değişim ve gelişmeleri güncel olarak takip etmelidir.

Üreticilik ve Değişiklik İsteği: Yetişkinler iş ortamlarına, aile ortamlarına ve sosyal çevresine değişim getirmek ister. Bununla birlikte yetişkin bireylerin, gelişme ve değişimleri takip etmesi gerekmektedir.

Sosyal Statü ve Saygınlık İsteği: Yetişkinler toplumda belli bir yere sahip olmak, saygı ve sevgi görmek isterler. Bu durum bireylerin kişilerle ilişkilerini, grupla faaliyetlerini, tekniklerini ve liderlik görevlerini öğrenmeyi ve öğretmeyi gerektirir.

Boş Zamanını Değerlendirme ve Dinlenme: Yetişkin bireylerin boş zamanlarını değerlendirme, zaman zaman dinlenme ve eğlenmeleri için eğitim sürecine ihtiyaçları vardır.

İlgiler Kazandırma: Yetişkinlerde ileri yaşta ilgilendikleri alanların azaldığı görülmektedir. Bütün bu durumlar yetişkine, zamanının gereği olan sosyal beceriler kazanmayı gerektirmektedir (Kurt, 2000, s. 22-23).

Yaygın Eğitimi Zorunlu Kılan Sebepler

Bir toplumun ilerlemesi ekonomik gelişmelerle doğrudan orantılıdır. Yaygın eğitimi gerektiren sebepleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- a) Gereksinim duyulan vasıflı insan varlığını geliştirmek,
- b) Tabii kaynaklardan faydalanmak ve kontrol altında tutabilmek için gereksinim duyulan bilgi ve mahareti edindirmek,
- c) Teknolojik gelişmeler öncülüğünde bilgi ve maharet edindirmek,
- d) Tutumluluk eylemi edindirmek (Celep, 1993, s. 17).

Sosyal sebepler.

Çevre koşullarının kültürel, siyasal, toplumsal, ekonomik değişimleri sonucunda, meydana gelen problemlerin ve ihtiyaçların değişimlere tabii olarak hayatımızın farklı bir döneminde farklı beceri, duygu ve malumat kazanabilmelidir. Öğrenme hayatımız boyunca değişik ortamlar da süregelmektedir.

Toplumlar bilim ve teknolojinin ilerlemesine bağlı olarak değişim göstermektedir. Kendini geliştirememiş ülkelerin en büyük sıkıntısı bu değişimleri sisteme

aktaramamalarındandır. Eğitim eski tekniklerle devam ederse, o toplumun kendini geliştirmesi yavaş ve zor olmaktadır.

Bireylerin yaşamlarında önemli yer tutan örgün eğitim sürekli gelişmekte olan bilim ve teknoloji karşısında verimsiz kaldığı için, yaygın eğitim ile birlikte bireylere yeni bilgi ve becerilerin kazandırılması bir mecburiyet durumuna gelmiştir.

Kültürel sebepler.

- Okuma- yazma eylemini öğretmek,
- Bireylerin kültürel ve sanatsal yönlerini geliştirerek, milli kültürü göstermek, koruyucu ve geliştirici eğitim öğretim gerçekleştirmek,
- Tarihi ve turistik ürünleri, doğal güzellikleri muhafaza eden bir anlayışla, aile ve yurt ekonomisine yardımda bulunacak şekilde turizm sektörünü desteklemek,
- Birarada yaşama, dayanışma, yardımlaşma, grup halinde çalışma ve teşkilatlanma anlayışı ve alışkanlıklarını benimsetmek,
- İktisadi gücün çoğaltılması için yeterli beslenme ve sağlıklı hayat şeklini benimsetmek (Başaran, 1994, s. 103).

Siyasal sebepler.

Bireyin yeteneklerini ortaya çıkarılabilmesi, hak ve sorumluluklarını benimsemeye götürecek bu yeteneğin oluşması, demokrasi ile doğrudan ilişkilidir. Bu yeteneğin oluşması için de yaygın eğitime ihtiyacımız vardır (Yıldırım, 1996, s. 12-14).

Yaygın Eğitimde Kullanılan Öğretim Yöntemleri

Yöntem, öğrenilecek bir amaç için kullanılan araç gereci, muhtevayı, belgeleri ve teknikleri o amaç için etkili kullanma yoludur. Öğretim yöntemi; öğrencilerin tespit edilen amaçlara ulaştırılması için takip edilen yoldur. Eğitim ve öğretim çalışmalarında amaç edinilmiş konuların dönüşümü için benimsenen yöntemler aşağıdaki gibidir. (Celep, 1995, s. 55-56).

Sunuş Yoluyla Öğretme: Öğrencilerde istendik davranışların oluşmasını anlatım ve örneklerle sağlama yöntemidir.

Buluş Yoluyla Öğretme: Öğrencilerin belirli konular üzerinde araştırma yaparak veri toplamasını, soyutlamasını, bilgiye öğrencinin ulaşmasını amaçlayan yöntemdir. Bu yöntem öğrenciyi motive eden bir yöntemdir.

Sorun çözme yöntemi: Öğrenme sürecine öğrenciyi hazırlayarak bir problem belirlenip sonuç yollarına öğrencinin ulaşması hedeflenir. Öğrencilere problem çözdürecek bireysel öğrenme ortamı oluşturulur.

Tartışma Yoluyla Öğretme Yöntemi: Öğretmenin önderliğinde ve bir ortak konu belirlenerek 6-20 kişilik bir grubun görüşlerini belirtmesi, sorular sorarak konu üzerinde durulmasını amaçlayan yöntemdir.

Tam Öğrenme Yöntemi: Öğrencilerin çeşitli özelliklerine dikkat edilerek her öğrencinin öğrenme durumuna ve öğrenim hızına göre bir zamanlama yapılması suretiyle bütün öğrencilerin aynı derecede ilerlemesini hedefleyen yöntemdir.

Uzaktan Öğretim: Öğretmen ve öğrenci arasında bilginin yazılma yoluyla öğretilmesi yöntemidir. Yazışmalı yöntem de denilebilir. Eğitim öğretim e-posta, notlar, ödevler ile gerçekleştirilir.

Toplum Kalkınması: Toplumun eğitsel ihtiyaçlarının karşılanmasını ve milli açıdan ilerlemeyi hedef tutan öğretim yöntemidir. Bu yöntemde yerel toplumun kalkınması amaçlandığı için başkalarından yardım beklenmesi yerine olanaklardan en faydalı şekilde yararlanmak amaçlanmıştır (Celep, 1995, s. 58).

Halkla İlişkiler: Teşkilatların bilgi aktardıkları toplumun somut ve psiko-sosyal olarak izlediği yoldur. Halkla ilişkilerin hedefi, teşkilatların aktardığı mal veya hizmeti topluma ulaştırmak ve bu hizmetten iyi bir şekilde faydalanmalarına olanak sağlamaktır (Celep, 1995, s. 61).

Yaygın Eğitimde Kullanılan Öğretim Teknikleri

Teknik; istendik davranışın bireyde gerçekleşmesinde, kazanılmasında kullanılan yöntemdir. Öğretim yöntemi, öğrencilerde amaçlanan davranışların edinilmesi için hazırlanan öğretme faaliyetlerinin şeklini oluşturan yöntemdir. Yaygın eğitimde uygulanan tekniklerin, bireylerin ihtiyaç duydukları yöntemlerle uygulanması bir mecburiyettir. Halk eğitiminde uygulanan yöntem ve teknikler aşağıda açıklanmıştır (Celep, 1995, s. 64).

Anlatım Tekniği: Eğitmenin bilgileri konuşarak anlattığı ve öğrenenin pasif olarak dinlediği öğretme tekniğidir. Konuşma esnasında görselliği ön plana çıkaran eğitim malzemeleri de kullanılabilir. Bu teknikte sadece eğitmenin aktif olduğunu söyleyebiliriz. Bu tekniğin açık özelliklerinden biri, öteki tekniklerle yardımlaşarak kullanılmaya uygun olmasıdır.

Tartışma: Bir topluluğun bir eğitmen eşliğinde bir konuyu farklı yönleriyle konuşma ve tartışması için uygulanan tekniktir. Tartışmada topluluk, öğrenen bireye fikirlerini ve düşüncelerini açık bir şekilde paylaşma fırsatı sunar. (Kurt, 2000, s. 226).

Gösteri Tekniği: Bir işin aşamalarını veya bir uygulamanın nasıl yapıldığını göstermek amacıyla özenle oluşturulmuş bir tekniktir. Sözlü anlatım, görseller, biçimler ve sorularla teknik daha da zengin hale getirilebilir. Nitelik olarak ustalık edindirmede kullanılan aktif bir tekniktir.

Örnek olay Tekniği: Yazılı veya sözlü bir sorun verilip, bu soruna örnek bir olay gösterilmek suretiyle öğrencilerden konu ile ilgili fikirlerini ve önerilerini alma tekniğidir. Burada asıl hedef, örnek olayın sonuçlanmasının öğrenciler tarafından yapılıyor olmasıdır.

Sempozyum: Katılımcıların ortak ilgi duyduğu bir konuda, uzmanların farklı görüşlerini aktarması için düzenlenen ve 2-5 kişilik bir gruptan oluşan faaliyettir.

Açık Oturum: Diğer adı panel de olan açık oturumda sonuçlanmamış bir konunun, sohbet havası içinde 3-6 kişilik bir grupla tartışılmasıdır.

Forum: Katılımcıların bir başkan önderliğinde bir konuyu belli bir zaman zarfında (15-60 dakika) tartışmasını kapsayan toplantılardır (Celep, 1995, s. 68-69).

Yetişkin Eğitimi Programlarının Özellikleri

Yetişkinlerin öğrenme gereksinim ve istekleri ile ilişkili olarak düzenlenen yetişkin eğitimi programları aşağıdaki niteliklerde olmalıdır:

1. Yetişkin eğitimi, yetişkinlerin spesifik, psikososyal ihtiyaçlarına, değerlerine ve alışkanlıklarına dikkat eden onların istek ve ilgilerine cevap veren bir eğitimidir. Bu nedenle yetişkin eğitim planları yetişkinin ihtiyaçlarına, ilgilerine ve isteklerine göre hazırlanmalıdır.
2. Yetişkin eğitimi, yetişkinler için uygun süre zarfında, tam ve serbest öğrenme usulüyle gerçekleşen eğitimidir. Yetişkin için uygun süre zarfında olmayan, az zamanda verilen eğitim yeterli gelmemektedir. Çünkü, yetişkinlerin öğrenme hızı çocuk ve gençlere göre daha uzun bir zaman dilimi gerektirir.
3. Yetişkin eğitiminde bireylere az sürede faydalı bilgi verilmeye, yetişkinin verilen bilgiyi ve alışkanlıkları uygulamaya koymasına yardımcı olmaya çalışılır. Çünkü, yetişkinler öğrendikleri bilgiyi ve alışkanlıkları çevreye göstermeyi ve bu bilgilerden faydalanmayı isterler.

4. Yetişkin eğitiminde bireye sosyal yaşam sorunları ve toplumla iletişim öğretilir. Bu sayede birey toplumu daha iyi analiz eder. Ülkesinin ve dünyanın sorunlarını anlar ve ait olduğu topluma göre hayatını düzenler.
5. Yetişkin eğitiminde, işe öncelikle bireyin en fazla ihtiyaç duyduğu, sonucuna gitmek istediği sorunlardan başlanır. Yetişkinin fark edemediği durumlara değinilip, bireyin sorunlarını çözmesine yardımcı olunur.
6. Yetişkin eğitimi, sadece tek taraflı bir eğitim değildir ve birey de bu süreçte aktif olarak katılır. Sorunlar üzerinde fikir ortaya koyar, sonuçlanmasında sorumluluk alır. Konuları, durumları tartışır, geliştirir ve sonucu ortaya koyar.
7. Yetişkin eğitimi, yoruma açık ve bireylerin eleştiri ve deneyimlerine, görüşlerine ve uygulamalarına göre şekil alabilen eğitim çeşitidir.
8. Yetişkin eğitimi, bireylerin samimi bir ortam içinde ve karşılıklı görüş alış verişine dayalı bir eğitimidir. Zorunlu olmayıp, yol göstericidir. Gönüllü bir eğitim sistemi olduğu için birey herhangi bir zorluk karşısında bu eğitime devam etmek istemeyebilir.
9. Yetişkinler, çocukluk ve gençlik dönemlerinde gereken eğitimi alamadıysa, yetişkin eğitimi eksik kalan bilgi ve becerilerin kazanılması için önemli bir fırsat sunar. Yetişkinlere yönelik eğitim, ekonomik, toplumsal ve ruhsal destek sağlamanın yanı sıra temel eğitim ve geniş bir bakış açısı kazandırmak için önemlidir. Bu nedenle yetişkin eğitimi giderek daha gerekli hale gelmektedir (Kurt, 2000, s. 251-252).

Türkler’de Yaygın Eğitimin Tarihi Gelişimi

Örgün eğitim kurumlarının en eski örnekleri özellikle Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki Medreseler ve Sultan Fatih zamanında kurulmuş olan Enderun okulları olmakla beraber, halk eğitimi sahasında kısıtlı da olsa faaliyet göstermişlerdir. Bu kuruluşların yanında esnaf kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ve ordu tarafından günümüzdeki şekliyle olmamakla beraber yetişkin düzeyinde eğitim verilmekteydi.

Cumhuriyetin ilanından önce halk eğitimi faaliyetlerini yürüten kurum ve teşekküller aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Medreseler: Din temelli eğitim vermelerinin yanında, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda din bilginleri, öğretmenler, kadılar, doktorlar ve matematikçiler gibi kişileri yetiştiren, tıp eğitiminin yanı sıra tedavi uygulayan yerler olmalarıyla hastahane niteliğine de sahip, günümüzdeki üniversitelerin temellerini oluşturan kurumlardır (Celep, 1995, s. 78).

Enderun Okulları: Fatih Sultan Mehmet tarafından 1455 yılında kurulan Enderun okulları, devlet yönetimi ve devlet adamlarının eğitimi amacıyla kurulmuş olup, kamu yönetimi için eğitim verilen ilk kuruluş olma özelliğine sahiptir. Bu okulların dikkate değer bir başka özelliği ise dini temellere dayanmamasıdır (Celep, 1995, s. 68-69).

Ahilik: Selçuklu döneminden başlayarak gelişen ve Osmanlı İmparatorluğu' nun ilk yıllarında zirveye ulaşan ahilik, Türklerin Anadolu'ya yerleşmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Ahilik birlikleri, esnafın ahlaki ve dini yönlerden gelişmesini hedeflemiştir(Kurt, 2000, s. 39).

Loncalar: XVIII. yüzyıldan itibaren loncalar, esnaf arasında dayanışma ve birlik oluşturma yanı sıra ticaret ahlakını koruma görevi üstlenmişlerdir. Aynı zamanda usta, kalfa, çırak yetiştirerek eğitim kuruluşu niteliği kazanmışlardır. Bunların yanısıra yetiştirdikleri ustalara işyeri açma gibi roller de üstlenmişlerdir.

Ordu: Esirlerin ve Hristiyan çocuklarının “*Acemi Kışlaları'nda Türk ve İslam geleneklerine göre yetiştirilmesi*”, yetenekli olanların seçilerek Enderun mektebine yönlendirilmesiyle gerçekleştirilen bu halk eğitimi Anadolu ve Trakya' nın Türk kültürü ve etkisi altına girmesini amaçlamıştır (Celep, 2003, s. 90)

Yaygın Eğitimin Hukuki ve Bilimsel Dayanakları

- T.C. Anayasası.
- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu.
- 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun.
- 3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu.
- 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu.
- 2841 Sayılı Zorunlu İlköğretim Çağı Dışında Kalmış Okuma Yazma Bilmeyen Vatandaşların Okur Yazar Duruma Getirilmesi ve Bunların İlkokul Düzeyinde Eğitim Öğretim Yaptırılması Hakkındaki Kanun.
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu.
- Çeşitli Meslek Alanları İle Bazı Bakanlık, Kurum ve Kuruluş, Teşkilat ve Görevlerine Dair Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnameler.
- Hükümet Programları.
- Kalkınma Programları.
- İcra Planları.
- Şûra Kararları.
- Yönetmelikler.

- Komisyon Raporları.

Anayasanın 27. maddesi şu ifadeyi içerir: “*herkes bilim ve sanatı özgürce öğrenme, öğretme ve yayma her türlü araştırmaları bu alanda yapma hakkına sahiptir*”.

Anayasamızın 42. maddesinde de: “*kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılmaz*” şeklinde açık bir hükme yer verilmiştir (MEB, 1996).

Milli Eğitim Şuralarında Yaygın Eğitim

Millî Eğitim Bakanlığı’nın en üst danışma kurulu olan Milli Eğitim Şûrası, eğitim alanında en esaslı kurullardan bir tanesidir. Kanunen, Türkiye’de eğitim düzeninin gelişmesini sağlamak ve eğitimin kalitesini arttırmak, eğitim ve öğretimle ilgili hususları inceleyip referans niteliğinde kararlar almakla yükümlüdür (Kılıç ve Güven, 2017, s. 589).

Milli Eğitim sistemi, Milli Eğitim şurası düzenlemelerine göre erken çocukluk eğitimi, temel eğitim, ortaöğretim, yükseköğretim ve serbest eğitim gibi farklı eğitim kademelerini kapsar. Çeşitli kuruluşlardan ve eğitim sistemi dışından üyelerin yer aldığı komite, Bakanlığın en yüksek danışma organıdır (Başaran, 1994, s. 51).

Milli Eğitim şuralarında yaygın eğitim sorunlarından da bahsedilmiştir. Yaygın eğitimin görüşüldüğü şûralar şunlardır:

IV. Milli Eğitim Şurası (22-31 Ağustos 1949): Adı geçen şûrada demokrasi konusu üstünde durulmuş, toplumun bu meselede okul haricinde bilgi edinmesi gereği belirtilmiştir. Görüşmede, devletin bir “ *yaygın eğitim teşkilatının*” olmadığı, yaygın eğitimle alakalı kuruluşların yaptığı çalışmaların belirli sınırlar içerisinde ve sistemsiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı yapısında “ *yaygın eğitim*” için farklı bir birim kurulması teklifinde bulunulmuştur (Kurt, 2000, s. 42-43).

VI. Milli Eğitim Şurası (18-23 Mart 1957): Halk eğitim ilk kez bu şûrada tam anlamıyla görüşülmüştür. Şûrada, ülke genelinde halk eğitim çalışmalarının ilkeleri, yöntem ve amaçları ve bu amaçları gerçekleştirecek teşkilat ve bu teşkilatta görev alacak insanların yetiştirilmesi mevzuları görüşülmüştür (Celep, 1995, s. 86).

VII. Milli Eğitim Şurası (5-15 Şubat 1962): Yetişkin (halk) eğitiminin amacı ve kapsamı ayrıntılı olarak ele alındı. Şuranın sunduğu halk eğitim komisyonu raporunda halk eğitimi; tanımlar ve hedefler, konular, iş bölümü ve iş yöntemleri, halk eğitim merkezleri, yayınlar, araçlar ve siteler, yetişkin eğitiminde nitelikli personel yetiştirilmesi incelenerek onaylandı.

X. Milli Eğitim Şurası (23-26 Haziran 1981): 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na giren “*örgün ve yaygın eğitimin bütünleştirilmesi*” prensibinin kurum olarak gerçekleştirilmesi hedeflenmiş ve bu amaçla da Mesleki Teknik Liselerin “*Mesleki ve Teknik Okullar*” olarak düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu kararda: “*yaygın ve örgün eğitim, aynı eğitim kurumları tarafından paralel ve iç içe programlarla yürütülecektir*” denilmektedir.

XI. Milli Eğitim Şurası (8-11 Haziran 1982): Bu şûranın üzerinde durduğu konu “*Milli Eğitim Hizmetindeki Öğretmen ve Eğitim Uzmanları*” konusudur. Bu şûrada yaygın eğitim örgütünde görev alacak uzmanların ve uzman harici görevlilerin sayıları, nitelikleri ve alanları konusu görüşülmüştür (Kurt, 2000, s. 43).

XII. Milli Eğitim Şurası (18-22 Temmuz 1988): Bu kurulda halk eğitimine yönelik şu kararlar verilmiştir:

- Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının vakit olarak gece, hafta sonu ve yaz tatillerinde her türlü imkanları ile eğitim ve öğretime açık olması,
- Yaygın eğitimde ihtiyaç görülen öğretmenlerin yetiştirilmesi amacıyla yeni programların yer alması,
- Halk Eğitim merkezlerinde ihtiyaç duyulan her türlü araç gereçlerin teknolojik ürünlerle yenilenmesi ve değiştirilmesi,
- Kırsal, ücra yerlerin ve ya göçer ailelerin eğitimi amacıyla ayrıca yaygın eğitim programlarının hazırlanması.

XIII. Milli Eğitim Şurası (15-19 Ocak 1990): Bu şurada Cumhuriyet tarihinde ilk kez halk eğitimi en detaylı şekilde irdelenmiştir. Şurada, sadece halk eğitimi görüşülmüştür. Şurada halk eğitimi ile alakalı meseleler görüşülmüş, ülke ihtiyaçlarına yönelik halk eğitim sisteminin kurulması için kararlar alınmıştır. Bu şura sonucunda alınan kararlar aşağıdaki gibidir:

- Başta üniversiteler olmak üzere diğer kurumlarla ortak işbirliği sonucunda Milli Eğitim Terimleri Sözlüğünün hazırlanması,
- Yaygın eğitimde verilen belgelerin örgün eğitimdeki karşılıklarının belirtilerek sistemlerarası yatay ve dikey geçiş olanağının olması,
- Yaygın eğitimi bütün ayrıntılarıyla belirten genel bir Yaygın Eğitim Kanunu çıkartılması,
- Yaygın eğitimi denetleme ve değerlendirme sisteminin kurulması,
- Yaygın eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında kalkınmada öncelikli bölgelere gerekli müdahale yapılması,
- Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluş haline gelmesi,
- Meslek standartlarının tespit edilmesi,
- Yaygın eğitime tayin edilen malzemelerin arttırılması ve bu malzemelerin sürekli kullanılması,
- Köy, mahalle vb. gibi küçük yerlerde eğitim odaları imkanının sağlanması,
- Kadrolu olmayan eğitici sıfatıyla yaygın eğitim kurumlarında görev icra eden personele yapılan ödemenin o günün şartlarıyla hesaplanması,
- Yaygın eğitimde sözleşmeli personelin görev almasına imkan sunulması,

- Devlet eğitim birimlerinde yaygın eğitim verebilecek uzmanların yetiştirilmesi (Celep, 1995, s. 87-88).

XIV. Milli Eğitim Şurası (27-29 Eylül 1993): Konusunu “*Eğitim Yönetimi ve Yöneticiliği*” ve “*Okul Öncesi Eğitimi*” oluşturmaktadır. Eğitim Yönetimi ve Yöneticiliği Komisyonu’nun raporunda : Yaygın Eğitim Hizmetleri, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü’nce çıraklık eğitim kurumlarını açma, çırak adayı, kalfa ve ustaların genel ve mesleki eğitimlerini yerine getirme sorumluluğu getirilmektedir. 1986 yılı itibarıyla Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü’ nün hizmet alanları çerçevesinde, çıraklık eğitimi önem taşımaktadır ve öncelik verilmektedir. Yaygın Eğitim, resmi, özel ve gönüllü kuruluşlarca yapılan bir hizmettir. Etkili kaynak açısından bu kurumlar arasında gereken birlikteliği sağlayacak olan Milli Eğitim Bakanlığı’dır. Bundan dolayı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü; Çıraklık Eğitim Genel Müdürlüğü, Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, olarak örgütlenmelidir.

XV. Milli Eğitim Şurası (13-17 Mayıs 1996): Bu şura beş farklı temel meseleyi görüşmek için toplanmıştır. Bu temel meselelerden birisi de “*toplumun eğitimi ihtiyacının sürekli karşılanması*”dır. Bu amaçla şurada aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- Hizmet içi eğitim, insanların temel eğitim ihtiyaçlarını karşılamalıdır.
- Yaygın Eğitim ile ilgili dersler öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının eğitim programlarına konulmalıdır.
- Her ölçekteki işletmelerin her sene belirli tarihlerde görevli personeline uyum dönemi olarak oryantasyon eğitimi verilmelidir.
- Yaygın eğitim kurumlarına atanacak öğretmenlerde halk eğitimi alanında öğretmenlik formasyonu almak zorunlu hale gelmeli, mevcut olarak çalışmaya devam edenlere ise yüksek öğretimlerce formasyon alabilmeleri için imkan tanınmalıdır.
- Yaygın eğitime katılan kamu personelinin belgeleri, özlük haklarına yansıtılmalıdır.
- Hayat boyu öğrenime hız kazandırmak amacıyla yerel ve uluslararası seviyede öğretim programları değerlendirme sistemi geliştirilerek bu yönde üniversiteler ile iş birliği içerisinde olunmalıdır (Kurt, 2000, s. 47-48).

XVII. Milli Eğitim Şurası (13-17 Kasım 2006): Bahsi geçen şurada alınan kararlar özetle şu şekildedir:

- Ulusal eğitim politikaları ömür boyu geliştirme, yaygınlaştırma, destekleme şeklinde olmalıdır.
- Resmi yaygın ve örgün eğitim merkezlerinde hayata geçirilen eğitim programlarının uluslararası kriterlere uygun olması gerekir.
- Yaşam boyu öğrenme sonucunda verilecek belgeler, ulusal ve uluslararası düzeyde olmalıdır.
- Gelir seviyesi düşük olan kesimlere sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin maddiyat, araç-gereç açısından katkı sağlaması istenmelidir.

- Milli Eğitim, ulusal kalkınma politikası ile birlikte tekrar düzenlenmelidir.
- Hayat boyu öğrenme hususunda insanları bilgilendirirken telefon, televizyon gibi kitle iletişim araçlarından faydalanmalıdır.
- Mesleki ve teknik eğitim ile yaygın eğitim alanlarının özel öğretim kurumlarında da eğitim imkanı sunmaları sağlanmalıdır.
- Okullara, halk eğitim merkezlerine mali destek sağlanarak, ortamın düzenlenmesi ve maddi yardım sağlanması gerekmektedir.
- Meslek birlikleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının mesleki eğitim veren okulları daha çok desteklemesi gerekir.
- Hayat boyu öğrenme uygulamaları iş birliği ile yardıma muhtaç kişilerin eğitime ulaşmalarına imkan verilmeli ve bu kişilerin toplumla bütünleşmesine imkan tanınmalıdır.
- Hayat boyu eğitim, 24-64 yaş sınırı ile kısıtlandırılmamalıdır.
- Hayat boyu öğrenme, yalnızca öğrenci ve çalışanlarla olmamalı anne ve baba katılımı da gerçekleşmeli, hatta anne ve babalara yönelik okullar açılmalı. Bu nedenle de aile destek uzmanları da edinilmelidir.
- Yükseköğretim Kurulu’nun 1997 senesinde kaldırma kararı aldığı halk eğitimi lisans bölümleri tekrardan açılmalıdır.
- Demokrasi, insan hakları ve çevre bilinci edindirme eğitimde önemli bir husus olmalıdır.
- İşsizlik sigortası imkanlarından yaşam boyu öğrenmede de faydalanılmalıdır. (MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2007, s. 287-288).

Kalkınma Planlarında Yaygın Eğitim

Birleşmiş Milletler’in yapmış olduğu tanım dikkate alındığında toplumun kalkınması; toplumun ekonomisini, sosyal ve kültürel koşullarını iyileştirmek, toplulukları halkın geneline uyumlu hale getirmek ve milli gelişmeye tamamen katılımlarını sağlamak için halkın gayretini devlet gayreti ile biraraya getirmek gibi hususları kapsar.

Türkiye Cumhuriyeti 1963 yılında ortaya koyduğu Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında halkın kalkınması ile ilgili şu tanımları yapmıştır : *“halkın kalkınması; halkın sosyal, kültürel, maddi anlamda kalkınmasıdır. Devletin de bu doğrultuda kalkınma gayesinde olmasıdır”* (Kurt, 2000, s. 33).

Türkiye’de planlı kalkınma dönemine geçişle, Halk eğitiminin gelişmesi sağlanmıştır. Halk eğitiminde ilk kez bu dönem bir teşkilatlanma yoluna gidilmiştir.

Halk Eğitimi Kalkınma Planları:

I. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1968): Halk eğitimi tanımına toplum kalkınması içerisinde ilk kez değinilerek, insanların bu doğrultuda eğitilmesinin toplum kalkınmasında önemli bir rol oynadığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, sanayide eğitimin daha

iyi teşkilatlanması için, bu planda tedbirler öngörülerek “*Mesleki Eğitim Merkezleri faal olmalıdır*” önerisi getirilmiştir.

II. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972): Yetişkinler eğitimi bu planda “*yaygın eğitim*” başlığıyla ele alınmış olup, ayrıca “*Okuma-Yazma*”ve “*Kadınların Eğitimi*”ne fazlaca önem verilerek hedefler gösterilmiştir. Beş milyon kişiye planlanan dönemde okuma-yazma becerisi edinilmesi, bununla birlikte gezici eğitim birimleri ve diğer birimlerle birlikte köy kadınlarına hizmetin ulaştırılması hedeflenmiştir.

III. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977): Planda, pratik sağlık, pratik sanat, pratik tarım okullarının gelişmesini sağlamak, yaygın iş başı ve iş öncesi eğitim sistemiyle büyük oranda uygulanması öngörülmüştür.

IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983): Yaygın eğitim alanındaki çalışmaların bir uyum içinde yürütülmesinin ve yaygın eğitimin örgün eğitimle birlikte aynı doğrultuda ilerlemesinin faydalı olacağı öngörülerek iş analizleri yapılması gerektiğinden bahsedilmiştir.

V. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989): Hızlı bir yaygın eğitimin plana göre örgün eğitimle birarada olması ve bu sebeple iş çevrelerinin ve sanayinin faal katkısının hayata geçirilmesinin faydalı olacağı kararlaştırılmıştır. Yaygın ve örgün eğitimde, paralel ve iç içe programların aynı eğitim kurumları tarafından uygulanacağı; piyasa gereği oluşacak iş imkanlarına göre denk mesleki programlar uygulamaya koyularak düzeyi aynı mezunlara eşdeğer olarak “meslek sertifikalarının” verilmesi düşünülmüştür. Fakat teknisyen eğitiminde beklenen başarı elde edilememiştir. Şuda unutulmamalıdır ki kalifiye eleman gücü yetiştiren teknisyen seviyesi meslek lisesinden mezun olan kişilerin tam olarak istihdamı sonucuna ulaşamamışken, halk eğitimi sayesinde teknisyen yetiştirmek, verimlilik ve istihdam açısından ülkeye ve bahsi geçen bireylere istenilen faydayı sağlaması imkan dahilinde görülmemektedir.

VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994): Plana göre, yaygın eğitim için ayrılan desteklerin arttırılarak, yaygın eğitim ve çıraklık eğitiminin özel ve kamu kesimiyle işbirliğiyle devamının sağlanacağı ve bu hususta gönüllü kuruluşlardan faydalanılacağı belirtilmiştir. Yaygın eğitimde istihdam doğrultusunda beceri kazandıran eğitime önem verilir, İş ve İşçi Bulma Kurumuyla işbirliği içinde meslek ve beceri kazandırıcı eğitimin muhtevası ve imkanlarının genişletilerek, özel ve kamu istihdam kuruluşlarının bahsedilen mevzuda hizmet vermelerinin özendirilmesi amaçlanmıştır.

Halk eğitimin içeriğinde, öncelikle kişilere okuma-yazma öğretmek, bunun yanısıra temel bilgi ve becerilerin istihdama uygun bir şekilde ilerleme planlarıyla mesleki bilgi ve

beceri edindirmek amaçlanmıştır. Bununla beraber ilköğretimin ardından ortaöğretim seviyesinde programlar uygulanarak, yaygın eğitimde de örgün eğitim sistemindeki ortaöğretime denk olacak bir ortaöğretim belgesi uygun görülerek verilmeye başlanmıştır. (Celep, 1995, s. 89-90).

VII.Beş Yıllık Kalkınma Planı (1995-2000): Planda şu görüşlere yer verilmiştir: “gelişmekte olan toplumun, yaşadığımız teknoloji döneminin ve günümüzde gözlenen küreselleşme, veri alışverişi yapılma sürecinin ortaya çıkardığı yeni ihtiyaçlar, kalifiye insan gücünün eğitilmesinde mühim olan bilgi ve en az bilgi kadar mesleğin gerektirdiği kabiliyet, iş teknikleri ve hızlı uyum kabiliyeti gibi yeni ihtiyaçlar ön plana çıkarmaktadır. Bu durumdan dolayı, genel eğitimin merkezinde ve bünyesinde tutarlı ve yeni mesleki eğitim kapılarının açılmasını zorunlu kılmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimin tekrar düzenlenmesinde temel yol, yaygın ve örgün eğitimin bütün kademelerinde, okul işyeri bütünlüğüne dayalı meslek kazandırmayı öngören mesleki eğitim sisteminin uygulanmasıdır”.

- Mesleki ve teknik eğitimde modüler sisteme geçilerek; eğitim programında yer alan içeriği modüler sisteme göre düzenleyerek; örgün ya da yaygın eğitim alanında aynı donanımına sahip olan bireylere eşdeğer meslek sertifikası verilerek denklikleri sağlanacaktır.
- Meslek standartları belirlenerek bu standartlara uygun sınavlar yapılacak ve “Meslek Standartları Kurumu” oluşturulacaktır. (Özsoy, 2007, s. 230-231).

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005): Eğitimde yaşam boyu öğrenme anlayışını benimseyen bütün yaygın eğitim kurumlarına uygun koşullar geliştirilecek, burada yerel yönetimlerin gönüllü kuruluşların ve özel sektörün faaliyetleri teşvik edilecek kısa sürede yükseköğrenim’den çıkıp meslek sahibi olmayı mümkün kılan faaliyetler arttırılacak. (Özsoy, 2007, s. 234-235).

IX. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013): Ekonomide aracı eksikliklerinin giderilmesi amacıyla ilgili hizmet kuruluşları ve özel sektör işbirliği ile organize sanayi bölgelerinde mesleki eğitimin yaygınlaştırılmasını sağlayacak ve ortaya çıkmasına ortam yaratacak mekanizmalar oluşturulacaktır.

Sivil toplum örgütlerinin ve işletmelerin kalifiye eleman yetiştirmek üzere yaptığı faaliyetler desteklenecektir.

Meslek standartlarına uygun donanımların geliştirilmesi, belgelendirilmesi, sertifika ve eğitim veren kurumların dış kalitede güvence süreci gibi asli görevleri taşıyan “Ulusal

Mesleki Yeterlilik yöntemine ilişkin çalışmadaki eksiklikler giderilecek ve bu sisteme uygun mesleki eğitim yapısı geliştirilecektir.

Toplumda hayat boyu eğitim anlayışının benimsenmesi maksadıyla e-öğrenme dahil, yaygın eğitim imkanları geliştirilecek, beceri kazandırma, örgün eğitim yaşı geçmiş bireylerin yaygın öğretim imkanlarından yararlanmaları desteklenecek ve meslek edindirme faaliyetleri artırılabacaktır. (Özsoy, 2007, s. 238).

X. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2013-2018): Planda kararlaştırılan önlemler şunlardır:

- Eğitimde özel kuruluşların gerekli para ve kredi sağlanarak eğitim kurumları açması, farklı meslek gruplarının mesleki eğitim sürecine mali ve idari yönden etkin katılımı özendirilecektir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında gerekli görülen teknolojik zemin geliştirilerek, öğretmen ve öğrencilerin bu teknolojileri kullanmaları sağlanacaktır.
- Eğitim sistemi ile işgücü sermayesi arasındaki uyum; yaşam boyu öğrenme felsefesiyle iş hayatının gerektirdiği bilgi ve becerilerin kazandırılması, girişimcilik faaliyetlerinin benimsenmesi, mesleki ve teknik eğitimde okul-işletme bağlantısının orta ve uzun süreli iş kollarının görünürlüğü dikkate alınacak şekilde güçlendirilmesi vasıtasıyla araştırılacaktır.
- Ulusal yeterlilik çerçevesiyle meydana getirilen eğitim programları ulusal meslek kurallarına göre güncellenecek, önceki edinilen bilgilerin tanımını içeren, etkin öğrenci katılımını destekleyen milli ve milletlerarası geçerliliğe sahip diploma ve sertifika sistemi geliştirilecektir (Kalkınma Bakanlığı, 2013).

Yaygın Eğitim Hizmetleri Veren Kurum ve Kuruluşlar

Toplumdaki hızlı değişimlerle birlikte eğitimle ilgili düşüncelerin değiştiğini görmekteyiz. Eğitim sadece okul ortamında edinilen bilgiler olmaktan çıkmıştır. Bu anlayış doğrultusunda MEB, eğitim programlarında, okulun amaçlarında değişiklikler yapmakta, devamlı eğitim ortamının yanında okul dışı öğrenme faaliyetlerini geliştirmekte ve eğitim sistemini yeniden yapılandırmaktadır. Örgün eğitimi sürekli eğitim haline getirmektedir. Başlıca yaygın eğitim kurum ve kuruluşları:

1. Milli Eğitim Bakanlığı
2. Çeşitli Bakanlıklar
3. Üniversite ve Akademik Kuruluşlar
4. Gönüllü Kuruluşlar
5. Meslek Kuruluşları

6. Mahalli İdareler
7. Kamu İktisadi Kuruluşları
8. Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları
 - a. Halk Eğitim Merkezleri
 - b. Çıraklık Eğitim Merkezleri
 - c. Pratik Kız Sanat Okulları
 - d. Olgunlaşma Enstitüleri
 - e. Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri

Türkiye’deki yaygın eğitim anlayışının değiştirilmesinde kanun ve yasaların katı kuralları yer almamaktadır. Değişen ve gelişen toplumun ihtiyaçlarına göre eğitim programında değişiklikler yapılabilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın bilgi ve denetimine göre gönüllülere, kamu, özel kurum ve kuruluşlara, STK’na, kent konseylerine ve çeşitli bakanlıklara ücretsiz eğitim faaliyetleri düzenleme hakkı verilmektedir. Yaygın eğitim veren bir çok kurum ve kuruluş bulunmaktadır. Bunlar arasında Milli Eğitim Bakanlığı, İŞKUR, KOSGEB, özel eğitim kurumları, kent konseyleri ve belediyeler ile büyükşehir belediyeleri (GASMEK) bulunmaktadır.

Eğitim felsefesindeki anlayışın okul eğitimi anlayışı olmadığını, buna bağlı olarak günümüz şartlarına uygun ekonomik, kültürel değerlere bağlı, toplum ilişkilerine uygun eğitim programında değişiklikler yapılması öngörülmüştür. Bu değişiklikler doğrultusunda eğitim programlarında, hedeflerinde, yeniden düzenlenmeler yapılmakta ve okul dışı öğrenmeler artırılarak örgün eğitim yaygın eğitim haline getirilmektedir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı yaygın eğitim kurumlarında farklı tür ve nitelikteki kişilere ve çeşitli yaş gruplarına eğitim hizmetleri sunulmaktadır. Eğitim hizmeti sunan birimler şunlardır:

- Halk Eğitim Merkezleri
- Mesleki Eğitim Merkezleri
- Pratik Kız Sanat Okulları
- Çıraklık Eğitimi Merkezleri
- Olgunlaşma Enstitüleri
- Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri
- Özel Kurslar
- Özel Dershaneler
- Özel Bilim ve Sanat Merkezleri
- Açık İlköğretim Okulu

- Açık Öğretim Lisesi Meslek Kursları (Yıldırım, 2009, s. 128).

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı merkezlerde yaygın eğitim; halk eğitimi, çıraklık eğitimi ve uzaktan eğitim yoluyla uygulanır (MEB, 2017).

Temel Görevi Yaygın Eğitim Olan Kurumlar

Çıraklık eğitimi.

Yaygın eğitim içerisinde yer alan meslek öğrenmenin en dikkate değer yanı çıraklık eğitimidir. Çıraklık eğitimi, yaygın eğitim kategorisi içerisinde yer almasına rağmen farklı kanun çıkarılarak hazırlanmıştır. İlk kez 1977 yılında onaylanan 2089 sayılı Kanun ile eğitim sistemimize eklenen çıraklıklarla ilgili olarak 3308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu 1986 yılında yürürlüğe girmiştir. 2001 yılında değişiklik yapılan kanuna Mesleki Eğitim adı verilmiştir. Çırak, kalfa ve ustaların eğitim ve öğretimine ilişkin kural ve yönetmelikleri belirlemiştir. Çıraklık genellikle iki farklı şekilde yapılır. Bunlar: illerde ve 3308 Sayılı Kanuna göre Milli Eğitim Bakanlığı'nca tanımlanan mesleklerde çıraklık, Milli Eğitim Bakanlığı'nın çıraklık hizmeti vermediği mesleklerde ilgili meslek kuruluşları ile koordineli olarak yürütülen geleneksel çıraklıktır. Çıraklık isteğe bağlı olmayıp zorunludur (MEB, 2013).

Yaygın mesleki ve teknik eğitim.

Böylece 1739 Sayılı Millî Eğitim Anayasası'nda yaygın eğitim, bireyin yaşamının her alanında ihtiyaç duyduğu eğitimi kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıdır. Ayrıca 2006 yılında yayınlanan parasız eğitim yönetmeliği ile halk eğitim merkezleri ve eğitim odaları veya diğer eğitim kurumlarıyla işbirliği içinde açılan tüm kursların kurulması, yönetimi, eğitimi, danışmanlığı, rehberliği ve işbirliğini kapsamaktadır. Liberal eğitim üç ana bölüme ayrılmıştır. Bunlar; okuma- yazma kursları, mesleki ve teknik eğitim ve sosyal ve kültürel kurslar şeklinde sınıflandırılmaktadır. Örgün eğitim sisteminde hiç eğitim almamış veya bu sistemin farklı seviyelerinde olan ya da örgün eğitimi terk etmiş kişileri kapsar. Kamu eğitim kurumları arasında en yaygın eğitim hizmetlerini yürüten kurum Milli Eğitim Bakanlığı'dır.

Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitüleri.

Bunlar 2 yıllık eğitim veren ve bir rehabilitasyon vakfı tarafından yönetilen kurumlardır. Önkoşul, en az ilkokul ve en az lise ve meslek lisesinin Bakanlıkça belirlenen bir bölümde tamamlanmış olmasıdır. Burada eğitim gören kişiler mesleki bilgi ve becerilerini geliştirme ve profesyonel olma fırsatına sahip olurlar.

Pratik kız sanat okulları.

Genç kızlara ve kadınlara yaygın eğitim kurumlarında mesleki eğitim veren, bağımsız olarak faaliyet gösteren veya kız teknik ve meslek liselerine bağlı eğitim kurumlarıdır.

Endüstri pratik sanat okulları.

Temel eğitim almış veya liseden ayrılmak zorunda kalmış kişilere ana dal alma, ana dallarını yükseltme veya değiştirme fırsatı sunan, kademeli olarak sabah ve akşam dersleri verme görevini üstlenen, Milli Eğitim Bakanlığı'na ait yaygın bir eğitim kurumudur.

Yetişkinler teknik eğitim merkezleri.

Bunlar, en az ilkokulu bitirmiş gençlere endüstri kurslarında mesleki eğitim vermek ve endüstri eğitimini geliştirmek amacıyla oluşturulmuş, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren resmi olmayan endüstriyel teknik eğitim kurumlarıdır. Yeni teknolojiye paralel olarak mesleğinde gelişmek isteyenler bu merkezlerde eğitim görürler.

Yetişkinler otelcilik ve turizm eğitim merkezleri (YOTEM).

Anadolu Otelcilik ve Turizm Politeknik, turizm alanında ihtiyaç duyulan nitelikli personeli kısa sürede yetiştirmek ve yetişkinlere yönelik turizm eğitimi vermek amacıyla resepsiyon, servis, mutfak, kat hizmetleri, seyahat düzenlemeleri, animasyon, turizm işletmeciliği vb. hizmetleri sunmaktadır. Bölümlerde mesleki kurslar açılmaktadır.

Mesleki ve teknik açık öğretim okulu .

1974 yılında eğitim vermeye başlayan bu kurum, ilköğretim mezunu veya daha üst kademede öğrenim görmüş vatandaşlara, meslek edinmek isteyen veya mesleğinde ilerleme kaydetmek isteyen bireylere uzaktan öğretim teknikleri veya yüz yüze eğitim programları uygulayarak onları hayata hazırlayan, mesleki kurslar açan ve öğrenim belgesi veren, eğitimin sonunda yapılan sınavlarda başarı gösterenlere bitirme belgesi veya sertifika veren kurumdur. Bu eğitim sayesinde 70.000 kişiye “Elektrik Tesisatçılığı Yetki Belgesi” verilmiştir.

Örgün ve yaygın eğitimi birlikte yürüten birimler.

Özel Kurslar

Özel Dershaneler

Özel Bilim ve Sanat Merkezleri

Açık ilköğretim Okulu

Açık Öğretim Lisesi

Diğer kurum ve kuruluşlar.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK)

Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE)

Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)

Türk Standartları Enstitüsü (TSE)

Sınai Eğitim Geliştirme Merkezi (SEGEM)

Küçük Sanayi Geliştirme Teşkilatı (KÜSGET)

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) (Murat, 2009, s. 134-135).

Gönüllü kuruluşlar.

Vakıf statüsündeki bazı gönüllü kuruluşlar, yaptıkları işin konularını ve hedef kitlelerinin özelliklerini çok iyi bilmekte ve bu kişilere yaygın mesleki eğitim hizmetleri sunmaktadır. Bunlar arasında Meka Eğitim ve Küçük Sanayiye Destekleme Fonu'nun (MEKSA) kurucuları olan TESK, TOBB, TİSK, TÜRK-İŞ Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumu gibi önde gelen kurumlar da yer almaktadır.

TİSK ve işverenler tarafından kurulan vakıflar gönüllü kuruluşlara ait olup, yaygın mesleki eğitim hizmetleri sunmaktadır. Finlandiya Metaller Birliği tarafından kurulan MESS Eğitim Fonu, Türk Tekstil Derneği tarafından kurulan Türk Tekstil Vakfı, Türkiye İnşaat ve Tesisat İşçileri İşverenler Sendikası tarafından kurulan Türkiye İnşaat ve Tesisat İşçileri Eğitim Fonu da bu ortama dahil edilebilir. Yukarıda sayılan vakıfların yanı sıra, resmi olmayan mesleki ve teknik eğitim hizmetleri veren birçok meslek kuruluşunun yanı sıra, şirketler veya bireyler tarafından kurulan eğitim faaliyetlerini yürüten birçok gönüllü kuruluş da bulunmaktadır.

Yaygın mesleki eğitim veren özel eğitim kurumlarında iki tür yapısal girişim bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı Milli Eğitim Bakanlığı izniyle kurulmuş 58 özel eğitim kurumudur. Özel eğitim kurumları, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmış eğitim programlarını uygular ve Bakanlık tarafından onaylanan belgeleri verme hakkına sahiptir. Özel kuruluşlar, satın alma yoluyla şirketler tarafından karşılanan resmi olmayan mesleki eğitim hizmetleri sunmaktadır. Bu kuruluşların sayısı her geçen gün artmaktadır (İŞKUR, 2013).

ALTINCI BÖLÜM

Halk Eğitimi

İlk Düzenli Halk Eğitimi Etkinlikleri

Cumhuriyetten önce ilk resmi halk eğitimi etkinlikleri XIX. yüzyılın ikinci yarısında başlamıştır. 1862’ de medreselerde tarih, kimya, fizik gibi konularda halka açık şekilde dersler verilmesi halk eğitiminin başlangıcını oluşturmaktadır. Bu dönemde çok sayıda eğitime katkı sağlayan dernek ve cemiyetten söz edilebilir. Örneğin İslam Öğretim Derneği, halkın öğrenim görmesi maksadıyla aydınlar tarafından kurulmuştur. Çıraklık okulu, esnaf çocukları ve bölge halkına okuryazarlık, aritmetik, din bilgisi gibi konularda eğitim vererek mesleki beceriler kazandırmış, böylece halk eğitim kurumu olarak öne çıkmıştır. Cemiyet-i Tedrisiyye-i İslâmiye, Beşiktaş Cemiyet-i İlmiyesi, Türk Ocağı, halka eğitim konusunda etkili görevler üstlenmiştir. Bu dernekler, gece kursları, toplantılar, konferanslar düzenleyerek halk eğitiminde önemli rol oynamıştır. Bu kurslarda okuryazarlık, coğrafya, muhasebe, tarih gibi konularda dersler verilmiştir. (Celep, 1995, s. 78-79).

Cumhuriyet Dönemi’nde Halk Eğitimi

Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra, toplumun karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmek için eğitimin önemli bir çözüm yolu olduğu anlaşılmıştır (Kurt, 2000, s. 41).

1927’de hiç okuma yazma bilmeyen veya eğitim seviyesini tamamlayamamış bireyleri temel vatandaşlık bilgileriyle donatmak ve ulusal kültürü güçlendirmek amacıyla bu görev halka açık dersliklere bırakılmıştır.

1928 yılında Atatürk’ ün önderliğinde millet okulları açılmış ve milyonlarca vatandaşa temel bilgi ve okuma-yazma yeteneği kazandırılmıştır. İnsanların öğrendiklerini unutmamaları ve okuma alışkanlıklarını sürdürmeleri amacıyla 1930 yılında umumi okuma odaları kurulmuştur. 1932 yılında kurulan halk evlerinin amacı devrimleri yaymak, içselleştirmek ve milletin sosyal ve kültürel kalkınmasına destek olmaktır (Yıldırım, 1996, s. 22).

Halk eğitimi kapsamında sanatsal programların benimsenmesi, özellikle köy enstitüleri düşüncesiyle uygulanmıştır. Halk evleri ve bu kurumlar, geniş çapta sanat eğitiminin yayılmasına katkıda bulunmuştur. 1936’da kurulan köy eğitmen kursları, köyde

görev yapan öğretmenlere okuldaki görevlerinin yanında köyde yaşayanları eğitmek ve yetiştirmek görevi vermiştir. Bunun sonrasında 1942 yılında kurulan Köy Enstitüleri Hareketi, köy kökenli liderlerin öncülüğünde kalkınmaya yönelik halk eğitiminde etkili bir girişim olmuştur. Köy Enstitülerinde sadece eğitim değil, kültür ve sanat aracılığıyla ülke çapında toplumun yapı taşlarına etki etmeye gayret edilmiştir. İş eğitimi prensiplerine dayalı olarak köylerin çok yönlü kalkınmasını hedefleyen bu kurumlar, sanat çalışmalarını büyük önemle ele almış ve eğitimin bütünlüğü içinde vazgeçilmez bir parça olarak görmüştür. Halkevleri ve köy enstitülerinde, çeşitli sanat dallarında yetenekli sanatçılar yetiştirilmiş ve sanat hareketlerinin oluşmasına katkı sağlanmıştır. Köy enstitüleri kapanana kadar, Türk eğitim sistemine büyük katkı sunmuştur. (Geray, 1970, s. 260).

Halk eğitimi hizmetlerinin kapsamını genişletmek ve dağınık etkinlikleri düzenlemek amacıyla 1960 yılında “Halk Eğitim Genel Müdürlüğü” Milli Eğitim Bakanlığı uhdesinde kurulmuştur. Yaygın eğitim dağınık bir şekilde sunulduktan sonra, 1972 yılında eğitimin bütünlüğü ve sürekliliği prensiplerine dayanarak ve birleştirilerek kuvvetli bir Genel Müdürlük oluşturulmuştur. 179 Sayılı (13.12.1983) kararnamede belirtilen düzenleme ile yaygın eğitim ve çıraklık eğitim müdürlükleri tek çatı altında toplanarak adı “ Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü” olmuştur (Yıldırım, 1996, s. 50-52).

Halk Eğitim Hakkında Genel Bilgiler

Halk Eğitimin Tanımı: Farklı eğitim seviyelerindeki bireylere toplumsal ihtiyaçlarına göre planlanmış programlar aracılığıyla verilen eğitimidir. Milli ve insani duyguların gelişimine, ekonomik, sosyal ve kültürel ilerlemeye destek olan düzenli, sistematik ve sürekli faaliyetler olarak değerlendirilebilir (Kurt, 2003, s. 5).

Ülkemizde milli eğitim merkezleri, başta örgün eğitim sisteminden mesleki eğitim almamış kadınlar olmak üzere pek çok vatandaşımızı hayata hazırlamaya yönelik mesleki, teknik ve yaygın eğitim programları düzenlemektedir. Okuma yazma kursları gibi genel yurttaşlık bilgileri sağlayan programlar da bu kapsamdadır (Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı [MSGB], 1985).

Halk Eğitimin Amaçları: OECD tarafından yayınlanan bildiride; halk eğitiminin hedefleri ulusal ve yerel olarak iki farklı gruba ayrılmaktadır (Love, 1985, s. 35 -38).

Ulusal Amaçlar: İnsanlara toplumdaki teknolojik, kültürel, bilimsel, ekonomik ve politik değişimlere uyum sağlayabilmeleri için yeni bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlamaktadır.

Bu ulusal amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

- a. Bireylere, mesleki eğitim ve beceri kazandırmak,
- b. Bireylerde toplumsallaşmayı ve verimliliği sağlayan tutum değişiklikleri oluşturmak,
- c. Eğitimde herkese eşit fırsat sağlanmasına destek olmak.
- d. Toplumda okuma yazma becerisine sahip olan insan sayısının artması,
- e. Toplumsal değişime uyum sağlayarak bireylerin karşılaştığı sorunları çözebilmeleri için gerekli ortamı sağlamak (Celep, 2003, s. 23).

Yerel Amaçlar : Halk eğitimi etkinlikleri, yerelde de insanların sorunlarını çözmesine ve yaşamlarını sürdürebilmelerine destek olacak bir amaca dayanmaktadır. Unesco, halk eğitimi faaliyetlerinin aşağıdaki hedefleri gerçekleştirmesi gerektiğini belirtmektedir.

- a. Manevi değerlerin ve barışın korunması, uluslararası ilişkilerdeki dayatmacı anlayış biçimlerinin ortadan kaldırılması.
- b. Eğitimin, ekonomik, toplumsal ve kültürel açıdan hem ulusal hem de uluslararası düzeyde eşitliği desteklemesi.
- c. Eğitimin kültürel gelişmeyi desteklemesi, böylece evre koruma bilincinin oluşmasına katkıda bulunması.
- d. Bireylerin yaşadıkları toplumun gelişimine katılabilmeleri için onlara gerekli tutum ve becerilerin kazandırılması, katılımlarının etkili ve anlamlı hale getirilmesi için çaba gösterilmesi (Celep, 2003, s. 24).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından halk eğitiminin amaçları şöyle özetlenmiştir:

- Bireylere okuma- yazma becerileri kazandırmak ve ömür boyu öğrenmeyi teşvik etmek.
- Toplum mensuplarının Atatürk devrimlerine sadık kalarak bilimsel, zgr ve demokratik düşünme yeteneklerini geliştiren faaliyetlerde bulunmak.
- Toplumun kalkınması için kamu, özel ve yerel kaynakları kullanarak bireylerin kalkınma projelerine katılımını teşvik etmek.
- Ulusal kültürel değerleri korumak ve evrensel kültürü açıkça geliştirmek ve yaymak.
- Yerel özelliklere ve gereksinimlere bağlı olarak eğitim, üretim, istihdam, pazarlama ve teşkilatlanmaya dair çalışmalar yürütmek.
- Sanayideki iş gücü ihtiyaını karşılamak adına çeşitli meslek dallarında çalışanların eğitimlerini sağlamak, ihtiyaç duyulan olanakları sunmak.

- Kırsal bölgelerden kente göç eden bireylerin yeni ortama uyum sağlamalarını desteklemek için faaliyetler organize etmek.
- Toplum sağlığı, aile planlaması gibi alanlarda çalışmalar yaparak toplumun genel refahına katkıda bulunmak.
- Boş zaman diliminde sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirme konusunda eğitim çalışmaları yürütmek (Celep, 2003, s. 25).

Halk Eğitimin Özel Amacı: Bireyleri bilimsel düşünme kapasitesi gelişmiş, geniş bir bakış açısına sahip, insan haklarına önem veren, özgüveni olan, girişimci, kendini insanlara karşı sorumlu hisseden, bireyler olarak eğitmek. Yurttaşların ilgi, alaka ve yeteneklerini geliştirerek gerekli donanım, beceri ve işbirliği alışkanlıklarını kazandırmak, okuma- yazma becerisi edinmelerini sağlamak ve bireylere aile, toplum yaşantısı, vatandaşlık görevleri ve sağlık kuralları hakkında esas bilgi ve alışkanlıkları aşılama. Vatandaşlara yerel kültürümüzü ve batı medeniyetlerini tanıtarak, benimseterek ve uluslararası dayanışmanın önemini anlatarak, vatandaşların yeteneklerini, girişimlerini ve güçlerini her alanda geliştirmelerine yardımcı olmak (Kılıç, 1981, s. 10-11).

Halk eğitimin ilkeleri.

Türk Milli Eğitiminin ana prensiplerine dayalı olarak yaygın eğitimde uyulması gereken prensipler şunlardır:

- Halk eğitimi milli varlığımızı güvende tutmaya ve kuvvetlendirmeye, milli bütünlük ruhunu geliştirmeye, toplumsal yardımlaşmayı ilerletmeye yönelmelidir.
- Halk eğitimi uygulamalarında bilimsellik, hakikat ve sonuca ulaşma gayesi temel olarak alınmalıdır.
- Halk eğitimi planları halkın ihtiyaçlarına ve arzularına cevap verecek şekilde hazırlanmalı, çalışmalar açık araştırma ve denemelerin neticesine göre yönetilmeli, girişim, karar ve uygulama bireylere bırakılmalı, devlet yol gösterici ve öncü durumunda bulunmalıdır.
- Halk Eğitimi çalışmaları, insanları bilinçlendirmeyi ve ikna etmeyi amaçlamalı, programlar ise demokratik bir düzen içinde toplumla birlikte oluşturulup uygulanmalıdır.
- Halk Eğitimi programlarında, acil ve hızlı bir şekilde çözülebilecek konulara öncelik verilmesi gerekir.
- Halk eğitimi programlarının tutarlı olması önemlidir.
- Halk eğitimi çalışmalarının topluluğun yoğun bir şekilde katılımını sağlayacak şekilde olması gerekir.
- Halk eğitimi uygulamalarında yerel liderlerden faydalanmak önemli bir husustur.
- Uygulamalar işbirliği içinde yönetilmelidir
- Halk eğitim uygulamaları sürekli olarak izlenmeli, ölçülmeli, yönlendirilmeli ve başarılı uygulamalar ülke genelinde yaygınlaştırılmalı, bilgilendirilmeli, teşvik edilmeli ve geliştirilmelidir.
- Halk eğitimde, eğitimin esasını uygulamalı eğitim oluşturmalıdır.
- Hizmet toplumun tamamına sunulmalıdır.

- Kamu eğitiminde sosyal ve kültürel programlar ile ülke ekonomisinin gerektirdiği eğitim programları ortaklaşa planlanmalı ve entegre edilmelidir. Bu eğitimde yerel ihtiyaçlara, kısa ve uzun vadeli planlara göre plan ve programlar uygulanmalıdır.
- Kamu eğitimi çalışmaları halkın ihtiyaç duyduğu konularla başlamalıdır.
- Eğitimin sürekli bir etkileşim olduğu, her yaş grubunda ve her zaman eğitime ihtiyaç duyulduğu halka anlatılmalı ve bu ihtiyaçların karşılanması için ülke çapında halk eğitim kurumları bilgilendirilmelidir. (Kılıç, 1981, s. 11 -13).

YEDİNCİ BÖLÜM

El Sanatları

El Sanatlarının Tanımı

İnsanoğlu geçmişten bugüne sürekli el sanatlarıyla uğraşmış, uygarlıkların kimlikleri el sanatlarıyla ortaya çıkmıştır. Anadolu çeşitli medeniyetlere ait el sanatlarına ve kültürlere ev sahipliği yapmıştır. İpek ve baharat yolunun Anadoludan geçmesi kültürü çeşitlendirmiştir (Onuk, Akpınarlı, Ortaç ve Alp, 1998, s. 1).

El sanatları, kişinin ilgi ve yeteneklerine bağlı, genellikle doğal malzemelerin kullanıldığı, hem bilek gücü hem de makine gücüyle yapılabilen, toplumun iç içe geçmiş kültürünü yansıtan, yapan kişinin el becerisini ve ilgisini gösteren, aynı zamanda maddiyatına destek de olabilen etkinliklerdir (Özdemir ve Yetim, 1997, s. 191).

El sanatı, belirli malzemelerden el aracılığıyla işlenmiş veya yarı işlenmiş olarak ortaya konan ürünlerdir. El sanatı üretiminde insanın el becerisi, ilgisi, uygulama yeteneği birleşince, sanatsal ürünler ortaya çıkabilmektedir. Bu ürünlerde insanın estetik duygusunun ön plana çıkarıldığı gözlenmektedir. Birtakım insanlar bu ürünleri maddi geçim kaynağı veya ticari amaçlı yapmaktadır.

El sanatı ürünleri ise; adı üstünde basit el makineleriyle de yapılabilen yapılırken de yoğun bir makine kullanımı olmayan, deyim yerindeyse basit el araçlarıyla yapılan ürünlerdir.

El Sanatlarının Tarihçesi

İnsanoğlu var olduğundan günümüze, barınma, avlanma, giyinme, süslenme, eğlence gibi ihtiyaçlarını karşılarlarken de daima el sanatlarından yararlanmışlardır (Arlı, 1990, s. 7).

Anadolu'da yaşayan ve buralara gelen topluluklar kültürünü yansıttığı el sanatları ürünlerini buraya yansıtmıştır. Bunun sonucunda Anadolu'nun bugünkü kültürü oluşmaya başlamıştır. (Onuk vd., 2005, s. 28).

Milattan önce VIII. yüzyıldan bugüne birçok etnografik ürün müze envanterlerinde yerini almıştır. Kemer süsleme sanatının Türkler'de geleneksel bir sanat olup Göktürkler, Uygurlar oradan da Gazneliler'e kadar sirayet ettiği anlaşılmaktadır. Türk savaşçıları aracılığıyla geçen bu sanat Macaristan'dan Avusturya'ya kadar gitmiş olup, Selçuklularda da

etkisini sürdürmüştür. Böylece Türkler’de kemer süsleme sanatının ortak kültür ürünü olduğu ortaya çıkmaktadır. (Adalılar, 1984, s. 21).

Arkeolojik buluntular, Hititler’de basit düzeyde demircilik, tunç işlemeciliği, her nevi kullanımı olan keramik kapların ve buğday silolarının yapımına yönelik uygulamaların olduğunu ortaya koymaktadır. Hititler aynı zamanda da heykelticilikle uğraşmışlardır. O dönemde demirin hammaddesi pahalıydı. Hititler’de teknoloji olmamasına karşın demiri ustalıklarla işliyorlardı. Ancak gümüş, altın işçiliği ürünleri bugüne kadar ulaşmamıştır. Yün dokumacılığı ve deri işçiliği de Hititler’de gelişen diğer sanatlar arasında sayılabilir. (Aktan, 1989, s. 34).

Urartular döneminde ise kullanılan hammaddeden dolayı maden işlemeciliği gelişmiştir. Urartular’da tunç kazanlar, savaş araçları, miğferler ve çeşitli araç gereçler yapılmıştır. Gelişen diğer sanatlar arasında deri hammaddesi gereken sanatlar, koşum takımları, mobilyacılık, tahta oymacılığı da sayılır. Belirli cins ve renkteki seramikler, hammaddesi olmasa da dışarıdan gelen fildişi işlemeciliği de Urartularda önemlidir. (Aktan, 1989, s. 36).

Türkler’de halı dokumacılığının çok önemli bir yeri vardır. Pek çok malzeme ile insanların en çok ihtiyaç duyduğu kumaş çeşitleri de dokunmuştur. Özellikle keçe, kumaş ve derinin kullanıldığı X. yüzyılda yapılan applike örtüler sanat tarihimizin günümüze ulaşan ilk değerli eserleridir (Özkeçeci, 2014, s. 249).

Türkler’in İslam’ı kabul etmesiyle birlikte maden sanatı, diğer Türk devletlerinin yanı sıra Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçukluları ile Osmanlılar’a kadar devam etmiştir. Türklerin savaşa önem verdiği dönemde de maden sanatı gelişmeye devam etmiş, Büyük Selçuklu dönemi ise hem yapım tekniği hem de biçim açısından öncü tiplerin ortaya çıktığı önemli bir dönem olarak kendini göstermiştir (Özkeçeci, 2014, s. 255).

Türk el sanatları geçmişte çoğunlukla ihtiyaçları karşılamak, boş zamanları ilgi, zevk ve becerileri gösteren hobilerle geçirmek veya bir aileye destek olmak için yapılıyordu. Osmanlı’da saray, ev ve çarşı olmak üzere üç merkezde inşa edilmeye başlandı. Bu merkezlerde sarayın en büyük ustalarının ve yetenekli öğrencilerinin çalıştığı atölyeler vardı. Evde ve pazarda yapılan ürünler çoğunlukla ticari ve estetik değer taşıyordu. Fatih Sultan Mehmed döneminde bir nakış okulu kurulmuş ve bu okulun devamı olduğuna inanılan Ehl-i Hiref Teşkilatı’nın büyük bir kısmı nakkaşlardan oluşturulmuştu. Teşkilatta ayrıca hattatlar, ressam, ciltçiler, sarraflar, terziler, çadircılar, deri ustaları, dokumacılar, metal ve ahşap sanatçıları da vardı. Bu teşkilatın mensupları farklı şirketlere ve loncalara bölünerek çalışmalarını sürdürdüler (Onuk ve diğerleri, 2005, s. 1-2).

XIII. yüzyıl başından itibaren Anadolu Türk çini ve seramik sanatı en parlak dönemini Anadolu Selçuklu döneminde yaşamıştır. Çini üretimi de Orta Asya'da geliştirilen ve Selçuklularla Anadolu'ya aktarılan seramik sanatının devamıdır. Çini mimari süslemede yaygın olarak kullanılmış, cami, medrese, türbe ve sarayların en dikkat çekici dekorasyon unsuru olmuştur. Kaynağını Anadolu dışındaki Türk çanak çömleklerinden alan Anadolu çömlekçiliği, Osmanlı döneminde tamamen orijinal hale gelmiş ve bu eserler çok ilgi görmüş, en çok aranan ürünler haline gelmiştir. Bizans döneminin bir seramik merkezi olan İznik, XIV. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun en önemli çini merkeziydi. Yüzyılın başlarına kadar üstünlüğünü korumuştur (Kültür Bakanlığı, 1993, s. 225).

XVI. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu birçok kültürel sentezi bünyesinde barındırıyordu. Akdeniz'de büyük bir güce sahip oldu, sınırları Tunus'tan Yugoslavya'ya kadar uzandı ve Türk sanatının klasik dönemi olarak bilinen dönem başladı. XVIII. ve XIX. yüzyılda buhar makinelerinin icadıyla Batı'da gelişmeye başlayan sanayi, Avrupa etkilerinin Anadolu'da yayılmasını teşvik etti. Bu etkilerle birlikte sanat tarihimizde batılılaşma denilen dönem başlamış, Osmanlı İmparatorluğu yüzyılın sonlarına doğru hızla gerilemeye başlamıştır. Avrupa'nın gelişen sanayisine karşılık Türk el sanatları da en üst düzeye ulaştı. Bir yandan teknik eğitim veren okullar açılırken, diğer yandan sanatsal ürünlerin üretimine devam edildi. (Rahu, 1988, s. 38-39).

Türk el sanatlarında geleneksel kuruluşların da çok önemli bir yeri vardır. Ancak bu kuruluşlar XX. Yüzyıldan itibaren sürekli gerileme süreci yaşamaktadır. (Onuk ve diğerleri, 2005, s. 1-2).

1938 yılında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi İşleri Umum Müdürlüğü bünyesinde bir şube olarak kuruluş adımı atılan, 1945 yılında ise "Küçük Sanat İşleri Müdürlüğü" olarak görev yapmaya başlayan kurum, el sanatları adına önemli bir atılım olmuştur. 1964 yılında Köy İşleri Bakanlığı'nın kurulmasıyla köy sanatı ve yan sanatlar köylere verilen hizmetler arasında yer almış ve bu daire il, ilçe ve bucaklarda çalışma görevini üstlenmiştir. Sanayi Bakanlığı'na bağlı "Küçük Sanayi ve Zanaat Dairesi Başkanlığı" el sanatlarının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için önemli görevler üstlenmiştir. (Adalılar, 1984, s. 9).

El Sanatlarının Günümüzdeki Durumu

Sanayileşmenin bir sonucu olarak günümüzde bazı mesleklerde olduğu gibi ticarete de işbölümü gelişmiştir. Finans sektöründeki yenilikler, özellikle piyasa odaklı üretime geçiş, üretimde değişikliklere yol açmıştır. Sanayinin gelişimi iletişim ve ulaşım alanında

görülmekte ve zanaat üretiminde önemli değişikliklere yol açarak yenilikleri ve kolaylıkları beraberinde getirmektedir. Makineleşme, el emeğine dayalı üretimin birçok alanında etkin bir şekilde kullanılmaya başlamıştır (Öztürk, 1982, s. 233).

El Sanatlarının Özellikleri ve Önemi

El sanatlarını yapıldıkları şekliyle inceleyerek, yapıldıkları zamanın yaşam çizgilerini ve dönemin araç ve gereçlerini öğrenebiliriz. El sanatları becerileri, estetiği, değerleri ve dünyaya bakış açısını yansıtır. Üretim döneminde yaşanan tarihi olaylara tanıklık etmektedir. Sanat ve zanaat, yaratıcısı için de hayatı anlamlı kılar. Büyük hazzın elde edilmesinde önemli bir rol oynar. (Güler, Akpınarlı, Soysaldı, Ülger, Balkanal, Kurt ve Koçak, 2011, s. 1).

El Sanatlarının Özellikleri ve önemi kısaca şöyle özetlenebilir:

- Milli sanat zevkini temsil eder,
- Yaratıcılığı ön plana çıkarır,
- Geleneksel özellikler taşır,
- Ailesel beceri ve yetenekleri belli eder,
- Toplum hayatına ve düşünceye yön verir,
- Aile harcamalarında tutumluluğu gösterir.

El Sanatlarının Hammaddeye Göre Sınıflandırılması

El sanatları birçok açıdan sınıflandırılabilir. Türkiye bölgeden bölgeye farklılık gösteren zengin el sanatlarıyla dolu bir ülkedir. Sanat ve zanaatın tanımlanmasına yönelik birçok çalışma yapılmış ancak kullanılamamıştır. El sanatlarımız, bilim camiasının önerdiği gibi, kullanılan hammaddelere göre sekiz ana sanatsal gruba ayrılmaktadır. (Kalakenger, 2014).

- Hammaddesi ahşap olan el sanatları; tesbih, kürsü, pipo, tokalaşma formu, mutfak eşyaları vb.
- Hammaddesi hayvan lifi olan el sanatları; çorap, triko, eldiven vb., örgüler, dantel çeşitleri, danteller vb.
- Hammaddesi taş olan el sanatları; değerli taşlar, dekoratif taşlar, pipo ve bina taşlarının işlenmesi vb.
- Hammaddesi toprak olan el sanatları; Seramik (mutfak eşyaları, günlük eşyalar vb.), porselen.
- Hammaddesi mineral olan el sanatları; demir, bakır, pirinç, altın ve gümüşün işlenmesi.
- Hammaddesi cam olan el sanatları; nazar boncuğu çeşitleri, çeşm-i bülbül, vitray, takı ve aksesuarlar.
- Hammaddesi deri ve hayvan artıkları olan el sanatları; deri, post, boynuz, kemik gibi hayvanlardan elde edilen malzemelerden yapılan el sanatları, nesnenin türüne, amacına ve kullanılan malzemelere göre sınıflandırılabilir.

- Hammaddesi ağaç kabuğu, kâmiş, dal ve sap olan el sanatları; sepet dokuma, mobilya yapımı, meyve sâplârlarından dokuma ve süslemeler, kâmişlerden (bitkilerden) yapılan çanta, halı, plaj paspası vb. eşyalar.

El Sanatlarının Olumlu Kılınması İçin Yapılması Gerekenler

Bölgede var olan eski el sanatlarını derlemek ve kullanılır hale getirmek, eski zamanlardan kalan el sanatları ürünlerini restore ederek işlevsel hale getirmek, her bölgede yöresel veya ilgi ve beceriye dayalı el sanatları müzesi kurmak, el sanatları birlik ve kurumları ile kurslar açmak, ödüllü yarışmalar hazırlayıp insanları el sanatlarına teşvik etmek, hammadde ve araç gereç temini konusunda üretim yapan insanlara yardımcı olmak. (Öztürk, 1998, s. 106-107).

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gasmek

Gasmek Hakkında

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (Gasmek), Gaziantep Kadın, Aile, Eğitim ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Sanat ve Mesleki Eğitim Şube Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Gasmek 2015 yılında toplam 9 kurs merkezi ile faaliyete geçmiştir. 2016 yılı eğitim-öğretim döneminde kurs merkezi sayısı 22'ye, 2017 yılı eğitim-öğretim döneminde ise kurs merkezi sayısı 25'e ulaşmıştır. 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde 33 kurs merkezi, 2023-2024 eğitim- öğretim döneminde ise 36 kurs merkezi, 426 derslikle faaliyet göstermektedir.

Gasmek'in vizyonu.

Bireylerin üretkenliğini arttırmak ve toplumun yaşam kalitesini yükseltmek için, her yaş ve eğitim seviyesindeki insanlara ömür boyu öğrenme hedefleri doğrultusunda ülkeye bağlı, bilimsel düşünebilen, problem çözebilen ve yeteneklerini geliştirebilen bireyler olmalarını sağlama amacıyla eğitim yatırımları yapmak ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda eğitim insanlara yaşam boyu öğrenme, iş ve yaşam becerileri kazanma imkanları sunmaktadır.

Gasmek'in temel değerleri.

Model olma; Gasmek, yaygın eğitimde liderlik yolunda adımlarını atan ve örnek bir organizasyon olmayı hedefleyen çalışmalarını başarılı bir şekilde sürdürmektedir. Böylece yaygın eğitim konusunda ülke geneline örnek teşkil edecek bir kurum haline gelmiştir.

Ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik; Gaziantep' te yaşayan herkesin erişebileceği geniş bir merkez ağı ve çeşitli programlarla herkese hitap eden zengin bir içeriği bulunmaktadır. Program çeşitliliğini arttırmaya yönelik planlamalarda da süreklilik söz konusudur.

Yaşam boyu eğitim; özellikle örgün eğitimden yeterince faydalanamayan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için Gaziantep' teki herkesi herhangi bir yaş sınırlaması olmaksızın eğitim merkezlerinde eğitim alabilir duruma getirmeyi hedefler.

Yaygın eğitimde kalite; usta- çırak ilişkisinin öğretilerini modern eğitim ilkelerine uygun bir şekilde sunmayı hedefler. Bu eğitim ile kaliteyi arttırarak yenilikçilik, akılcılık, bilimsellik, katılımcılık ve devamlılık ilkeleri doğrultusunda gelişmeyi hedefler.

Sosyal algı gelişimine katkı; topluma eğitilmiş ve bilinçli bireyler kazandırmayı hedefler.

Artı değer kazandırmak; Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’ nin sosyal sorumluluk projeleri kapsamında öğrenci memnuniyetini arttırmayı amaçlar. Bu sayede tüm çalışanlara ek bir değer katıp, emeği üretime dönüştürerek bireysel ve toplumsal gelişime katkı sağlamayı hedefler.

Gasmek’in eğitim ilkeleri.

Gasmek, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan ilgili yönetmeliğin 5. maddesinde belirlenen ilkeler gereğince eğitimlerini sürdürür.

- Herkese Açıklık; tüm katılımcıların yararlanacağı şekilde organize edilir ve özel eğitime ihtiyacı olan kişilere öncelik verir.
- İhtiyaca Uygunluk; bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.
- Süreklilik; bireylerin hayat boyu yararlanabilecekleri biçimde düzenlenir.
- Planlılık; kalkınma planları hedeflerine uygun şekilde, eğitim-öğretim, üretim, insan gücü, istihdam ilişkileri dikkate alınır.
- Yenilik ve Gelişmeye Açıklık; Programlar, öğrenme ve öğretme yöntemleri ile ders araç-gereç, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, çevrenin ve ülkenin ihtiyaçları dikkate alınarak sürekli geliştirilir.
- Bireyin ve toplumun çalışmalara isteyerek katılımları esas alınır.

Gasmek el sanatları ana branşı altında 121 dalda eğitim verilmektedir.

Gasmek’te 37 ana branşta eğitim verilmektedir. Bunlar:

- Ahşap teknolojisi
- Aile ve tüketici bilimleri
- Bahçecilik
- Bilişim teknolojileri
- Büro yönetimi ve sekreterlik
- Can ve mal güvenliği
- Çocuk gelişimi ve eğitimi
- Din eğitimi
- Eğitimde destek kursları
- El sanatları teknolojisi
- Elektrik elektronik
- Geleneksel oyunlar ve zeka oyunları

- Giyim üretim teknolojisi
- Grafik ve fotoğraf
- Güzellik ve saç bakımı hizmetleri
- Halkla ilişkiler ve organizasyon hizmetleri
- Hasta ve yaşlı bakım hizmetleri
- Hayvan yetiştiriciliği
- Hukuk
- Kişisel gelişim ve eğitim
- Kuyumculuk teknolojisi
- Makina teknolojisi
- Metal teknolojisi
- Muhasebe ve finansman
- Müzik ve gösteri sanatları
- Okuma yazma
- Öğretmenlik ve öğretim
- Pazarlama ve perakende
- Radyo ve televizyon
- Seramik, cam teknolojisi
- Spor
- Tarım teknolojileri
- Tekstil teknolojisi
- Tesisat teknolojisi ve iklimlendirme
- Uçak bakım
- Yabancı diller
- Yiyecek içecek hizmetleri

Gasmek'in eğitim süresi ve sertifika programı.

Gasmek' te yeni eğitim öğretim kayıtları eylül ayında başlar en geç ekim ayında sertifikalı kurslar için dersler başlar. Haziran ayında genel olarak yetişkin kursları sona erer ve çocuk grupları için etkinlikler ve kurslar başlar. Bu eğitimler de ağustos ayı sonuna kadar devam eder. Verilecek eğitim Milli Eğitim Bakanlığı'nın Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Yaygın Eğitim Programları çerçevesine göre seçilir. Kurs işlemleri “*e-yaygın meb*” uygulamasından yapılmaktadır. Kurslara ünite (bölüm) sürelerine göre başlanır ve bitirme tarihinde öğrenci bilgi bölümüne not ve devamsızlık işlemleri girilir. Belge almayı

hak edenlere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylı kurs tamamlama sertifikası verilir. Kurs programının aktif olabilmesi için en az 12 kursiyer şartı bulunmaktadır.

Kurs merkezleri.

- Ahmet Yesevi Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Aktoprak Eğitim ve Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Altınüzüm Eğitim Merkezi(ilçe)
- Araban Eğitim Merkezi (ilçe)
- Atakent Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Cumhuriyet Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Elif Mahallesi Sanat ve Mesleki Kurs Merkezi (ilçe)
- Eyüp Sultan Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Fatih Sultan Mehmet Eğitim Akademisi (şehir merkezi)
- Gasmek İpekyolu Eğitim ve Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Gazikent Amaçyapı Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Gazikent Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Güvenevler Halil Karaduman Sanat ve Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Hakan Özcan Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Hacıbaba Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Helvacıkara-Kıymık Geleneksel El Sanatları Merkezi (şehir merkezi)
- İslahiye Eğitim Merkezi (ilçe)
- Karkamış Eğitim Merkezi (ilçe)
- Kurbanbaba Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Mehmet Akif Ersoy Eğitim Akademisi (şehir merkezi)
- Mehmet Akif Ersoy Etüt Merkezi (şehir merkezi)
- Necip Fazıl Kısakürek Eğitim Atölyesi (şehir merkezi)
- Nizip Eğitim Merkezi (ilçe)
- Nurdağı Eğitim Merkezi (ilçe)
- Oğuzeli Eğitim Merkezi (ilçe)
- Perilikaya Eğitim Merkezi (şehir merkezi)
- Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Eğitim ve Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Prof. Dr. Aziz Sancar Eğitim ve Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Selahaddin Eyyubi Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Şih Mehmet Sıdika Kökoğlu Eğitim ve Sanat Merkezi (şehir merkezi)
- Taşlıca İncilikaya Eğitim Merkezi (şehir merkezi)

- Ünalı Kurs Merkezi (şehir merkezi)
- Yavuzeli Kurs Merkezi (ilçe)
- Yunus Emre Eğitim Merkezi (şehir merkezi)

Gasmek'te üretilen ürünlerin satışı için Mehmet Akif Ersoy Eğitim Akademisi ve Panorama Müzesi bünyesinde iki adet Gasmek Gürel (Gaziantep üreten eller) satış mağazası bulunmaktadır.

Gasmek Kapsamında Yıllara Göre Kursiyer Sayıları:

- 2014-2015 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 15.383
- 2015-2016 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 38.083
- 2016-2017 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 51.538
- 2017-2018 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 66.554
- 2018-2019 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 74.852
- 2019-2020 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 59.017
- 2020-2021 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 34.559 (pandemi etkisi)
- 2021-2022 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 53.236
- 2022-2023 eğitim öğretim döneminde kurslara katılan öğrenci sayısı: 45.301 (deprem etkisi)

Gasmek'te Ahşap Yakma Tekniğı Kurs Programı

Programın tanımı.

Ahşap Yakma Tekniğı (Pyrogravure) kurs programını bitiren bireyin, iş sağlığı ve güvenliğı ile ilgili temel bilgiye sahip olması beklenmektedir. Geometrik formlarla tasarı ilkelerine uygun yüzey düzenlemeleri yapması, açık-koyu ile hacimlendirdiğı nesnelerle yüzey düzenlemesi yapması, nokta ve çizgi elemanları ile yüzey düzenlemeleri yapması, dokulu obje etütlerinden yola çıkarak yüzey üzerine özgün doku yorumları yapması, ahşap yakma tekniğıyle ürün oluşturma amaçlanmaktadır.

Programın faaliyete geçirilmesiyle ilgili genel izahlar.

Ahşap Yakma Tekniğı (Pyrogravure) kurs programını bitiren bireylerin; tasarı ilkelerine uygun, açık koyu ile hacimlendirme, nokta ve çizgi elemanları ile yüzey düzenlemeleri yapma, yüzey üzerine özgün doku yorumları yapma, ahşap yakma tekniğıyle ürün oluşturma ile ilgili bilgi ve beceri sahibi olması amaçlanmaktadır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler

uygulanmalıdır. Kurs Planı, Millî Eğitim Bakanlığında çalışan uzmanlar, alan öğretmenleri ve alan uzmanları ile birlikte iş birliği yaparak oluşturulmuştur.

Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kuruluşları veya diğer yerlerde düzenlenir ve eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir. Programın uygulanması sırasında, gerektiğinde iş dünyasının eğitim imkanlarından faydalanılabilir.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı, *günde en fazla 8 ders saati* uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi toplam *213 ders* saatidir. Eğitim personeli, programın teorik ve uygulama sürelerini belirler.

Tablo 1

Ahşap Yakma Tekniği (Pyrogravure) Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını öğrenir ve uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin hedefi ve önemini açıklar. - İş kazası ve meslek hastalıklarına karşı tedbir ve yöntemleri bilir ve gereken önlemleri alır.	8
TASARIM İLKELERİ	Geometrik formlarla tasarı ilkelerine uygun yüzey çalışmaları yapar.	- Tasarım ilkelerine göre kendi oluşturduğu geometrik şekillerle 2 boyutlu yüzey düzenlemeleri yapar. - Oluşturduğu üç boyutlu geometrik şekillerle tasarım ilkelerine göre yüzey düzenlemelerini yapar.	30
AÇIK-KOYU	Açık ve koyu hacimli nesnelerin bulunduğu yüzey noktalar ve doğrusal elemanlarla yüzey düzenlemeleri yapar.	- İşğe bağlandığında açık ve koyu geometrik şekillerle hacim oluşturur. - Açık-koyu hacimli geometrik şekillere sahip yüzey planlaması yapar.	25
NOKTA VE ÇİZGİ	Nokta ve çizgi elemanları ile yüzey düzenlemeleri yapar.	- Kalem yöntemini kullanarak nesneleri yapılarına göre inceler. - Guaj tekniğini kullanarak nesneleri dokusal yapılarına göre keşfeder. - Dokulu objelerden yola çıkarak karakalem tekniği ile yüzey üzerinde özgün doku yorumları yapar. - Özgün doku yorumlarını renklendirir.	30
DOKU	Dokulu obje etütlerinden yola çıkarak yüzey üzerine özgün doku yorumları yapar.	- Nesneleri metinsel yapılarını dikkate alarak kurşun kalem tekniği ile keşfeder. - Guaj boya tekniği ile objelerin yapısını dikkate alarak inceleme yapar. - Dokulu nesnelere dayalı olarak karakalem tekniği ile yüzey üzerinde özgün doku yorumları yapar.	30

Tablo 1. (Devamı)

AHŞAP YAKMA TEKNİĞİ	Ahşap yakma tekniğiyle ürün oluşturur.	• Ürüne uygun malzeme seçimi yapar. • Ahşap yakmayı uygular.	90
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			213

Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Hususlar

1. Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
2. Başarı kriterleri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100 puan üzerinden gerçekleştirilir.
5. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki ağırlığı, kurs programının özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.

Programın Gerçekleşmesinde Kullanılacak Araç-Gereçler

- Ahşap yakma makinesi,
- Ahşap yakma uçları,
- Çalışma masası,
- Yardımcı araç-gereçler,
- Obje örnekleri,
- Ahşap malzeme çeşitleri.

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 5

Ahşap Yakma Makinesi ve Yakma Uçları

(Kaçdi, 2023).

Bu malzemelerle ürün yakma işlemi yaparken ısı derecesi ayarlanabilir. Işık gölge kontrastını verebilmek için farklı kalınlıkta uçlar tercih edilir.

Şekil 6

Ham Ahşap

(Kaçdi, 2023).

Yapılacak ürüne göre ölçüleri ve formu değişir. Ham ve cilasız olması tercih edilir.

Şekil 7

Örnek çalışma; manzara çalışması.

(Kaçdi, 2023).

Işık gölge ve tonlama yapılmıştır.

Şekil 8

Örnek çalışma; manzara çalışması.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 9

Örnek çalışma

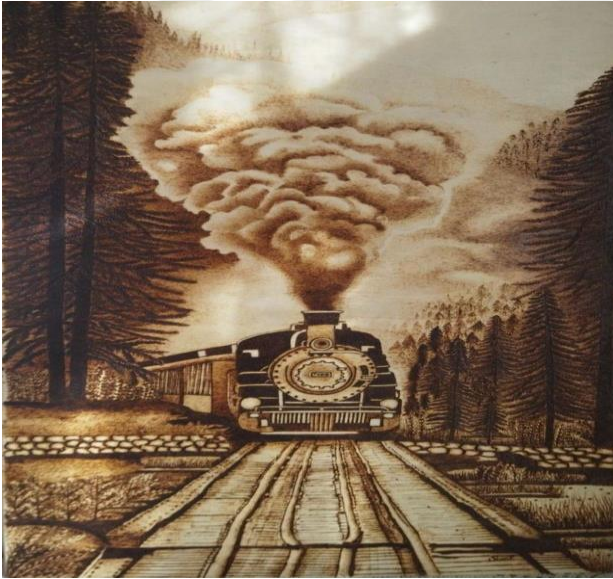

(Kaçdi, 2023).

Işık-gölge, tonlama çalışması yapılmıştır.

Şekil 10

Örnek Çalışma; Manzara Çalışması.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 11

Örnek Çalışma; Ham Kavak Üzerine Küçük Renklendirme Ve Yakma Gerçekleştirilmiş Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 12

Örnek Çalışma; Renklendirme İşlemi Çoğunlukta Kullanılmış Ahşap Yakma Tekniği İle Zenginleştirilmiş Bir Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 13

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yuvarlak ve saat mekanizması için ayarlanmış kavak üzerine, kenarlarda yoğun bir yakma işlemi uygulanmış, orta desende ışık gölge kurallarına uyulmuş bir çalışma örneği.

Gasmek'te Basit Nakış İğne Teknikleri Programı

Programın tanımı.

İğne, iplik, kasnak vb. basit malzemelerle, iş sağlığı güvenliği tedbirlerini alarak, tasarladığı ürünün kalıbını, desenini hazırlayıp, deseni zemine geçirme ve germe işlemlerini yapabilen, kişiler yetiştirilen bir branştır.

Program beş üniteden oluşmakta ve toplam ders süresi 176 saattir. Bu programı başarı ile alan ve belgesini alan kişi kendi evinde bu işi yaparak aile ekonomisine katkıda bulunabileceği gibi bu işlerin yapıldığı atölyelerde çalışarak kazanç temin edebilir.

Programın faaliyete geçirilmesiyle ilgili genel izahlar.

Kurs programını bitiren bireylerin, basit nakış iğne tekniklerini uygulaması, bu nakışların bakımı, korunması ve onarımı hakkında bilgi ve beceri sahibi olması amaçlanmaktadır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmak için yöntem ve teknikler uygulanmaktadır.

Program, hayat boyu öğrenme genel müdürlüğüne bağlı eğitim kuruluşları veya diğer yerlerde düzenlenir ve eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir. Basit nakış iğne teknikleri kurs programının amaçları, içeriği ve kazanımları yoluyla kursa katılan bireylere

kurallara uyma, sabır, sorumluluk, saygı, yardımlaşma gibi değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Kurs programı bittiğinde yapılacak sınavda geçerli puanı almış olanlara mevzuata uygun sertifika verilir.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Bu kursun süresi toplam 176 ders saatidir. Eğitmen programın teorik ve uygulama süresini belirler.

Tablo 2

Basit Nakış İğne Teknikleri Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. - İş kazası ve meslek hastalıklarına gerekli tedbirleri uygulamasını bilir. - Tehlikeli ve riskli durumları anlar. - Acil durumlarda gerekli önlemleri alır	8
DESEN PANOSU HAZIRLAMA	Tasarlanan ürüne uygun desen hazırlar.	- Desen eskiz çizimi ve gölgelendirme yapar. - Eski işlemlerden alınan orjinal deseni modernleştirir.	32
İŞLEMESİNE HAZIRLIK	İşlemeye hazırlık işlemlerini yapar.	- Kumaşı seçer ve nakışa hazırlar. - Üretilmiş bir kalıba desen uygulama işlemini kullanır. - Kumaşa germe işlemi uygular.	32
BASİT NAKİŞ İĞNELERİ	Basit Nakış İğne tekniklerini model üzerinde yapar.	- İşlemeye hazırlama işlemlerini gerçekleştirir. - Düz İğne Tekniği kullanır. - Zincir İğne tekniğini kullanır. - Düğüm iğne tekniğini kullanır. - Karışık İğne tekniğini kullanır. - Bitirme işlemlerini uygular.	72
İŞLEMELERİN BAKIMI VE KORUNMASI	İşlemlerin bakımını yapar ve korumaya alır.	- İşlemlerin bakımını yapar - Kumaşın ve malzemenin özelliğine göre ürünleri korur.	32
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			176

Ölçme ve Değerlendirmeyle İlgili Esaslar

1. Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
2. Başarı kriterleri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100 puan üzerinden gerçekleştirilir.
5. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki ağırlığı, kurs programının özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.
6. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemleriyle yapılmalıdır.

Programın Uygulanmasında Kullanılan Öğretim Araç-Gereçleri

- Parşömen kağıdı
- Çizim kalem
- Kasnak
- Gergef
- Makas
- Çeşitli nakış iğneleri
- Dikiş makası
- Overlok makinası
- Çeşitli özellikte ipler, kumaşlar
- Ütü, ütü bezi, ütü masası
- Bilgisayar programları, dergi, katalog, örnek işler

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 14

Kasnak.

(Kaçdi, 2023).

Nakış kasnağı ve çerçeveler nakış ve aynı formda olan iğne işi çalışmalarında kumaşı gergin tutmak için kullanılırlar.

Şekil 15

Nakış İğneleri.

(Kaçdi, 2023).

Nakış çeşitlerine göre farklı boylarda farklı kalınlıklarda kullanılan sivri veya pıt uçlu iğneler.

Şekil 16

Kesim Makası

(Kaçdi, 2023).

Kumaş kesiminde kullanılan büyük boy makas örneğidir.

Şekil 17

Nakış Makası

(Kaçdi, 2023).

İşlemelerin arasına kolay girişler için sivri burunlu ve ucu kalkık metal kesici bir yardımcı alettir.

Şekil 18

Overlok Makinesi

(Kaçdi, 2023).

Overlok bir veya iki kumaş parçasının kenarını temizleme veya dağılmayı engellemek için yaptığımız bir dikiş türüdür.

Şekil 19

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Birçok farklı örneği bulunan desen çizimlerinde yardım aldığımız farklı modeller bulunduran yardımcı malzemelerdendir.

Şekil 20

Parşömen Çizim Örneği

(Kaçdi, 2023).

Desen tasarımının parşömen üzerindeki görüntüsüdür. Kumaşa aktarılmadan tüm düzenlemeler yapılır ve kumaşa aktarılarak işlemeye hazır hale gelir.

Şekil 21

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görselde zincir işi, sap işi, rokoko ve sarma teknikleri kullanılmıştır. Ürün masa örtüsü köşe çalışması tasarımıdır.

Şekil 22

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görselde rokoko ve sap işiyle dekoratif bir işleme örneği görülmektedir.

Şekil 23

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Geleneksel kanaviçe nakışının, sayılabilir kumaş üzerine işleme ve kenar çalışması görülmektedir.

Şekil 24

Örnek Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Elde çin iğnesi tekniği ile işleme yapılmış bir seccade taç kısmı görselidir.

Şekil 25

Örnek Çalışma

Çin iğnesi, kumlama, sap işi ve sarma teknikleri kullanılarak tasarlanmış runner örtü örneği görülmektedir.

Şekil 26

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Makinede çin iğnesi nakışı tekniği ile işlenmiştir

Şekil 27

Örnek Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Makinede çin iğnesi nakışı tekniği ile işlenmiştir.

Şekil 28

Örnek Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Makinede çin iğnesi nakışı tekniği ile işlenmiştir.

Gasmek'te Çeyiz Ürünleri Hazırlama Programı

Program tanımı.

İğne, iplik, parşömen kağıdı, işlenmiş örnekler, desen kitapları, dikiş makinaları gibi malzemelerle, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak, yapılacak ürüne uygun temel mesleki hesaplamalarını doğru olarak yapabilen, düz sanayi dikiş makinalarını kullanabilen, overlok makinasını seri olarak kullanabilen, tekniğe uygun ütü yapabilen, ev tekstili ve ev dekorasyonu ürünlerinden ürün kataloğu oluşturarak müşteriye sunum yapabilen kişiler yetiştirilen bir branştır.

Program 11 üniteden oluşmakta ve toplam ders süresi 312 saattir. Bu programı başarı ile tamamlayan ve belgesini alan kişi kendi evinde veya çeyiz ürünleri atölyelerinde çalışarak kazanç temin edebilir.

Programın uygulanması ile ilgili genel açıklamalar.

Bu kurs programını bitiren bireyler, iş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma, kalite kontrol ve yöntemleri çerçevesinde, yetkisi dahilinde ve tanımlanmış görev talimatlarına göre; çeyiz hazırlama uygulamalarını yapabilir. Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli uzman öğretmenler ile işbirliği içerisinde hazırlanmıştır. Program Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya eğitim öğretime uygun bir ortamda uygulanabilir.

Çeyiz ürünleri hazırlama kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere; kurallara uyma, sabır, sorumluluk, saygı, hoşgörü, nezaket, yardımlaşma ve duyarlılık gibi değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu öğretim programı, insanların belirli alanda bilgi ve beceriler edinmelerini, yeni gelişmelere uyum sağlamalarını ve mesleki yeterliliklere sahip bireyler olarak yetiştirilmelerini amaçlamaktadır.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders içermektedir. Kursun toplam süresi 312 derstir. Programın teknik ve pratik süresini eğitim personeli belirler. Modüller, kazanımlar ve amaçlanan kazanımlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3

Çeyiz Ürünleri Hazırlama Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulama	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını ve önemini açıklar. - İş kazaları ve meslek hastalıklarından korunma yollarını listeler ve gerekli önlemleri uygular. - Tehlikelerden kaynaklanan risklere karşı gerekli önlemleri uygular. - Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	8
TEMEL MESLEKİ HESAPLAMA	Üretilen ürüne uygun temel mesleki hesaplamaların yapılması	- Temel matematiksel işlemleri doğru olarak yapar. - Uzunluk, ağırlık, alan ve çevre hesaplamalarını doğru yapar.	8
DÜZ DİKİŞ	Düz endüstriyel dikiş makinesinin seri olarak kullanılması	- Düz bantlı endüstriyel dikiş makinesini talimatlara göre dikmeye hazırlar. - Standart endüstriyel dikiş makinesinin dikiş ayarlarını kullanılan kumaşa göre yapar. - Standart seri endüstriyel dikiş makinesi kullanır. - Doğrudan kullanım kılavuzuna göre - Endüstriyel dikiş makinelerinin temizlik ve bakımını yapar.	24
OVERLOK	Overlok makinesini seri olarak kullanma	- Overlok makinesini kullanım kılavuzuna göre dikişe hazırlar. - Overlok makinasını seri olarak kullanır. - Overlok makinesinin kullanım kılavuzuna göre temizlik ve bakımını yapar.	16

Tablo 3. (Devam)

EV TEKSTİLİ VE EV DEKORASYONU ÜRÜNLERİ	Ev tekstili ve ev mobilyası ürünlerine ait ürün listesinin derlenip müşteriye sunulması	• Ev tekstili ve mobilya ürünleri kataloğunu oluşturur. • Ürün kataloğunu müşteriye sunar.	32
EV TEKSTİLİ KUMAŞLARI	Ev tekstilinde kullanılan kumaş türlerini ve bu kumaşların özelliklerini inceleyerek, doğru kumaşı seçmek.	• Ev tekstilinde kullanılan kumaş çeşitlerini araştırır. • Ev tekstilinde kullanılan kumaşları özelliklerine göre sınıflandırır. • Ev tekstili ürününe uygun kumaş seçimi yapar.	32
KESİM	Kalite gereksinimlerine göre el makası ve dikey yuvarlak kesim motorlu manuel kesim.	• Tekniğe uygun olarak kumaşı kesime hazırlar. • Tekniğe göre elle kesim. • Dik-yuvarlak bıçaklı kesim motorları ile tekniğe uygun olarak kesim yapar.	16
ÜTÜLEME	Tekniğe ve kaliteye uygun ütü yapma	• Ütü ve ütüleme ortamını tekniğe uygun hazırlar. • Tekniğe ve kaliteye uygun olarak ütüleme yapar. • Tekniğe uygun olarak leke çıkarır.	16
BASİT NAKİŞ TEMEL İĞNE TEKNİKLERİ	Uygun malzeme üzerine basit nakış iğnesi tekniklerini kullanarak ürünler yaratır.	• Ürüne uygun şablonu çizer ve boyar. • Ürüne uygun malzemeleri seçer. • Kumaşı tekniğe ve ölçüye göre işlemeye hazırlar. Tekniğe göre direkt iğne tekniğini kullanır. • Tekniğe uygun kıvrıma iğnesi tekniğini kullanır. • Tekniğine uygun olarak zincir iğne tekniğini kullanır. • Tekniğe uygun olarak ütüleme ve kalite kontrol yapar.	32
PUL VE BONCUK DİKİŞLERİ	Desen çizilirken ürüne ve tekniğe göre ürün yapılması ve uygun malzeme üzerine payet ve incilerin dikilmesi.	• Deseni ürüne göre tanımlar ve renklendirir. Ürüne uygun malzemeleri seçer. • Kumaşı tekniğe ve ölçüye göre işleme hazırlar. Tekniğe ve ölçüye göre pul ve boncukları diker. Tekniğe ve ölçüye göre yardımcı iğne tekniklerini kullanır. • Kenarları teknolojiye ve boyuta göre temizler. Teknolojiye ve ürüne uygun ütüleme yapar. • Tekniğe ve ölçüye uygun olarak kalite kontrol yapar.	64

Tablo 3. (Devam)

ÇEYİZ ÜRÜNLERİ	Çeyiz ürünleri çeşitlerini tekniklerine uygun şekilde hazırlama	• Çeyiz hazırlar. • Dolapların iç kaplamasını hazırlar. • Çeyizlik bezleri hazırlar. • Çeşitli seccadeler yapar. • Çeşitli yastıklar hazırlar.	64
Kursun Toplam Süresi (Ders Saati)			312

Ölçme Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her çalışma döneminden sonra bir değerlendirme sınavına girilmelidir.
2. Başarı kriteri bilgi, beceri ve niteliklere göre tanımlanmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme ölçütleri dersin amaçları ve öğrenmeyle uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği esaslarına uygun olarak 100 puan üzerinden gerçekleştirilir.
5. Dersin öğretim elemanı değerlendirmeyi mümkün olduğu ölçüde yazılı, sözlü veya uygulamalı sınavlar veya ödevler yoluyla yapmalıdır. Değerlendirme aşamasında öğretmen ders programının özelliklerine göre teorik ve pratik kısımların değerlendirmedeki ağırlığını belirlemelidir.

Programın Gerçekleştirilmesinde Kullanılacak Araç-Gereçler

- Işıklı masa
- Desen kitapları
- Yapılmış ürün örnekleri
- Çizim malzemeleri
- İplik çeşitleri
- Kumaş çeşitleri
- Ütü
- Renk kartelası
- Mulaj kağıdı
- Desen kağıdı

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 29

Işıklı Masa

(Kaçdi, 2023).

Desen çiziminde veya kumaşa çizimi aktarmada kullanılır.

Şekil 30

Sanayi Tipi Düz Dikiş Makinesi

(Kaçdi, 2023).

Birçok kumaş türüyle seri bir şekilde dikim yapabilen yardımcı araçtır.

Şekil 31

Ev Tipi veya Taşınabilir Dikiş Makinesi

(Kaçdi, 2023).

Halk arasında piko makinası olarak bilinen genelde evlerde kullanılan kolay kurulabilen birçok dikiş tekniği uygulayan makinedir.

Şekil 32

Ütü Masası

(Kaçdi, 2023).

Büyük parçaları rahat ütüleyebilmek için yüzeyi normalden geniş ve alttan soğutma desteği bulunan bir yardımcı araçtır.

Şekil 33

Ütü

(Kaçdi, 2023).

Buhar basıncı yüksek uzun süre çalışmaya dayanıklı yardımcı araçtır.

Şekil 34

Mezura

(Kaçdi, 2023).

Ölçü almak için kullanılan şerit metredir.

Şekil 35

Parşömen ya da çizim kağıdı.

(Kaçdi, 2023).

Desen çiziminde faydalanılan yardımcı gereçtir

Şekil 36

Uçan kalem

(Kaçdi, 2023).

Deseni kumaşa aktarırken kullanılır. Ütü ısısı ile çizim izleri tamamen kaybolur bu yüzden öğrenciler uçan kalem ya da hayalet kalem olarak adlandırmıştır.

Şekil 37

Kumaş Yapışkanı

(Kaçdi, 2023).

Kumaş yapışkanı; nadir kullanılır. Genelde kumaş ve deri gibi malzemelerde kullanılır. Süslemelerde kullanıldığı zaman iz bırakmamasına ve sağlam yapıştırma özelliğine dikkat edilmelidir.

Şekil 38

Renk Kartelası

(Kaçdi, 2023).

Farklı iplik renklerinden oluşur. Her kumaşa uygun renk seçiminde kullanılır.

Şekil 39

Kumaş

(Kaçdi, 2023).

Yapılacak ürünün gerekliliği doğrultusunda işlenebilir, süslenebilir gibi özelliklerine göre farklı niteliklerde ve farklı renklerde çeşitleri bulunan gereçtir.

Şekil 40

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Eski dantel mendillerin değerlendirilmesiyle yapılmış bir takım örneğidir.

Şekil 41

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

El işi dantel ile birleştirilerek dikiş teknikleri uygulanan bir pike takımı örneğidir.

Şekil 42

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Şekil 13 örneğindeki gibi dantel fakat süslemesi farklı yapılmış bir pike takımı örneğidir.

Şekil 43

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı dikiş teknikleri ve süslemeleri kullanılan bir tarak örtüsü örneğidir.

Şekil 44

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Hazır süsleme ürünler kullanılmış bir çalışma örneğidir.

Şekil 45

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yardımcı süsleme malzemeleri kullanılmış bir gelin seti (havlu, bohça, hurç) örneğidir.

Şekil 46

Örnek Çalışma.

(Kaçdi, 2023).

Dantel, nakış, ajur işi ve dikiş teknikleri kullanılan güzel bir salon takımı örneğidir.

Gasmek'te Dantel Anglez Yapımı Programı

Programın tanımı.

Dantel anglez yapımı kurs programına katılacak kişinin iş sağlığı ve güvenliği konusunda temel bilgiye sahip olması gerekmektedir. Nakışı hazırlamak ve ürünü kullanıma hazırlamak, cansız modellerden kompozisyon oluşturup objenin eskizini ve gölgelenmesini yapmak, deseni tasarlanan ürüne uygun formda çizmek, deseni yere yerleştirmek, esnetip işlemek ve düz kullanmak, şerit, yuvarlak şerit ve bobin örgü tekniklerini uygulamak gibi iş

ve işlemlerin gerçekleştirildiği bir programdır. Amaç, tasarlanan desenin özelliklerine göre farklı dantel anglez iğne teknikleriyle ürünler oluşturmak, ürünleri depolamak ve korumaktır.

Programın faaliyete geçirilmesiyle ilgili genel izahlar.

Dantel anglez yapımı kurs programıyla katılımcıların iş güvenliği ve sağlığı önlemlerini alarak, belirlenen desenlerde dantel anglez iğne teknikleriyle ürün oluşturabilme donanım ve kabiliyetine sahip olmaları hedeflenir. Programın uygulanmasında, öncelikle mesleki yetkinlik kazandırmaya yönelik yöntem ve tekniklerin kullanılması gereklidir. Anlatım, beyin fırtınası, göstererek yaptırma, soru cevap vb. gibi öğretim yaklaşımlarından, programa en uygun olanları seçilerek grup veya bireyselleştirilmiş öğretim yöntemleri ve teknikleri uygulanmalıdır.

Kurs Programı, Millî Eğitim Bakanlığı'nda çalışan uzmanlar ve alan öğretmenleri ile iş birliği içinde oluşturulmuştur. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlar tarafından düzenlenir. Eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmalı ve toplam süresi 146 ders olmalıdır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 4

Dantel Anglez Yapımı Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgiye sahiptir.	• İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. • İş kazası ve meslek hastalığı durumlarında gerekli önlemleri alır. • Tehlike ve risk arasındaki ilişkiyi kavrar. • Acil durumlarda gerekli önlemleri alır.	8
NAKIŞTA İŞLEMEYE HAZIRLIK	Nakış hazırlığını ve ürünün kullanıma hazırlığını gerçekleştirir.	• Kumaşı seçer ve nakışa hazırlar. • Doku ve rengi seçerek desen aktarma yöntemini kullanır. • İşleme tekniğini ayarlayarak kumaşı esnetir. • Tasarladığı modele göre kenar temizleme yapar.	21

Tablo 4. (Devam)

DESEN PANOSU	Cansız modellerden kompozisyon oluşturup objenin eskiz çizimini ve gölgelendirmesini yapar.	- Modeli kullanıma hazır hale getirmek - Nesnenin ön çizimini ve gölgelendirmesini yapar. - Eski işlemlerden alınan orijinal desen - Modernize edilmiş bir alana renk katar. - Seçilen işleme teknolojisine bağlı olarak - Kendi tasarladığınız bir deseni boyar. - Bitmiş bir ürün için kalıp yaparken	24
DESEN TASARIMLARI	Tasarladığı ürüne uygun hazırladığı kalıba desen çizip zemin üzerine deseni geçirme, germe ve işleme işlerini yapar.	- Ürüne uygun tasarım yaparak kalıp hazırlar. - Planlanan ürüne uygun teknik ve malzemeleri seçerek formun üzerine bir şablon çizer. - Yerine uygun bir şablon yerleştirir. - Esnetme ve işleme teknolojisi ile ürünü kullanıma hazırlar.	32
ŞERİT ÖRME	Yassı şerit, yuvarlak şerit ve sarma örgü tekniklerini kullanıp çeşitli ürünler yapar.	- Farklı örgü tekniklerini kullanarak düz çizgili örgü aplikleri yapar. - Farklı örgü teknikleriyle yuvarlak örgü Kurdale örgü uygulamaları yapar. Farklı örme teknikleri kullanarak sarma örgü uygulamaları yapar.	21
İNGİLİZ DANTELİ (DANTEL ANGLEZ)	Çizilen desen özelliğine göre dantel anglez iğne teknikleri ile ürün oluşturur.	- Dantel anglez tekniklerini kullanarak desen çizer. - İngiliz danteli tekniğini kullanarak ince ve düz İngiliz dantel şeritleri örer. - Desen kağıdına dantel köşe şeridi dikip kenar ve bordür yaparak ürün oluşturur. - Dantelli Anglez iğne tekniğiyle üretilen ürün, kenarları temizlendikten sonra kullanıma hazır hale gelir.	24
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakımını ve korunmasını yapar.	- Ürünlerin bakımını yapar. - Ürünlerin korunmasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			146

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Hususlar

- Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
- Başarı kriteri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.

4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100' lük puan sistemi üzerinden gerçekleştirilmelidir.
5. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki ağırlığı, kurs programının özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.

Programın Gerçekleştirilmesinde Kullanılacak Araç-Gereçler

- Parşömen kağıdı,
- Makas,
- Kalem,
- Cetvel,
- Desen,
- Dikiş iğnesi,
- Toplu iğne,
- Şerit,
- Tığ,
- İşlemeye hazırlanmış kumaş.

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 47

Toplu İğne

(Kaçdi, 2023).

Desen üzerine monteleme işlemi yapılırken kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 48

Makas

Kesim işlemlerinde kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 49

Tığ

(Kaçdi, 2023).

İşleme yapılacak yerin uygunluğuna göre numarası seçilir.

Şekil 50

Kalem

(Kaçdi, 2023).

Desen çizimi için kullanılır.

Şekil 51

İğne

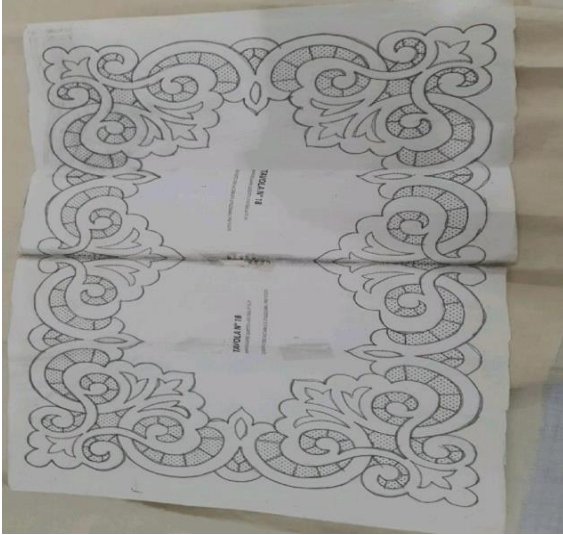

(Kaçdi, 2023).

Dikim ve sabitleme işlemlerinde kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 52

Desen Çizim Tasarım Örneğidir.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 53

Şerit

(Kaçdi, 2023).

İşlenmiş anglez kordonunun kullanıma hazır hali.

Şekil 54

Desen Örneği

(Kaçdi, 2023).

Mukavva karton üzerine desen yerleştirilir ve üzerine koruma amaçlı ve yapışkan maddeden naylon streç geçirilir, şerit iplerle teğellenir.

Şekil 55

Yakın Çekim İşleme Örneği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 56

Örnek Çalışma Tüm İşlemleri Bitmiş Ürün Tasarımı.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 57

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kumaş üzerine konbinlenmiş ve işleme bitmiş ürün tasarımı örneği.

Şekil 58

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tek parça farklı şerit örnekleri ve ara doldurma işlemi uygulanmış ürün tasarım örneği.

Gasmek'te Dekoratif Ahşap Süsleme Programı

Programın tanımı.

Üretim planlarını hazırlayabilecek, ahşap ürünleri boyaya hazırlayabilecek, boya işlemlerini bitirebilecek, cila ve dekorasyon yapabilecek temel iş sağlığı ve güvenliği bilgisine sahip kişileri yetiştiren bir alandır.

Program 5 çalışma döneminden oluşmakta olup kursun toplam süresi 200 saattir. Bu programı başarıyla tamamlayıp sertifika alan bir kişi, evde bireysel çalışarak, özel siparişler vererek veya bu alanda atölyelerde çalışarak aile bütçesine katkıda bulunabilir.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Amaç, dekoratif ahşap dekorasyon kursunu tamamlayanların ahşap yüzeyleri ve ürünleri boyayarak dönüştürebilecek bilgi ve beceriye sahip olmalarıdır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterliliklerin edinilmesine yönelik yöntem ve teknikler uygulanabilmektedir.

Kurs programı, Milli Eğitim Bakanlığı'nda görev yapan özel öğretmenler ve bölümdeki uzmanların işbirliğiyle hazırlanmıştır. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer eğitim kurumlarının öğrenmeye açık ve uygun ortamlarında yürütülür.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi 200 derstir. Programın teorik ve pratik süresine eğitmen karar verir.

Tablo 5

Dekoratif Ahşap Süsleme Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını ve önemini açıklar. - İş kazaları ve meslek hastalıklarından korunma yollarını listeler ve gerekli önlemleri uygular. - Tehlikelerden kaynaklanan risklere karşı gerekli önlemleri uygular. - Acil durumda ihtiyaç duyulur önlem alır.	8

Tablo 5. (Devam)

ÜRÜN TASARIMI	Ahşap malzemelere uygun ürün tasarımı hazırlar.	- Tasarı prensiplerine uygun tasarım levhası hazırlar. - Ürüne uygun renkler ve model tasarımı hazırlar.	24
AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAYA HAZIRLAMA	Ahşap ürünün boyamaya hazırlar.	- Tekniğine uygun ahşap ürünü zımparalar. - Zımparalanan ürünü boyaya hazırlar.	64
AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA	Ahşap ürünü boyar.	- Tekniğine uygun ürüne astar boya yapar. - Ahşap ürünü boyar.	64
AHŞAP ÜRÜNÜ VERNİKLEME VE SÜSLEME	Ürünü vernikleme ve süsleme işlemlerini yapar.	- Ahşap ürünü tekniğine uygun vernikler. - Ahşap ürünü tasarıma uygun süsleme yapar.	40
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			200

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Derslerin başarısı programın özelliklerine göre dersin öğretim elemanı tarafından değerlendirilir.
2. Değerlendirme yazılı, uygulamalı sınavlara veya ödevlere veya olası projelere dayanmaktadır.
3. Her modülün sonunda başarı değerlendirmesi yapılır.
4. Ölçme araçlarında kullanılacak kriterler başarının ölçütlerinden oluşturulur.
5. Programın özellikleri dikkate alınarak yapılan sınavlar ve ölçme değerlendirme, bilişim teknolojisi kullanılarak yapılabilir.
6. Kursiyerlerin kendi kendine öğrenme etkinlikleri ve kurs sonunda kursiyerlere uygulanan yazılı, sözlü ve performans testleri 100 puanla değerlendirilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç- Gereçleri

- Şablonlar
- Cetvel
- Parşömen kağıdı
- Zımpara
- Temizlik bezi
- Naylon poşet

- Vernik
- Dekopaj ahşap ürünler
- Akrilik boyalar
- Fırça Makas
- Stencil Kağıtları
- Süsleme Kağıtları
- Taş Yapıştırıcısı

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 59

Ham Ahşap Ürün

(Kaçdi, 2023).

Görseldeki ürün ham, işlem görmemiş sunumluk.

Şekil 60

Ham Ahşap Ürün

(Kaçdi, 2023).

Görseldeki ürün ham, işlenmemiş oymalı bir tepsi modeli.

Şekil 61

Akrilik Boya

(Kaçdi, 2023).

Farklı renklerde farklı özelliklerde geniş renk skalası bulunur. Ham ürünleri boyamada kullanılır.

Şekil 62

Akrilik Vernik .

(Kaçdi, 2023).

Boyaması yapılan ürün için son işlemde kullanılır. Mat ya da parlak tercih edilir. Boyama yapılan ürünü koruyucu özelliğe sahiptir.

Şekil 63

Boyama Fırçası

(Kaçdi, 2023).

ahşap ürünleri boyamada kullanılır. Farklı boylar ve ebatlarda bulunur.

Şekil 64

Spatula

(Kaçdi, 2023).

Herhangi bir yüzeyde kabartma görüntüsü verilecek ise veya dolgu yapılması gereken zemin varsa, rölyef pasta gibi malzemelerin kullanılmasında yardımcı alettir.

Şekil 65

Ponpon Fırça

(Kaçdi, 2023).

Fırça ile değil tamponlama ile vur- çek boyama yapılması gereken zeminlerde kullanılır.

Şekil 66

Sünger Zımpara

(Kaçdi, 2023).

Ham ürünleri boyamaya başlamadan pürüzlerinden tamamen arındırmak için kullanılan zımpara türüdür.

Şekil 67

Stencil Şablon

(Kaçdi, 2023).

Boyama yaparken farklı zemin uygulama için kullanılan şablondur. Çok fazla seçeneği bulunur.

Şekil 68

Tamponlama Tekniği İle Boyama Yapılan Bir Stencil Çalışması.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 69

Dekopaj Kağıdı

(Kaçdi, 2023).

Boyanmış ürün üzerine süsleme yapmak için sulu transfer veya yapıştırılan örnekleri ile farklı desenlerde kullanılır.

Şekil 70

Pirinç Dekopaj Kağıdı

(Kaçdi, 2023).

Boyanmış ürün için polyester ya da ahşap üründe süsleme için kullanılır.

Şekil 71

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Pirinç dekopaj uygulaması yapılmış polyester bir süs obje.

Şekil 72

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Geri dönüşüm yapılmış sehba takımı düz boya uygulanmış, farklı stencil örnekleriyle desteklenmiş, eskitme tekniği uygulanmış bir örnek.

Şekil 73

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Geri dönüşüm yapılmış başka bir sehba takımı, düz boya, budak efekti, rölyef pasta ile kabartma ve eskitme ile farklı boyama teknikleri kullanılmıştır.

Şekil 74

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Geri dönüşüm yapılmış metal bir bakraç. Boyama teknikleri ve sulu transfer uygulaması yapılmıştır.

Şekil 75

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Pirinç dekopaj be boyama teknikleri kullanılmış yüz kat vernik uygulanmış bir el boyama tepsi örneği.

Şekil 76

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Epoksi boyama tekniği ve farklı boyama tekniklerinin uygulandığı tepsi ve polyester obje örneği.

Şekil 77

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kullanılmayan bir kaşık çekmecesini farklı boyama teknikleri ile hareketlendirilip, ayak takılarak dresuar'a dönüştürülmüştür.

Gasmek'te Elde Antep İşi Programı

Programın tanımı.

Çeşitli özellikte iplikler, yapılmış örnek ürünler, desen kitapları, nakış makası vb. malzemeler ile iş güvenliği ve sağlığı kurallarını uygulayarak geleneksel Türk işleme yöntemlerini yaşatmayı amaçlayan, cansız örneklerden desen oluşturup objenin ön çizimini ve gölgelendirmesini yapabilen, ürünlerin bakım ve korunmasını sağlayabilen bireylerin yetiştirildiği bir branştır. Bu program 6 üniteden oluşmaktadır. Ders süresi toplam 138 saattir. Bu programda kendini geliştiren bireyler özel sipariş usulüyle veya atölyelerde çalışarak kazanç elde edebilirler.

Programın faaliyete geçirilmesi ile ilgili genel izahlar.

Elde Antep işi kurs programını bitiren bireyler, geleneksel Türk işlemlerini tanıma, desen panosu hazırlama, elde Antep işi tekniğini uygulama, bu nakışların bakımı, korunması ve onarılmasıyla ilgili yeterli beceriye ve bilgiye sahip olurlar. Kurs programının faaliyete geçirilmesinde öncelikli olarak mesleki yeterlilik edindirmeye uygun yöntem ve teknikler gösterilmelidir. Anlatım, soru-cevap yöntemi, toplu çalışma, beyin fırtınası, eleştiri, uygulama yapma vb. yaklaşımlardan programa uygun olanları grupla-bireysel öğretim yöntemi ve teknikleri uygulanmalıdır.

Program Hayat Boyu Öğrenme Müdürlüğü'nde çalışan uzmanlar ve alan öğretmenleri ile işbirliği içerisinde oluşturulmuştur. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü' ne bağlı eğitim kurumları veya diğer kurumlar tarafından düzenlenir. Eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmalıdır. Toplam 138 ders bulunmaktadır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 6*Elde Antep İşi Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu*

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar. - İş kazası ve meslek hastalıkları için gerekli önlemleri alır. - Tehlike ve risk durumlarını kavrar. - Acil halde gerekli önlemleri alır.	8
GELENEKSEL TÜRK İŞLEME SANATLARI	Geleneksel Türk işleme tekniklerini ve örneklerin tarihsel gelişimini araştırarak dosya hazırlar.	- Osmanlı öncesi işleme yöntemlerinin dosyasını hazırlar. - Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi işleme tekniklerinin dosyasını oluşturur.	18
DESEN PANOSU	Cansız modellerden planlar, ön çizimler ve nesne gölgeleri yapar	- Objenin eskiz çizimini ve gölgelendirmesini yapar. - Eski işlemelerden aldığı desenin orijinalini ve modernize halini renklendirir. - Seçtiği işleme tekniğine uygun olarak hazırladığı deseni renklendirir. - Ürüne kalıp hazırlar. Oluşturduğu tasarımını kalıba aktarır. Desenini ve renklendirmesini yapar.	24
ELDE ANTEP İŞİNE HAZIRLIK	Antep işi teknolojisine uygun desen ve motifler hazırlar. Elle çizilmiş desenin özelliğine göre alt yapı oluşturur.	- El işçiliği Antep işçilik tekniklerine uygundur - Deseni hazırlar. - Antep işi eserlerinin motif arka planını elle yaparak eski kumaşlardan desene göre kesme ve ip çekme işlemlerini yapar.	24
ELDE ANTEP İŞİ	Tasarlanan desene göre el yapımı Antepi tekniğinde ürünler oluşturmaktadır	- Antep işi oluşturma teknolojisini kullanır. - Antep işlerinde kullanılan iğne oyası tekniklerini kullanarak el emeği ile ürünler yaratır. - Ürünün kenarlarını temizleyerek, ürünü kullanıma hazırlamak.	48
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürün bakım ve onarımını yapar.	- Ürünleri destekler. - Ürünleri korur.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			138

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Hususlar

1. Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
2. Başarı kriterleri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100' lük puan sistemi üzerinden gerçekleştirilir.
5. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki ağırlığı, kurs programının özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.

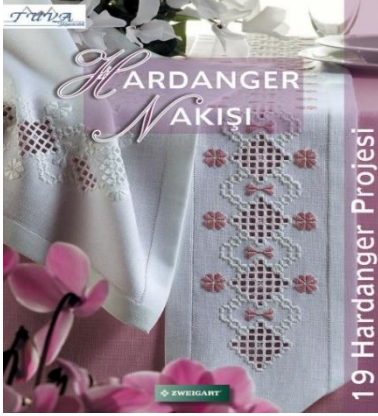
Programın Gerçekleştirilmesinde Kullanılacak Araç-Gereçler

- Desen kitapları, dergi, katalog.
- Yapılmış ürün örnekleri.
- Parşömen kâğıdı.
- Çizim kalemi.
- Kasnak, gergef.
- Çeşitli nakış iğneleri.
- Dikiş makası.
- Overlok makinası.
- Çeşitli özellikte iplikler.
- Ütü, ütü masası.
- Işıklı masa.
- Nakış makası.
- Kuru beyaz sabun kalıbı.

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri

Şekil 78

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı örneklere ulaşılan yardımcı kaynaktır.

Şekil 79

Parşömen

(Kaçdi, 2023).

Desen tasarımında kullanılan çizim kağıdıdır.

Şekil 80

Uçan Kalem

(Kaçdi, 2023).

Çizim yapılan ve ısı ile kaybolan yardımcı gereçtir.

Şekil 81

İğne

(Kaçdi, 2023).

Elde Antep işi nakış için kullanılan ince ve farklı boyutlarda yardımcı materyaldir.

Şekil 82

İp.

(Kaçdi, 2023).

Elde Antep işi nakış için kullanılan ipek ibrişim (kelep) iptir.

Şekil 83

Gergef

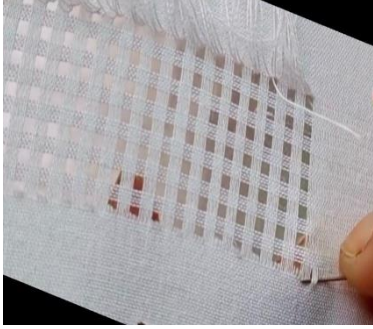

(Kaçdi, 2023).

Nakışın gerilerek işlendiği alettir. Kasnaktan büyük olduğu için tek seferde daha fazla işleme alanı oluşturulur. Günümüzde daha çok kasnak kullanılsa dahi hala kullanımına devam edilmektedir.

Şekil 84

Tel Çekme İşlemi

(Kaçdi, 2023).

İşleme yapılacak ürünün modeline göre işleme yapılacak yerlerin sayılarak nakışa hazırlanmasıdır.

Şekil 85

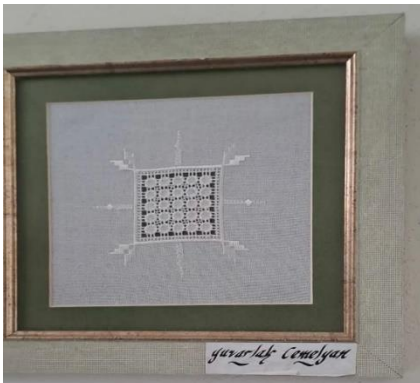
Örnek Çalışma File İşi Tekniği

(Kaçdi, 2023).

Şekil 86

Örnek Çalışma Yuvarlak Cemelyan Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 87

Örnek Çalışma Çitimeli Badem Tekniği. (Kaçdi, 2023).

(Kaçdi, 2023).

Şekil 88

Örnek Çalışma Çapraz İplikli Dört Dolu Dört Boş Mercimek Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 89

Örnek Çalışma Mercimek Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 90

Örnek Çalışma Sarmalı Badem Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 91

Örnek Çalışma Ufak Kartopu Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 92

Örnek Çalışma Büyük Toplulu Tekniği

(Kaçdi, 2023).

Şekil 93

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Birman ipek kumaş üzerine göbekli işleme yapılmış, marul modeli uygulanmış masa örtüsü örneğidir.

Şekil 94

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Sayılabilir keten üzerine işleme yapılmış nakış örneğidir.

Şekil 95

Örnek Çalışma

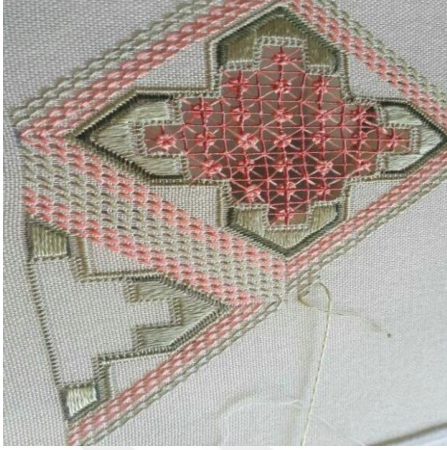

(Kaçdi, 2023).

Sayılabilir bir kumaş üzerine farklı teknikler kullanılarak yapılan, kanar püskül çalışılmış nakış örneğidir.

Şekil 96

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Son dönemde artık birman kumaş üzerine değil sayılabilir keten üzerine işleme ve temizleme kolaylığı için daha çok tercih edilir durumdadır. Ayrıca modern dünya ile nakışlar da değişime uğramış, teknikler aynı olsa dahi renkli işlemler ön plana çıkmıştır.

Şekil 97

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Sayılabilir keten kumaş üzerine renkli ip kullanılarak işleme yapılmış elde Antep işi örneği.

Şekil 98

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Bebekli antepişi tekniği ile işlenmiş desen, terlik uygulaması örneği.

Gasmek'te Elde Tel Sarma Programı

Programın tanımı.

Elde tel sarma kurs programına katılanların temel iş sağlığı ve güvenliği bilgisine sahip olmaları gerekmektedir. Kursu katılan birey, geleneksel Türk işlemlerini, teknik, desen ve renk özelliklerini tanır. Cansız modellerden kompozisyon oluşturabilme, bir objenin taslağını çizip gölgelendirme, ürüne uygun formda desen çizme, deseni yere yayma, esnetme ve işleme becerisi elde eder. Amaç, nakışı hazırlayıp ürünü kullanıma hazır hale getirmek, tasarlanan desenin özelliğine göre elle iplik sarma tekniğini uygulayarak ürün haline getirmek, nakışı muhafaza etmektir.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Elde tel sarma kurs programını tamamlayan kişiler; Amaç, bu nakışların el ipliklerinin nasıl sarılacağı, bakımının yapılacağı, korunacağı ve onarılacağı konusunda bilgi ve beceridir. Programın uygulanması sırasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanmalıdır. Anlatım, soru-cevap grup çalışması, beyin fırtınası, tartışma, araştırma, problem çözme, gösterip uygulama gibi öğretim yöntemlerinden programa uygun grup/bireysel çalışma yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır.

Program eğitim kurumlarında veya Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı diğer yerlerde düzenlenir ve eğitime uygun ortamlarda yürütülür. Programın uygulanması sırasında ihtiyaç halinde iş dünyasının eğitim olanaklarından yararlanılabilir.

Programın süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmış olup, toplam 183 ders bulunmaktadır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 7

Elde Tel Sarma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği mevzuatlarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını ve önemini açıklar. - İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme yollarını bilir ve gerekli önlemleri uygular. - Tehlikelerden kaynaklanan risklere karşı gerekli önlemleri uygular. - Acil durumlarda gerekli önlemleri alır.	8
GELENEKSEL TÜRK İŞLEME SANATLARI	Geleneksel Türk işleme tekniklerini ve işleme tarihinin gelişimini araştıran bir dosya hazırlar.	- Osmanlı öncesi Türkler'in kullandığı nakış tekniklerine ilişkin yazılı ve görsel notları toplayarak dosya hazırlar. - Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde kullanılan işleme tekniklerini yazılı ve görsel olarak belgeleyerek dosya haline getirir.	18
DESEN PANOSU	Cansız modellerden kompozisyonlar ve objelerin eskiz ve gölgelerini oluşturur.	- Eski işlemlerden tasarlanmış orijinal desen yapar. - Modernleştirir ve renklendirir. - Kendi tasarladığı deseni seçtiği nakış tekniğine göre boyar. - Ürüne kalıp yapar ve kalıpta oluşturulan kompozisyonu tasarlar.	24
DESEN TASARIMLARI	Amaç, öğrencilere amaçlanan ürüne uygun kalıp üzerine desen çizme, deseni yere yama, esnetme ve çalışmaya devam etme bilgi ve becerisini kazandırmaktır.	- Kalıpları hazırlayarak ürüne uygun model yapar. - Planlanan ürüne uygun teknik ve malzemeleri seçerek forma şablon çizer. - Ürünü uygun şablonlar kullanarak, yerde esneterek ve taşıyarak kullanıma hazırlar.	32
NAKIŞTA İŞLEMEYE HAZIRLIK	Nakış hazırlığını ve ürünün kullanıma hazırlığını gerçekleştirir.	- Kumaşı seçer ve nakışa hazırlar. Kompozisyon ve renk seçimi için desen aktarma tekniklerini kullanır. - Kumaşı işleme tekniğine göre esnetir. - Tasarlanan modele göre kenar temizliğini yapar ve tasarlanan modeli kullanıma hazır hale getirir.	21

Tablo 7. (Devam)

ELDE TEL SARMA	Desen özelliğine göre elde tel sarma teknikleri ile ürün oluşturur.	• Elde tel sarma tekniğini kullanarak desenler çizer. • Çeşitli kumaşlara elde iplik masura iğne tekniğini uygulayarak ürünler yapar. • Elde tel sarma tekniği kullanılarak yapılan ürünün kenarlarını temizleyerek ürünü kullanıma hazırlar.	64
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakımını ve korunmasını yapar.	• Ürünlerin bakımını yapar. • Ürünlerin korunmasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			183

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Derslerin başarısı programın özelliklerine göre dersin öğretim elemanı tarafından değerlendirilir.
2. Değerlendirme yazılı uygulama testleri, ev ödevleri veya potansiyel projeler aracılığıyla yapılır. Birden fazla sınav türüne giren bir dersin puanı, bu sınavların aritmetik ortalamasına göre belirlenir.
3. Her modülün sonunda başarı değerlendirmesi yapılır.
4. Kursiyerlerin tümünün kendi kendine öğrenmesi ve kurs sonunda kursiyerlere yapılan tüm yazılı, sözlü ve performans (uygulamalı) sınavlar 100 puanla değerlendirilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

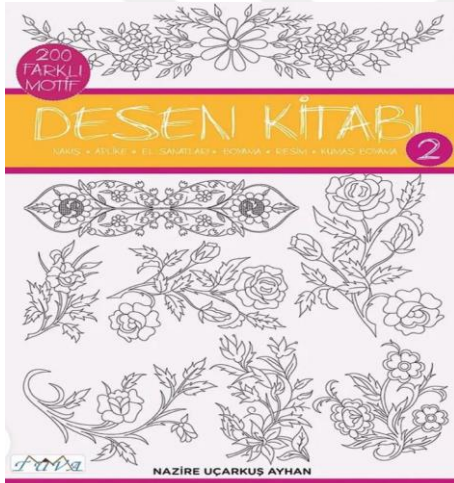
- Faydalanılan Desen Kitapları,
- Fotoğraf,
- Dergi,
- Katalog,
- Yapılmış ürün örnekleri,
- Parşömen kâğıdı,
- Çizim kalemi
- Kasnak,
- Gergef,
- Çeşitli nakış iğneleri,
- Dikiş Makinası,

- Ovarlok Makinası,
- Çeşitli Özellikte iplikler, Kumaşlar,
- Çeşitli renk ve özellikte teller,
- Ütü,
- Ütü bezi,
- Ütü masası,
- Işıklı masa,
- Nakış makası,
- Merdane.

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 99

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı desen örneklerine ulaşılabilen yardımcı gereçtir.

Şekil 100

Çizim Kağıdı (Parşömen)

(Kaçdi, 2023).

Desen tasarımı yapılırken çizim için kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 101

Desen Çizim Örneği,

(Kaçdi, 2023).

İşleme için hazırlanmış desen örneği.

Şekil 102

Kasnak

(Kaçdi, 2023).

Kumaşı germe işlemi yaparken kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 103

Tel

(Kaçdi, 2023).

Modern zamanın imkanları ile işlemede kullanılan tellerde gümüş ve altın rengi dışında neredeyse her renkte zengin bir çeşitlilik söz konusudur.

Şekil 104

İğne

(Kaçdi, 2023).

Tel kırma ve tel sarma sanatı için özel olarak üretilen çift delikli yıldızı tel girişi için geniş, ucu sivri normal iğnelerden farklı yassı bir özelliğe sahip yardımcı gereçtir.

Şekil 105

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Keten kumaş üzerine verev, düz sarma ve sap işi tekniğinden faydalanılarak tasarlanan bir örtü örneğidir.

Şekil 106

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kasnak içerisinde çizimi yapılmış, işleme yapılan bir çalışmanın yakın çekim karesi.

Şekil 107

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Verev tel sarma tekniği ile farklı iki renk kullanılmış bir örtü kompozisyon örneğidir. Tamamlama ve süsleme yapılırken görsel zenginlik için boş kısımlarda tel kırma işlemi yapılmıştır.

Şekil 108

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Giyim ürünü olarak tasarlanmış, tel sarma teknikleri ve pul ile süsleme yapılmış yaka görselidir.

Şekil 109

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Dokuma keten kumaş üzerine tel sarma teknikleri (muşabak tekniği ve hristo teyeli teknikleri bir arada) kullanılmış örnek bir çalışma.

Gasmek'te Filografi Tekniği Programı

Programın tanımı.

Çeşitli sarım teknikleri ile, çivi tel kullanılarak yapılmış ürünleri tasarlamak için iş güvenliği ve sağlığı ile ilgili temel bilgilere sahip, filografi ürün tasarlayabilen, bu ürünlerin bakımı ve korunmasını sağlayabilen bireylerin yetiştirildiği bir branştır. Bu program 4 üniteden oluşmakta ve 120 ders saatini içermektedir.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Filografi tekniği ders programını tamamlayanların hedefi, filografi tekniğine göre ürün tasarımı, tekniğe uygun ürünlerin oluşturulması, bakımı ve onarımı konularında bilgi ve beceri kazanmaktır. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer eğitim kurumlarının açtığı uygun öğrenme ortamlarında yürütülür. Programı tamamladığınızda ihtiyaç duyulması halinde işgücü piyasası eğitim fırsatlarından yararlanabilirsiniz.

Filografi dersi programında yer alan “temel değerler”, kurallara uyma, doğruluk, dürüstlük, özdenetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, yardım etme isteği gibi değerler olarak sıralanabilir.

Programın süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmış olup, toplam 120 ders bulunmaktadır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 8

Filografi Tekniği Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını ve önemini açıklar. - İş kazaları ve meslek hastalıklarından korunma yollarını listeler ve gerekli önlemleri uygular. - Tehlikelerden kaynaklanan risklere karşı gerekli önlemleri uygular. - Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	8
FİLOĞRAFI TEKNİĞİ ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Filografi tekniğine uygun ürün tasarımı oluşturur.	- Filografi tekniğine uygun ürün tasarımı yapar. - Ahşap formu kumaş/deri kaplamasını yapar. - Ahşap formun üzerine hazırlanan deseni yerleştirir. - Desene göre çivileri ahşap zemine çakar.	32
FİLOĞRAFI TEKNİĞİ İLE ÜRÜN OLUŞTURMA	Filografi tekniğine uygun ürün oluşturur.	- Hazırlanan ahşap formun üzerine Filografi tekniğine göre alt dolgusunu sarar. - Oluşturulan desene uygun çapraz sarma yöntemi ile ikinci kat sarar.	64
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Filografi ürünlerin bakımını ve korunmasını yapar.	- Filografi ürünlerin bakımını yapar. - Filografi ürünlerin korunmasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (DERS SAATİ):			120

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

- Derslerin başarısı programın özelliklerine göre dersin öğretim elemanı tarafından değerlendirilir.
- Değerlendirme, yazılı uygulama testleri, ev ödevleri veya potansiyel projeler aracılığıyla yapılır. Birden fazla sınav türüne giren bir dersin puanı, bu sınavların aritmetik ortalamasına göre belirlenir. Bu nokta ders için geçiş noktası olarak kabul edilir.

3. Her modülün sonunda başarı değerlendirmesi yapılır. Bireyin modüldeki başarısı, öğrenme çıktılarının başarı oranları dikkate alınarak ve bütünsel olarak değerlendirilir.
4. Herhangi bir kursiyerin kendi kendine yönettiği öğrenme faaliyetleri de değerlendirmeye dahil edilebilir.
5. Öğrencinin kendi kendine öğrenmesi ve ders sonunda öğrencilere verilen tüm yazılı, sözlü ve performans (uygulamalı) testler 100 puanla değerlendirilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Eğitim Araç ve Gereçleri

- Filografi Tahtası(Kavak)
- Filografi Çivisi
- Çivi Çakma Aparatı
- Çekiç
- Kargaburun
- Tornavida
- Biz
- Kağıt Bant
- Kumaş Çeşitleri
- Desen Kağıdı
- Çuvaldız
- Filografi Telleri

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 110

Araç Gereçler

(Kaçdi, 2023).

Filografi tekniği için kullanılan araç gereçlerin tümünün görselidir.

Şekil 111

Kavak Kontraplak

(Kaçdi, 2023).

Kavak kontrplak filografi zemini için kullanılır. Kavakın yumuşak bir dokuya sahip olması çivi çakma işlemini kolaylaştırdığı için tercih edilir.

Şekil 112

Çivi Çakma Aparatı

(Kaçdi, 2023).

Ahşap üzerine düzgün ve eşit aralıklarla deseni takip etmeyi kolaylaştıran bir araçtır.

Şekil 113

Biz

(Kaçdi, 2023).

Çivi çakma işlemi bittikten sonra çivi kenarlarında kalan desen kağıtlarını temizleme ve tel sarma işlemi yapılırken teli çiviye kolay geçirmede kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 114

Tornavida

(Kaçdi, 2023).

Çivi çakma işlemi gerçekleştirildikten sonra çivilerin düzeltilmesinde kullanılır.

Çiviler düzeltilmeden işleme geçilmesi yapılacak olan işin aşamalarını zorlaştırdığı gibi görüntüyü ve kaliteyi de düşürür.

Şekil 115

Kargaburun

(Kaçdi, 2023).

Çivileri çakma işleminde aparat kullanmayı tercih etmeyen bireyler kargaburun yardımıyla çakma işlemini yaparlar. Ayrıca aparatın girmediği dönüşlerde, tel bağlamada vb. yerlerde de kullanılır.

Şekil 116

Çekiç

(Kaçdi, 2023).

Çivileri çakma işleminde kullanılır. Kavrama yeri kolay ve bileği yormayacak ağırlıktaki ürün tercih edilmelidir.

Şekil 117

Çivi

(Kaçdi, 2023).

Filografi için özel kullanılan düz baş, top baş olarak iki ayrı şekildedir. Farklı renkleri bulunur sarı, bakır, gümüş, siyah olmak üzere kullanılacak tel ve kumaşa uyumlu olan tercih edilir.

Şekil 118

Filografi Teli

(Kaçdi, 2023).

Farklı renklerde aynı incelikte makaralar halindedir. Yapılan tasarımda renkler farklı şekilde kombinlenerek kullanılır

Şekil 119

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görseldeki ürün kanvas baskı desen üzerine kırmızı ve gümüş tel ile işleme yapılmış elif vav örneğidir. Bu işlemede verev, teğet, daire örgü teknikleri kullanılmıştır.

Şekil 120

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görseldeki ürün kadife düz kumaş üzerine elif ve lale işlemesidir. Üründe mor ve gümüş tel kullanılarak, verev, teğet ve daire örgü tekniği kullanılmıştır.

Şekil 121

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Ürün kadife zemin üzerine sarı çivi ve tel kullanılarak yapılmıştır. Arapça harfler olması sebebi ile neredeyse tüm örgü teknikleri kullanılmıştır. Görseldeki çalışmada hattat Prof. Dr. Fatih Özkafa'nın eseri ihlas suresi işlenmiştir.

Şekil 122

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görsel kaftan temalı bir işleme örneğidir. Bordo kadife kumaş ve simli döşeme kumaşı tercih edilmiştir. Stilize rumi desenlerinden etkilenerek tasarlanmış, gümüş tel ve çivi kullanılarak neredeyse tamamı daire örgü tekniği ile işlenmiş bir eserdir.

Şekil 123

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Filografî işleme saat, üründe deri kumaş tercih edilmiştir. Gümüş tel ve çivi kullanılarak daire ve teğet örgü tekniği kullanılmıştır.

Şekil 124

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kelebek kız isimli çalışma, kişisel olarak tasarlanmış bir renk cümbüşü içerisinde, ahşap boyama tekniği ile birlikte kumaş kullanılmadan tasarlanmıştır. Farklı renkte teller ile düz örgü ve daire örgü tekniği kullanılarak hazırlanmıştır.

Şekil 125

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Uçan ev, ham ahşap zemin kullanılarak ve tel yerine örgü ipleriyle çalışılmış bir eserdir. Herhangi bir tekniğe bağımlı kalmadan serbest çalışma yapılarak oluşturulmuştur.

Şekil 126

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Ürün çini deseninden esinlenerek, geleneksel çini renkleri kullanılmak suretiyle kumaş zemin üzerine farklı renk ve teknikler ile işlenmiş bir eserdir.

Şekil 127

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yine çini desenlerinden etkilenilmiş fakat aynı zamanda modern etkiler katılan farklı bir eserdir. Klasik çini renkleri kullanılarak düz ve daire örgü tekniği kullanılmak suretiyle hazırlanmış bir eserdir.

Gasmek'te İğne Oyası Yapımı Programı

Programın tanımı.

Polyester ya da ipek ip, makas ve iğne gibi basit malzemeler ile yapılabilen iğne oyası dersini bitiren bireyin, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulaması, kültürel önemini kavraması, kullanım alanı ve tekniğine uygun desen tasarımı yapması ve ürünlerin bakımını, onarımını yapması beklenmektedir. Program 6 üniteden oluşmakta ve 300 derslik bir süreci kapsamaktadır. Bu programı bitiren bireyler alanında çalışabilir ve boş vakitlerini üretmek değerlendirilebilirler.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Programın işleyişinde ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya uygun yöntem ve teknikler uygulanmalıdır. Anlatım, soru-cevap, grup çalışması vb. gibi öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır. Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı'nda çalışan uzmanlar ve alan öğretmenleri ile işbirliği içinde oluşturulmuştur.

Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kuruluşları veya diğer yerlerde düzenlenir ve eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir. Programın uygulanması sırasında, gerektiğinde iş dünyasının eğitim imkanlarından faydalanılabilir.

Programın süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders ve toplam 300 ders olacak şekilde planlanmalıdır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 9

İğne Oyası Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacı ve önemini açıklar. - Tehlikelerden doğacak risklere karşı gerekli tedbirleri alır.	8
İĞNE OYASININ TARİHSEL GELİŞİMİ	İğne oyasının kültürel önemini kavrar.	- İğne işinin geçmişten günümüze tarihsel sürecini araştıran bir dosya hazırlar. - Kültürümüzdeki iğne oyası ve iğne oyası hikayelerini araştırarak dosya hazırlar	16
RENK	Renkli yüzey düzenlemelerini takip ederek iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alır.	- Doğru renkleri doğru yerlerde kullanarak bir renk tekerleği oluşturur. - Renk kontrastlıkları ile ilgili yüzey düzenlemeleri yapar. - Kolaj tekniği ile yüzey düzenler.	35
MOTİF TASARIMLARI	Ürüne, kullanım alanına ve tekniğine uygun desen tasarımı yapar.	- Tekniğe ve kullanım amacına uygun ürünü belirler. - Ürüne ve tekniğe uygun tasarım hazırlar. - Tekniğine uygun modelleri oluşturur.	65
İĞNE OYASI TEKNIĞI İLE ÜRÜN OLUŞTURMA	İğne bant tekniğini kullanarak ürünler oluşturur ve ürünü kullanıma hazır hale getirir.	- Ürüne uygun model belirleyip renklendirir. - Tekniğe ve ölçüye uygun olarak iğne oyası yapar. - Tekniğe uygun olarak ütü yapar. - Tekniğe uygun ürüne kalite kontrol yapar.	160
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	İğne oyalarının bakım ve korunmasını yapar.	- İğne oyalarının bakımını yapar. - İğne oyalarının kumaş ve malzeme özelliklerine göre korunması işlemini yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			300

Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Esaslar

1. Derslerin başarısı programın özelliklerine göre dersin öğretim elemanı tarafından değerlendirilir.
2. Değerlendirme yazılı, uygulamalı sınavlara, ödevlere veya olası projelere dayanmaktadır.
3. Her modülün sonunda başarı değerlendirmesi yapılır.
4. Kursiyerlerin kendi kendine öğrenme etkinlikleri, yazılı, sözlü ve performans testleri 100 puanla değerlendirilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Işıklı masa
- Desen kitapları
- Yapılmış ürün
- Parşömen kağıdı
- Ütü, ütü bezi
- İplik çeşitleri
- Kumaş çeşitleri
- İğne
- Renk kartelası

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 128

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı işlemlerin ve tasarımların bulunduğu yol gösterici yardımcı malzeme olarak kullanılır.

Şekil 129

İğne Oyası İğnesi

(Kaçdi, 2023).

Yıldız geniş, ucu diğer iğnelere göre pıt diye tabir edilen iğne türüdür. Özellikle tercih edilmesinin sebebi, ucu tam delici olmadığı için kumaşa ve parmaklara minimum zarar vermesindendir.

Şekil 130

Polyester İp

(Kaçdi, 2023).

İğne oyasını işlemede kullanılan ip çeşitidir. Renk skalası çok çeşitlidir. Farklı gramajlarda temin edilebilir.

Şekil 131

Suni İpek İp

(Kaçdi, 2023).

Son dönemde fazlaca tercih edilir. Özellikle boyutlu denilen iğne oyası tekniği için inceliği, mat görünümü ve kolay işlenilebilir olması sebebiyle tercih ediliyor.

Şekil 132

Nakış Makası

(Kaçdi, 2023).

İp kesiminde, küçük ayrıntılara girmesi ve ince uçlu olması sebebiyle tercih edilir.

Şekil 133

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Süsleme malzemesi olarak tesbih ve kesesi kullanılmış iğne oyası. Üç boyutlu işleme tekniği kullanılarak çiçek formu verilmiş bir örnek.

Şekil 134

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Duvar aksesuarı için çalışılmış farklı boyutlarda gül, papatya, yaprak formları kullanılarak kombine edilmiş bir çalışmadır.

Şekil 135

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Hazır tepsi aparatı içerisine tasarlanmış bir örnek. Ürün 2 cam arasına sıkıştırılarak kenarlardan tepsi aparatlarına vidalanmıştır.

Şekil 136

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Hazır ayna çerçevesi üzerine boyut verilerek farklı boylarda yapılan dekoratif çalışma örneği (gül işlemesi). Uyum için masa üzerine cam fanus içerisinde aynı örnekten süsleme çalışılmıştır

Şekil 137

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yöreye göre adı değişen yemeni, yazma gibi isimleri vardır. Sıkça yapılan bu çalışmalar yazma işleme olarak gerçekleştirilirler. Çok fazla modeli vardır.

Şekil 138

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Abajur süsleme. Üründe zambak, papatya, yaprak ve boncuk sarma teknikleri kullanılmıştır. Son dönem modernizm anlayışındaki bu çalışmanın, dekoratif amaçlı ve zengin çeşitli değişik tasarım örnekleri yapılmaktadır.

Şekil 139

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Keten masa örtüsü (runner) üzerinde iğne oyası süsleme işlemi yapılmıştır. Boyutlu çiçekler ve anglez kordonu tekniği ile harmanlanmış ve bir dal formu üzerine oturtulmuş desen çalışmasıdır. Ürün kenar çalışması yapılırken ajur tekniği ile süsleme yapılmıştır.

Şekil 140

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Namaz örtüsü veya mevlüt örtüsü adı ile bilinir. Modül üzerinde çokça örneği bulunur en fazla işlemesi tercih edilen ürünlerden birisidir.Çeyizlik olarak farklı renkleri ve örnekleri ile sıkça karşılaşılr.

Şekil 141

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Dekoratif aksesuar olarak tasarlanmış bir iğne oyası işleme. Bir duvar saati örneği renkli işlemleri ile kenarı dilmeli gül, yaprak ve kordon işi ile konbinlenmiş bir tasarım örneğidir.

Gasmek'te Kağıt Rölyef Yapımı Programı

Programın tanımı.

Tasarlanmış ve çoğaltılmış desen ile birlikte makas, kretuar bıçağı gibi malzemeler kullanılarak ürün elde edilen bir branştır. Kağıt rölyef programını tamamlayan kişinin, iş güvenliği ve sağlığı ile ilgili temel bilgiye sahip olması, perspektif bakışını kazanması, geometrik formları, yüzey düzenlemeleri yapabilmesi, açık koyu ile boyut kazandırma işlemini yapabilmesi beklenmektedir. Program günde en fazla 8 saat uygulanabilir. Toplam 245 ders saatidir.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Kağıt rölyef kursuna katılanların, tasarım ilkelerine göre nokta ve çizgi, ışık-koyuluk ve renk bilgilerini kullanarak kağıtları kabartma tekniği ile ürünler oluşturabilecek bilgi ve beceriye sahip olmaları amaçlanmaktadır. Programın uygulanması sırasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanmalıdır.

Program, Hayat Boyu Öğrenme Direktörlüğü'nde görev yapan uzman ve alan öğretmenlerinin işbirliğiyle oluşturuldu. Program, eğitim kurumları veya Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı diğer kurumlar tarafından düzenlenir ve eğitime uygun ortamlarda yürütülür.

Programın süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanmalı ve toplam 245 dersi kapsamalıdır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 10

Kâğıt Rölyef Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	• İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. • İş kazası ve meslek • hastalıklarına karşı gerekli önlemleri alır. • Risk ve risk ilişkilerini kavrar. • Acil durumlarda gerekli önlemleri alır..	8
TASARI İLKELERİ	Endüstriyel dikiş makinesini dikiş hazırlar ve dikiş işlemlerini gerçekleştirir.	• İş sağlığı ve güvenliği • Güvenlik önlemlerini takip ederek manuel dikiş teknik çalışmasını gerçekleştirir. • İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alarak, • Endüstriyel düz yataklı dikiş makinesini dikkatli kullanır. • Endüstriyel düz yataklı dikiş makinesindeki dikişleri güvenlik önlemlerine göre ayarlar. • İş sağlığı ve güvenliği • önlemlerine uyularak düz bir endüstriyel makine ile • İş sağlığı ve güvenliği • tedbirlerini alarak düz sanayi makinesinde dikim egzersizleri yapar. • İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak düz sanayi dikiş makinesinin temizlik ve bakımını yapar.	30
NOKTA ve ÇİZGİ	overlok makinesini dikime hazırlama ve dikim işlemleri yapar.	• Overlok makinesini iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine göre dikiş hazırlar. • İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun olarak overlok makinası ile dikiş çalışmalarını yapar. • İş sağlığı ve güvenliği önlemleriyle overlok • makinalarının temizlik ve bakımını yapar.	35

Tablo 10. (Devam)

AÇIK-KOYU	Tekli, çiftli, gizli ve patletli fermuar dikim tekniklerini kullanarak fermuar dikmektedir.	• İş sağlığı ve güvenliği • Tekli, ikili ve gizli fermuarları tedbirli bir şekilde diker. • Fermuarları iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun olarak diker.	25
RENK	Ürüne Uygun Modeli Tasarlar ve Çizer.	• Üretilcek ürüne karar verir ve ürüne uygun modeli tasarlar. • Desen çiziminde kullanılan araçları hazırlar ve tasarlanan modele uygun desen çizer. • Tasarlanan deseni, desene ve ürüne uygun renk seçerek boyar.	35
KÂĞIT RÖLYEF TEKNİĞİ İLE ÜRÜN OLUŞTURMA	Sarımaya uygun kâğıt rölyef tekniği ile ürünü oluşturur.	• Ürün tasarımı yapar • Kâğıt rölyef tekniği ile ürün oluşturur. • Kâğıt rölyefi vernikler. • Tasarıma uygun süsler.	96
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakım ve korunmasını yapar.	• Ürünlerin bakımını yapar. • Ürünlerin korunmasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			245

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
2. Başarı kriterleri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100' lük puan sistemi üzerinden gerçekleştirilir.
5. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki ağırlığı, kurs programının özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Katalog
- Yapılmış ürün örnekleri
- Kretuar

- Gazlı kalem
- Çiçek ütüsü
- Çeşitli süsleme malzemeleri
- Makas
- Cımbız
- Silikon tabancası
- Çöp şiş
- Kesim matı
- Karton
- Parlak ve mat vernik

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 142

Ürün Katalog Örneği

(Kaçdi, 2023).

Çalışması yapılacak ürünün özel kağıt üzerine basılmış, ebatları tercihe dayalı en az 6-7 aynı desen kağıdından çalışma yapılır.

Şekil 143

Kretuar Bıçağı

(Kaçdi, 2023).

Desen kesiminde kullanılır. Kullanım amaçlarına göre yedek uçları vardır. Kretuar bıçağının keskin, kıvrım ve dönüşü rahat yapabilme özelliğine sahip ve sivri uçlu olması gerekir.

Şekil 144

Çiçek Ütüsi

(Kaçdi, 2023).

Kesilmiş olan parçalara form vermek için kullanılan bir alettir. Perspektif bakış açısına göre kabartmalar yapılır.

Şekil 145

Gazlı Kalem

(Kaçdi, 2023).

Kesilen parçaların kenarlarında görüntüyü bozmamak ve beyazlıkları kapatmak için parçaların rengine göre tercih edilen yardımcı malzemedir. Zaman zaman bu kalem yerine keçeli kalemler de tercih edilmektedir.

Şekil 146

Soğuk Silikon ve Tabancası

(Kaçdi, 2023).

Kesilen her katta yapıştırma işlemi için kullanılır.

Şekil 147

Sıcak Silikon ve Tabancası

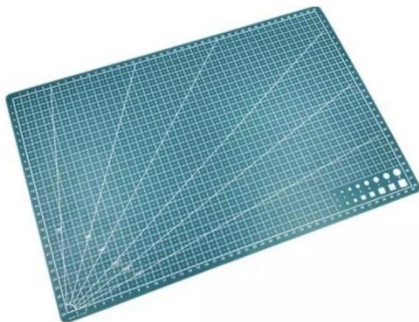

(Kaçdi, 2023).

Yapıştırma işleminde kullanılır. Soğuk silikona kıyasla daha hızlı kurur.

Şekil 148

Kesim Matı

(Kaçdi, 2023).

Kesim işlemi yapılırken alt zemini koruyan, yumuşak kesim yapmayı sağlayan böylece kretuar bıçağının ucunu koruyan yardımcı malzemedir.

Şekil 149

Çöp Şiş

(Kaçdi, 2023).

Kesimi yapılmış her parçanın yapıştırılmasında çökme olmaması için aralarda parçanın boyutuna göre kesilerek yapıştırıcı ile kullanılır.

Şekil 150

Cımbız

(Kaçdi, 2023).

Küçük parçaları alt aralara uygularken ve boyutlandırma yaparken yapıştırıcıdan korumak ve parmaklar ile çökmeye sebep olmamak için kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 151

Sprey Vernik

(Kaçdi, 2023).

Ürünün tüm işlemleri bittikten sonra koruma olarak ve son işlem olarak kullanılır. Mat ya da parlak vernik kullanılması tercihe bağlıdır.

Şekil 152

Örnek Çalışma; Duvar Panosu Çalışma Örneği

(Kaçdi, 2023).

Şekil 153

Örnek Çalışma; Duvar Panosu Örneği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 154

Örnek Çalışma; Duvar Panosu Çalışması Örneği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 155

Örnek Çalışma; Tepsi İçerisine Çalışılmış Kağıt Rölyef Örneği.

(Kaçdi, 2023).

Şekil 156

Örnek Çalışma; Esmâ-ül Hüsna Örneği

(Kaçdi, 2023).

Gasmek'te Keçe Aksesuarları Yapımı Programı

Programın tanımı.

Keçe aksesuar yapımı, iş sağlığı ve güvenliği bilgisine sahip, keçe ürün planlama, keçe giyim aksesuarı, keçe ev aksesuarı ve ürün bakım ve onarımı konularında bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlayan bir programdır.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Program Hayat Boyu Öğrenme Müdürlüğü'nde çalışan uzmanlar ve alan öğretmenleri ile işbirliği içerisinde oluşturulmuştur.

Program, Hayat Boyu öğrenme Genel Müdürlüğü' ne bağlı eğitim kurumları veya diğer kurumlar tarafından düzenlenir ve eğitim öğretim için uygun ortamlarda gerçekleştirilir.

Programın uygulanması sırasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanmalıdır. Anlatım, soru-cevap, grup çalışması, beyin fırtınası, tartışma, araştırma, problem çözme, gösterip uygulama gibi öğretim yöntemlerinden programa uygun olanı tercih edilmeli ve uygulanmalıdır.

Program süresi ve içeriği.

Günde en fazla 8 ders olacak şekilde planlanan kurs programı toplam 108 dersi kapsamaktadır. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 11*Keçe Aksesuar Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu*

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgiye sahiptir.	• İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. • İş kazası ve meslek hastalığı durumlarında gerekli önlemleri alır. • Tehlike ve risk arasındaki ilişkiyi anlar. • Acil durumlarda gerekli önlemleri alır.	8
ÜRÜN TASARIMI VE KALIP HAZIRLAMA	Ürünleri tasarlar ve Tasarıma uygun kalıpları hazırlar.	• Tasarım ilkelerine göre tasarım paneli üretir. • Tasarıma uygun kalıpları hazırlar.	20
KEÇE İLE GİYİM AKSESUARLARI HAZIRLAMA	Keçenin tasarımıyla eşleştirdiği yerlerde giysi ekleri yapar.	• Tasarıma uygun giyim aksesuarı oluşturur. • Tasarıma uygun süsleme ve bitirme işlemlerini uygular.	64
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE ONARIMI	Ürünlerin bakım ve onarımını yapar.	• Ürünlerinin korunması için gerekli işlemleri yapar. • ürünlerin tekniğine uygun bakım ve onarımını gerçekleştirir.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			108

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her ünite sonrasında değerlendirme sınavı yapılmalıdır.
2. Başarı kriterleri, bilgi, yetenek ve yetkinlikler temelinde detaylandırılmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun hedefleri ve öğrenilenlerle uyumlu olmalıdır.
5. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği ilkelerine uygun olarak 100' lük puan sistemi üzerinden gerçekleştirilir.
6. Değerlendirme süreci, ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü veya pratik sınavlarla ya da mevcut ise ödev projeleri vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir. Puanlama esnasında teorik ve pratik bölümlerin değerlendirme içindeki yoğunluğu, kurs programının genel özelliğine göre eğitmen tarafından belirlenmelidir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç gereçleri

- Çeşitli renk ve kalınlıkta keçeler (yün keçe)
- Çeşitli özellikte iplikler
- İğne

- Makas
- Süsleme için boncuk, pul, metaller
- Dolgu malzemesi
- Dikiş makinası
- Parşömen kâğıdı
- Karton
- Keçe fırçası
- Sünger tabanlık
- Keçeleme iğneleri

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri

Şekil 157

Keçe Tabaka

(Kaçdi, 2023).

Farklı renk ve ölçülerdedir. Tasarımın ana malzemesidir.

Şekil 158

Yün Keçe

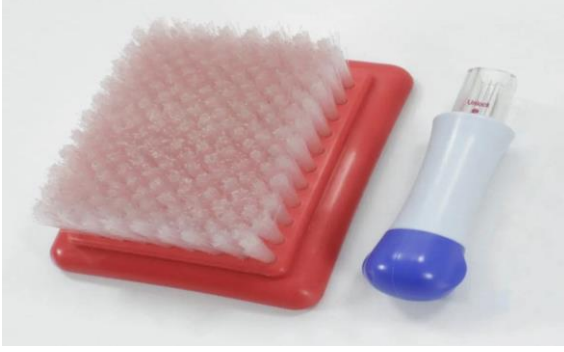

(Kaçdi, 2023).

Ürün farklı renklerde bulunur. Islak keçe ve iğneli keçe tekniklerinde kullanılır.

Şekil 159

Keçe Fırçası

(Kaçdi, 2023).

Yün keçeleri tarayarak ayırma işleminde kullanılır.

Şekil 160

Çoklu İğne ve Tekli İğne

(Kaçdi, 2023).

Büyük yüzeylerde çoklu iğne ile tercih edilir. Diğer yüzeylerde yapılan tasarıma göre tekli iğneler ile iğneleme işlemi gerçekleştirilir.

Şekil 161

Sünger Taban

(Kaçdi, 2023).

İğneleme işlemi yapılırken altta şekil vermeyi kolaylaştırır ve yumuşak doku çalışmayı kolaylaştırır. Ayrıca iğne uçları zarar görmez.

Şekil 162

Şerit Kurdela

(Kaçdi, 2023).

Yardımcı ve süsleme malzemesi olarak kullanılır.

Şekil 163

Süsleme Malzemesi Çeşitleri

(Kaçdi, 2023).

Yapılan ürünün gereksinimine göre farklılıklar gösterir.

Şekil 164

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tabaka keçeye çanta ölçülendirilmesi yapılarak, farklı renklerde çiçek desenleri ile süslenmiş bir çalışma örneğidir.

Şekil 165

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı renk ve figürler kullanılarak, çanta aksesuarı tasarlanmıştır.

Şekil 166

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Karışık renkler ve dolgu malzemesi kullanılarak tasarlanmış bir çalışma örneği.

Şekil 167

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı renklerin dikiş tekniği ile birleştirilmesiyle ve dolgu malzemesi kullanılmasıyla tasarlanmış anahtarlık örnekleri.

Şekil 168

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

İğneli keçeleme tekniği ile farklı renkte yün keçeler kullanılarak tasarlanmış bir çalışma örneğidir.

Şekil 169

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

İğneli keçe tekniği ile çocuk odası için tasarlanmış bir çalışma örneğidir.

Şekil 170

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kalıp sabun üzerine iğneli keçe tekniği ile yapılmış, farklı figürlerden oluşan süsleme çalışması örneği.

Şekil 171

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kumaş üzerine iğneli keçe tekniği kullanılarak yapılan sonbahar temalı bir çalışma örneğidir.

Gasmek'te Kilim Dokuma Programı

Programın tanımı.

Kilim dokuma programının kursunu bitiren bireylerin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgiye sahip olması, geleneksel Türk dokuma sanatlarını bilmesi, bitkisel, kimyasal ve hayvansal liflerin özelliklerini, motiflerin desen özelliklerini ayırt etmesi beklenir.

Bu programı bitiren bireyler, kirkitli dokuma tezgahlarını ayarlayabilir, çözgü, gücü, çiti örme gibi işlemlerini yapabilir ve bu yaptığı ürünlerin bakımı ve korunmasını sağlayabilirler.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Bu programın uygulanmasıyla kursiyerlere, geleneksel Türk kumaşlarının renkli temel eserlerinin üretimi, iplik boyama, desen yapımı, örgü makinelerine aşinalık, çözgü üretimi, geleneksel kirkitli dokuma ve halı hazırlama, dokuma teknikleri gibi pek çok konuda bilgi ve beceri kazandırmak amaçlanmaktadır. Anlatım, soru-cevap, grup çalışması, beyin fırtınası, tartışma, araştırma, problem çözme, gösterip uygulama gibi öğretim yöntemlerinden programa uygun yöntem seçilmeli ve uygulanmalıdır.

Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer eğitim kurumlarının öğrenmeye açık ve uygun ortamlarında yürütülür. Programı tamamlayanlar işgücü piyasası eğitim fırsatlarından yararlanabilirler.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olarak planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 291 derstir. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 12

Kilim Dokuma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	• İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. • İş kazası ve meslek hastalığı durumlarında gerekli önlemleri alır. • Tehlikeli ve riskli durumları kavrar. • Acil durumlarda gerekli önlemleri alır.	8
GELENEKSEL TÜRK DOKUMA SANATLARI	Geleneksel Türk dokumacılığı ile halı ve kilim dokuma sanatı üzerine araştırma yapar ve dosya derler.	• Tarihi tekstil örneklerine ve tekstil türlerine ilişkin yazılı ve görsel belgeleri kapsayan bir dosya oluşturur. • Anadolu öncesi, Osmanlı dönemi ve Anadolu'nun farklı bölgelerine ait halı dokumacılığı hakkında yazılı ve detaylı bilgiler burada yer almaktadır. • Görsel dokümanları toplayarak dosyalar hazırlar.	12
RENK	Renkli yüzey düzenlemeleri yapar.	• Doğru renk tonlarını doğru yerlerde kullanarak renk çemberi yapar. • Renk kontrastlıkları ile ilgili yüzey düzenlemeleri yapar. • Kolaj tekniği ile yüzey düzenler.	35

Tablo 12. (Devam)

BİTKİSEL LİFLER	Bitki liflerinin özelliklerini ayırt etmeye yönelik testler gerçekleştirir.	• Pamuk ve keten liflerinin fiziksel ve kimyasal özelliklerini iş sağlığı ve güvenliği tedbirleriyle ayırır. • İş sağlığı ve güvenliği önlemleri yardımıyla bitki lifi dağılım testlerini yapar ve sonuç tablosu hazırlar.	18
HAYVANSAL LİFLER	Hayvansal liflerin özelliklerini ayırt etmeye yönelik testler yapar.	• İş güvenliği tedbirlerine uyarak (rejenere) yapay elyaf kimlik testleri yapar ve sonuçlarını değerlendirir. • İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak, • Sentetik elyaf tanımlama testlerini gerçekleştirir ve sonuçları değerlendirir.	15
KİMYASAL LİFLER	Sentetik elyafların özelliklerini ayırt etmeye yönelik testler yapar.	• Suni elyaf tanımlama testlerini yapar ve sonuçlarını değerlendirir. • sentetik elyaflara yönelik tespit testlerini yapar ve sonuçlarını değerlendirir.	12
İPLİK BOYAMA	İplikler için bitkisel boya hazırlayıp ipleri boyar.	• İpin cinsine göre ağartıcı maddeleri hazırlayıp ipleri çile haline getirir. • Boya oranına uygun suyu kaynatma ve süzme işlemlerini yaparak boya hazırlar. • İpin özelliğine göre mordanlama maddesi seçip mordanlama yapar. • İplere ve yapılacak ürüne uygun boya hazırlayıp ipleri boyar.	36
MOTİF ÇİZİM TEMEL TEKNİKLERİ	Motiflerin desen özelliklerini ayırt etme ve desende kompozisyon hazırlama işlemlerini yapar.	• Motiflerin desene dönüşürken geçireceği aşamaları milimetrik kâğıda çizerek renklendirir. • Kompozisyon ilkelerini kullanıp özgün kompozisyonlar tasarlar.	15
KİRKİTLİ DOKUMA TEZGÂHLARI	Kirkitli dokuma tezgahlarında kullanılacak aletlerin hazırlanması ile Makine bakım ve onarım işlerini yapar.	• Tezgah ve yardımcı ekipmanları iş güvenliği tedbirlerine uygun olarak hazırlar. • İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyarak mengene ve kasnakları yağlar, tezgahın bakım ve onarımını yapar.	14
KİRKİTLİ DOKUMALARDA ÇÖZGÜ	Kirkitli dokuma, ipliği sıkıştırmak için kullanılan aletlerin aynısını kullanarak, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini takip ederek dokuma yapar. Dokuma tezgahının iplerini çözer.	• İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun olarak çözgü takımlarını, çözgü ve çözgü dolabını hazırlar. • Kirkit kumaşta kullanılan, iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınmış ürünler üretir. • Tezgahta çözgü üretir.	14

Tablo 12. (Devam)

KİRKİTLİ DOKUMAYA HAZIRLIK	Örme kumaşların bakım ve onarımını yapar.	- İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyar ve havluları uygun aletlerle yıkar. - İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini uygulayarak çözgü ipliğini tezgaha bağlayıp elektrige bağladıktan sonra çözgü boylarını ayarlar. - İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun olarak kirkite kumaşların tamirinde kullanılan malzemeleri hazırlar, tamir, uzatma ve kenar tamirlerini yapar.	28
KİLİM DOKUMA	İlikli dokuma, renkler içinde çözgü aralıklarının kaybedildiği kilim ve çerçeveli dokuma kilim yapar.	- Kilim dokumada kullanılan aletleri iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun olarak hazırlar. - Kilim dokumakta, düğmeli, tek kapamalı, çift kilitli halılarla tekstili tek iplik haline getirmektedir. - Kilim ara renkli çözgülerin çıkarıldığı çözgülü dokumalarla dokunmaktadır. - Çerçeveli kilimler dokumakta ve çerçeveli kilimleri desenli medyumla sarmaktadır.	56
KİRKİTLİ DOKUMALARDA BAKIM ONARIM	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak kirkite dokumalarda bakım ve onarım yapar.	- Dokumalara uygun araç gereçle yıkama işlemi yapar. - Çözgü ipini tezgâha takma ve gücüye bağlama sonrası çözgü boylarını ayarlar. - Kirkite dokumaların onarımında kullanılan malzemeleri hazırlayıp onarım, ekleme ve saçak tamiri yapar.	28
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			291

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

- Değerlendirme her modül sırasında yapılmalıdır.
- Performans kriterleri bilgi, beceri ve niteliklere göre netleştirilmelidir.
- Ölçme ve değerlendirmeyi ders öğretmeni yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlara veya ödevlere göre yapmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri dersin amaç ve kazanımlarıyla tutarlı olmalıdır.
- Değerlendirme, yaygın eğitim kurumu mevzuatına uygun olarak 100 tam puan üzerinden yapılmalıdır.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Kök boyalar

- Çözüğü ipleri
- Kazan
- Atkı ipi
- Milimetrik kağıt
- Tarak
- Makas
- Bobin
- Çıkırcık
- Gücü çengeli
- Tahar planı
- Dokuma ipliği
- Tahar
- Tahar çengeli
- Dokuma tezgahı

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri

Şekil 172

Dokuma Tezgahı

(Kaçdi, 2023).

Dokumacılık'ta kullanılan mekanizmadır. Atkı ve çözgü ipliklerinin dikey açı yapacak şekilde birbirinin altından üstünden geçirilmesini kolaylaştırmaktadır. Tezgahların şekli ve mekaniği farklı olabilir fakat işlevleri aynıdır.

Şekil 173

Dokuma İpi

(Kaçdi, 2023).

Genellikle kök boyalarla renklendirilmiş olur. Dokuma işleminde kullanılır. Renklerin hepsi farklı elde edilir. Soğan kabuğundan koyu sarı renk, ceviz kabuğundan koyu kahverengi, palamuttan yeşil renk, adaçayından fildişi ve bej renk elde edilir (örnekleri çoğaltabiliriz).

Şekil 174

Küçük Makas

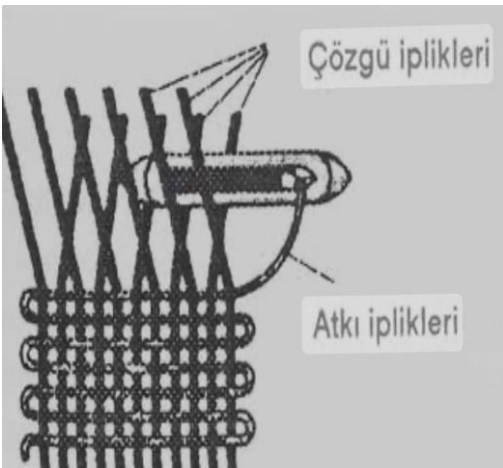

(Kaçdi, 2023).

Renk geçişlerindemve ip kesiminde kullanılır.

Şekil 175

Atkı ve Çözü İpleri

(Kaçdi, 2023).

Kilim tekniğinde dokuma tezgahına gerilen mukavemeti yüksek iplerdir. Görselde görüldüğü üzere dikey olan ipler çözgü yatay olan ipler ise atkı ipleridir. Dokumanın temelini oluşturur.

Şekil 176

Kirkit

(Kaçdi, 2023).

El tezgahında dokumada, atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden ya da ağaçtan yapılmış dişli araçtır.

Şekil 177

Çıkırık

(Kaçdi, 2023).

Basit ilkel bir araçtır, yün eğirip ip haline getirmek için kullanılır, basit bir ip sarma makinesi denilebilir.

Şekil 178

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Modernize edilmiş aksesuar, bardakaltlığı olarak harf tasarımı yapılmıştır. Düz kilim dokuma yapılmış çözgü ipleri saçak olarak süslenmiştir.

Şekil 179

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yemeni, düz kilim dokuma göz motifi kullanılmıştır. Dokuma işlemi yapılmış sonrasında yemeni ustası tarafından ayakkabı formu verilmiştir.

Şekil 180

Örnek Çalışma Kadın Yelek.

(Kaçdi, 2023).

Geleneksel nazar, göz motifi işlenmiş ve kilimde sık kullanılan kırmızı tercih edilmiştir. Modern bir tasarım ile geleneksel kilim dokuma tekniği birlikte kullanılmıştır. Yelek formu verilmiş ve püskül ile süsleme yapılmıştır.

Şekil 181

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Mavi, kırmızı ve turkuaz renkler ağırlıklı hayat ağacı betimlemesi göbekte kullanılmış, yanlarda stilize çiçek motifleri ve kenar suyunda da çengel motifi işlenmiştir.

Şekil 182

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Görüntü kıl çulu andırsa da normal düz kilim dokuma ve boyanmış iple yapılmıştır. Geometrik desenlerin birleşiminden oluşan bir kilim örneğidir.

Şekil 183

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Aynı motifin tekrarı ile yüzey doldurulmuş bir örnek. Yine göz motifinin farklı bir formu işlenmiştir. Kilim dokuma örneklerinde göz motifi nazar önleyici bir ikonografik sembol olarak yaygın bir şekilde işlenmektedir.

Şekil 184

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kapı başlığı olarak tasarlanmış bir kilim örneğidir. Örnekte taç kısmında bukağı motifi kullanılmıştır. Bukağı, hayvanın kaçmasını engellemek için ayağına geçirilen demir zincire verilen isimdir. Sanatta ikonografik olarak ailenin devamlılığını simgeler. Aşk ve birleşimi sembolize eder. Kenar işlemede suyolu kullanılmıştır. Suyolu ise yeniden başlangıcın, fiziksel ve ruhsal yapılanmanın, hayatın devamlılığının, asaletin, bilgeliğin, temiz kalbin ve erdemin sembolüdür. En etkin arınma simgesidir. Suyolu hem dünyevi yaşamın hem de ölümden sonra devam eden ruhani hayatın ikonografik simgesidir.

Şekil 185

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tek renk düz dokuma tekniği kullanılmış, çanta olarak tasarlanmıştır. Ürüne deri yaprak detaylar eklenerek hareket ve modern görünüm oluşturulmuştur.

Şekil 186

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Aksesuar olarak tasarlanmış bir örnek. Çözümlerinde işleme yapılmayan boş alanlar bırakılarak farklı bir duvar aksesuarı yapılmıştır.

Gasmek'te Makrome Örgü Yapımı Programı

Programın tanımı.

Makrome örgü kursu programı katılımcısının temel iş sağlığı ve güvenliği bilgisine sahip olması, geleneksel Türk el sanatları ve Anadolu süsleme sanatlarını incelerken dosya hazırlaması, buna göre renkli yüzey düzenlemeleri yapması gerekmektedir. Yarattığı geometrik şekillerle tasarım ilkelerini benimsemiştir. Amaç cansız modellerden bir kompozisyon oluşturup objenin eskizlerini ve nüanslarını yapmak, ürüne göre temel makrome düğümü yapmak, makrome fantezi düğüm teknikleri ile ürün ortaya çıkarmak, makrome ürünler tasarlamaktır.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Makrome örgü kurs programını tamamlayan kişiler, Türk süsleme sanatının teknik özelliklerini kavrama, renkli yüzey düzenlemeleri yapabilme, tasarım ilkelerine göre model ve desen çizebilme, bunları temel ve karmaşık makrome düğüm teknikleri ile ürüne dönüştürebilme, ürettikleri ürünleri koruma ve muhafaza etme bilgi ve becerilerine sahip

olurlar. Programın uygulanması sırasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanmalıdır.

Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı uzmanları, bölüm öğretmenleri ve bölüm uzmanlarının işbirliğiyle hazırlanmıştır. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer eğitim kurumlarının öğrenmeye açık ve uygun ortamlarında yürütülür.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olarak planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 191 derstir. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim kadrosu belirler.

Tablo 13

Makrome Örgü Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin önemini anlar. - İş ve mesleki kazalara, hastalıklara karşı gerekli önlemleri alır. - Risk ve risk ilişkilerini kavrar. - Acil durumlarda gerekli önlemleri alır.	8
GELENEKSEL TÜRK SÜSLEME SANATLARI	Anadolu'daki geleneksel Türk el ve süsleme sanatlarını araştırarak dosya hazırlar.	- Anadolu'da Selçuklu ve Osmanlı döneminde yapılan el sanatlarına ilişkin yazılı ve görsel belgeleri derleyen bir dosya oluşturur. - Anadolu'nun farklı bölgelerinden Anadolu öncesi, Osmanlı ve Anadolu sanatına ilişkin yazılı ve görsel belgelerin arşivini tutar.	18
RENK	Renkli yüzey düzenlemeleri yapar.	- Doğru renkleri doğru yerlerde kullanarak bir renk tekerleği oluşturur. - Renk kontrastlarına ilişkin yüzey düzenlemelerini yapar. - Kolaj tekniğini kullanarak yüzeyleri düzenler.	35
TASARI İLKELERİ	Geometrik formlarla tasarı ilkelerine uygun yüzey düzenlemeleri yapar.	- Tasarım ilkelerine göre kendi oluşturduğu geometrik şekillerle iki boyutlu yüzey düzenlemeleri yapar. - Oluşturduğu üç boyutlu geometrik şekillerle çizim yapar. - Prensiplere göre yüzey düzenlemelerini yapar.	30
MODEL TASARLAMA VE DESEN ÇİZİMİ	Ürüne uygun model tasarlayıp desen oluşturur.	- Yapacağı ürüne karar vererek ürüne uygun model tasarlar. - Desen çizimi için kullanılacak araç gereçleri hazırlayarak tasarlanan modele uygun desen çizer. - Desene ve ürüne uygun renk seçimini yaparak çizilen - deseni renklendirir.	21

Tablo 13. (Devam)

MAKROMEDE TEMEL DÜĞÜM TEKNİKLERİ	Ürüne göre uygun olarak temel makrome düğümü yapar.	• Makrome başlangıç işlemlerine göre hazırlık düğümlerini atar. • Makrome temel düğüm tekniklerini uygular.	14
MAKROMEDE FANTEZİ DÜĞÜM TEKNİKLERİ	Makrome fantezi düğüm tekniklerini kullanıp ürün oluşturur.	• Makromede dokuma yönlerine uygun fantezi düğümü uygular. • Makrome fantezi düğüm tekniklerini kullanarak desen oluşturur. • Makrome ürüne ve desene uygun süsleme yapar.	14
MAKROME ÜRÜN	Makrome ürün tasarımı ve tasarıma uygun makrome ürünü yapar	• Makrome ile yapılabilecek ürünlere uygun ürün tasarımı yapar. • Çeşitli makrome örme teknikleri ile ürünün süslemesini yapar.	35
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakımını ve korunmasını sağlar.	• Ürünlerin bakımını yapar. • Ürünlerin korumasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			191

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Değerlendirme her modülden sonra yapılmalıdır.
2. Performans kriterleri bilgi, beceri ve niteliklere göre netleştirilmelidir.
3. Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri dersin hedef ve kazanımlarıyla tutarlı olmalıdır.
4. Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği esaslarına göre değerlendirme 100 puan üzerinden yapılır.
5. Ölçme ve değerlendirmeyi ders öğretmeni yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlarla veya ödevlere göre yapmalıdır.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Desen Kitapları (Dergi, Katalog).
- Yapılmış ürün örnekleri
- Parşömen kâğıdı
- Çizim kalemi
- Çeşitli iplikler
- Dikiş Makinası
- Overlok Makinası
- Ütü, Ütü bezi, Ütü Masası
- Makas

- Tığ, Kancalı iğne
- Çakmak
- Çeşitli süsleme malzemeleri

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 187

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı ürün örneklerini ve tekniklerini araştırma için kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 188

Yardımcı Gereçler

(Kaçdi, 2023).

Makrome yapılırken kullanılan, makas, metre, tarak, toplu iğne ve “S” kanca gibi gereçlerdir.

Şekil 189

Çakmak

(Kaçdi, 2023).

İplerde kullanılan düğümlerin bitiş noktasını sabitlemede kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 190

Boncuk

(Kaçdi, 2023).

Makrome süsleme için kullanılan genellikle ahşap malzemeden ve farklı boylardaki yardımcı gereçtir.

Şekil 191

Doğal Çita

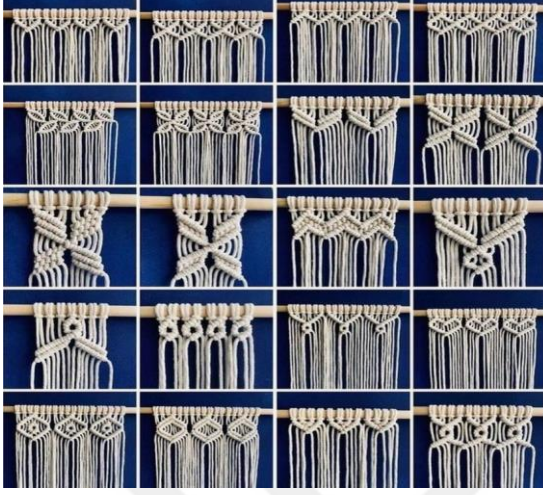

(Kaçdi, 2023).

Özellikle duvar süsleme aksesuarlarında kullanılır. Doğadan alınan yalın hali ile kullanılan yardımcı malzemedir.

Şekil 192

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Aynı karede farklı düğüm tekniklerinin gösterildiği çalışma örnekleri.

Şekil 193

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Doğal çıta kullanılarak birkaç düğüm tekniği ile tasarlanmış duvar aksesuarı örneği.

Şekil 194

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Pamuk makrome ipi kullanılarak düğüm teknikleri ile tasarlanmış anahtarlık örneği.

Şekil 195

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Çanta ve terlik tasarımı yapılmış, yardımcı süsleme malzemelerinden yararlanılmış çalışma örneği.

Şekil 196

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Polyester makrome ipi kullanılarak tasarlanmış balkon, bahçe salıncağı çalışma örneği.

Şekil 197

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Renkli pamuk ip kullanılarak, kasnak üzerine tasarlanmış bir aksesuar örneği.

Şekil 198

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kapı ölçülerine özel olarak farklı düğüm teknikleri birleştirilmek suretiyle tasarlanmış kapı başlığına örnek bir çalışma.

Gasmek’te Özel Gün ve Nikah Şekeri Hazırlama Programı

Programın tanımı.

Özel gün ve nikah şekerleri kursuna katılanlarda temel iş sağlığı ve güvenliği bilgisi aranmaktadır. Ürüne uygun model ve modele uygun desen tasarlayabilme, endüstriyel dikiş makinesini dikişe hazırlayabilme ve dikiş yapabilme bilgi ve becerileri kazandırılır. Amaç payet ve sedef tekniğinde uygun bir ürün oluşturup ürünü kullanıma hazırlamak, yapıştırılmış seramik macununu yoğurup yapışkan macundan modele uygun çiçek yapmak ve hazır çiçek desenleri yapıp tasarımlar yapmaktır. Yöresel özelliklere göre malzeme ve ürünler, yöresel özelliklere göre hediyelik eşya paketleri ve paket süslemeleri üretilir.

Programın faaliyete geçirilmesine ilişkin genel izahlar.

Özel gün ve nikah şekeri yapımı kurs programını tamamlayan kişilerin yeniliklere ve lokasyona göre nikah şekeri yapabilecek bilgi ve beceriye sahip olması amaçlanmaktadır. Programın uygulanması sırasında mesleki yeterliliğe yönelik yöntem ve tekniklerin uygulanması gerekmektedir.

Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı uzmanları, bölüm öğretmenleri ve bölüm uzmanlarının işbirliğiyle hazırlanmıştır. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer eğitim kurumlarının öğrenmeye açık ve uygun ortamlarında yürütülür. Programı tamamlayanlar işgücü piyasası eğitim fırsatlarından yararlanabilir.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders olarak planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 193 derstir. Eğitim kadrosu programın teorik ve pratik içeriğini belirler.

Tablo 14

Özel Gün ve Nikâh Şekeri Hazırlama Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	• İş sağlığı ve güvenliğinin amacı ve önemini açıklar. • İş kazası ve meslek hastalıklarından korunma yöntemlerini bilir ve gerekli önlemleri alır. • Tehlikelerden kaynaklanacak risklere karşı gerekli önlemleri alır. • Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	16

Tablo 14. (Devam)

MODEL TASARLAMA VE DESEN ÇİZİMİ	Ürüne uygun model tasarlayıp desen çizer.	• Yapacağı ürüne karar vererek ürüne uygun model tasarlar. • Desen çizimi için kullanılacak araç gereçleri hazırlayarak tasarlanan modele uygun desen çizer. • Desene ve ürüne uygun renk seçimini yaparak çizilen deseni renklendirir.	21
DÜZ DİKİŞ	Düz sanayi dikiş makinesini dikime hazırlama ve dikim işlemlerini yapar.	• Elde dikiş teknik çalışmaları yapar. • Düz sanayi dikiş makinesini dikime hazırlar. • Düz sanayi dikiş makinesinin dikiş ayarını yapar. • Düz sanayi makinesinde dikim egzersizleri yapar. • Düz sanayi dikiş makinesinin temizlik ve bakımını yapar.	14
PUL VE BONCUK DİKİŞLERİ	Pul boncuk tekniğine uygun ürün oluşturup ürünü kullanıma hazır hâle getirir.	• Ürün ve model seçimi sonrası deseni kumaşa geçirerek pul boncuğa hazırlık işlemlerini tamamlar. • Seçtiği modele uygun pul ve boncuk dikilecek yerleri belirleyerek dikme işlemini uygular. • Seçtiği modele uygun yardımcı iğne tekniklerini uygular. • Pul boncuk tekniğiyle işlenmiş ürünü kullanıma hazır hâle getirir.	18
TUTKALLI HAMUR ÇİÇEK	Tutkallı seramik hamurunu yoğurup modele uygun tutkallı hamurdan çiçek üretimi yapar.	• Tutkal hamurunu belirlenen ölçüde malzeme kullanarak kıvamına uygun yoğurur. • Tutkallı hamuru yapılacak çiçeğin modeline uygun olarak şekillendirir. • Tutkallı hamur çiçeği gölgelendirmelere dikkat ederek boyar. • Tutkallı hamur çiçeğe cinsine uygun tohum hazırlar. • Tutkallı hamur çiçeği modele uygun olarak toplar. • Tutkallı hamur çiçeği modele uygun tanzim kabı kullanarak tanzim eder.	20
HAZIR ÇİÇEK VE FANTEZİ TASARIMLAR	Hazır çiçeklerle tasarımlar oluşturur	• Hazır yapay çiçeğe uygun tasarımlar yaparak tasarımlar içinden uygun olanı hazırlar. • Kullanım amacına uygun malzemeler kullanarak tasarımlar yapar. • Hazır yapay çiçeğe uygun yardımcı gereçleri hazırlar. • Hazır yapay çiçeğe uygun çiçek • Toplama şekillerini seçerek tanzim yapar.	20

Tablo 14. (Devam)

KUTLAMA AKSESUARLARI	Yöresel özelliklere göre kutlama aksesuarları ve ürünleri yapar	• Modele ve yeniliklere uygun yöresel özellikleri yansıtan nikâh şekerleri yapar. • Modele uygun malzemelerle özgün kına gecesi aksesuarları yapar. • Modele uygun malzemelerle özgün bebek kutlama aksesuarları yapar. • Yapılacak etkinliğe uygun renkli şeker hamurları hazırlayarak şekillendirir.	57
HEDİYELİK EŞYA AMBALAJLARI	Yöresel özelliklere göre hediyelik eşya ambalajı ve paket süsleri yapar.	• Ürün ile uyumlu malzemelerle sağlam kumaş ambalajı yapar. • Kullanım yerine uygun olarak çeşitli araç gereçlerle kâğıt ve mukavva ambalajlar yapar. • Kullanım yerine uygun olarak çeşitli araç gereçlerle asetat ambalajlar yapar. • Kullanım yerine uygun olarak çeşitli araç gereçlerle paket süsleri yapar.	27
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			193

Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Esaslar

1. Her modül sonrasında değerlendirme yapılmalıdır.
2. Başarı ölçütleri bilgi, beceri ve yeterlikler bazında açıklanmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun amaçları ve kazanımları ile uyumlu olmalıdır.
4. Ölçme ve değerlendirme, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre; kursiyerin yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri ve performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavların değerlendirmeye tabi tutulmasıyla yapılır.
5. Kursiyerlere kurs sonunda uygulanan yazılı sınavlar, 100 puan üzerinden yapılır.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Dikiş makinesi
- Makas,
- İğne,
- Çuvaldız,
- Dikiş malzemeleri,
- Değişik kumaşlar,

- Değişik tüller,
- Kurdaleler,
- Çiçekler,
- Çeşitli süsleme malzemeleri,
- Boncuklar,
- Pullar,
- Yapılmış örnekler,
- Model kitapları,
- Modele uygun gereçler,
- Silikon tabancası,
- Yapıştırıcı maddeler,
- Doğal yapraklar
- Hazır çiçek tohumları.

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 199

Yardımcı Gereçler

(Kaçdi, 2023).

Programda dikiş ve tasarım için kullanılan iplik, metre, makas, iğne, toplu iğne gibi yardımcı gereçler.

Şekil 200

Kurdale

(Kaçdi, 2023).

Ürün süsleme için kullanılır. Farklı çeşit ve ölçülerde tasarıma göre tercih edilir.

Şekil 201

Silikon Tabancası

(Kaçdi, 2023).

Bu programın en çok kullanılan yardımcı malzemesidir. Süsleme malzemelerini birleştirme noktalarında yapıştırma işleminde kullanılır.

Şekil 202

Pıtırıcık

(Kaçdi, 2023).

Süsleme yapılırken farklı renkleri ve çeşitleri sıkça kullanılır.

Şekil 203

Tül

(Kaçdi, 2023).

Süslemede kristal tül sert ve daha zor bozulma özelliğine sahip olduğu için öncelikli olarak tercih edilir.

Şekil 204

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yardımcı süsleme malzemeleri ile tasarlanmış ve halat ip ile seper formu verilmiş çalışma örneği.

Şekil 205

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Jüt kumaş ve pıtırıcık süsleme malzemeleri kullanılarak tasarlanmış çalışma örneği.

Şekil 206

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Ahşap kütük üzerine mum ve süsleme malzemeleri kullanılarak yapılmış çalışma örneği.

Şekil 207

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Gümüş aksesuar üzerine yapılmış bir süsleme örneği.

Gasmek'te Şiş ve Tığ Örucülüğü İle Oyuncak Bebek Yapımı (Amigurumi)

Programın tanımı.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgilerin verildiği, şiş, tığ ve çeşitli örgü iplerini kullanmak suretiyle örgücülüğe hazırlık yapabilme becerisinin kazandırıldığı, temel teknikleri

kullanarak uygulama yeteneğinin geliştirildiği, şekillendirme ve oyuncak yapmanın öğretildiği, bu oyuncaklara giysi tasarımı yapabilme bilgi ve maharetinin kazandırıldığı bir branştır. Bu program 7 üniteden oluşmakta ve toplam 320 ders saatini kapsamaktadır.

Programın faaliyete geçirilmesi ile ilgili genel izahlar.

Şiş ve tığ örücülüğü ile oyuncak bebek yapımı (amigurumi) kurs programını bitiren bireylerin, tığ ve şiş ile örgü bebek yapımı, bakım ve onarımı hakkında bilgi ve beceri sahibi olması amaçlanmaktadır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırma yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır. Anlatım, soru-cevap, grup çalışması, beyin fırtınası, tartışma, araştırma, problem çözme, gösterip yaptırma, uygulama yapma gibi öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır. Şiş ve tığ örücülüğü ile oyuncak bebek yapımı (amigurumi) kurs programının uygulanmasıyla, kursa katılan bireylere, kurallara uyma, sorumluluk, doğruluk ve dürüstlük, yardımlaşma, vatanseverlik, nezaket gibi değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Program bitiminde sözlü, yazılı ve ya uygulama yöntemlerinden bir veya birkaçı ile değerlendirme sınavları yapılır.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi 320 ders saatidir. Eğitim personeli, programın teorik ve uygulama sürelerini belirler.

Tablo 15

Şiş ve Tığ Örücülüğü İle Oyuncak Bebek Yapımı (Amigurumi) Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgiye sahiptir.	- İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar. - İş kazası ve meslek hastalıklarına yönelik gerekli tedbirleri alır. - Tehlike ve risk ilişkisini kavrar. - Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	8
ŞİŞ VE TIĞ ÖRÜCÜLÜĞÜNE HAZIRLIK	Şiş ve tığ örücülüğünde örgüye hazırlık yapar	- Şiş ve tığ tutuş tekniklerini uygular. - Şiş ve Tığ örücülüğünde ipi tutma şekillerini uygular.	16
ŞİŞ VE TIĞ ÖRÜCÜLÜĞÜNDE TEMEL TEKNİKLERİ UYGULAMA	Şiş ve Tığ örücülüğünde temel teknikleri uygular.	- Temel örgüleri uygular. - Temel örgülerden türeyen örgüleri uygular. - Örgüde işe başlama tekniklerini yapar.	64

Tablo 15. (Devam)

ŞİŞ VE TİĞ ÖRÜCÜLÜĞÜNDE ŞEKİLLENDİRME	Şiş ve Tığ örücülüğünde şekillendirme yapar.	• Örgüde kalıp hazırlar. • Örgüde ilmek hesabı yapar. • Şiş ve Tığ örücülüğünde ilmek artırır ve ilmek eksiltir. • Şiş ve Tığ örücülüğünde kenar görünümelerini örer.	80
ŞİŞ VE TİĞ ÖRÜCÜLÜĞÜNDE OYUNCAK YAPMA	Oyuncak yapım tekniklerini uygular.	• Şiş ve tığ örücülüğünde oyuncak modeli geliştirir. • Şema hazırlar. • Oyuncak yapım tekniklerini uygular. • Oyuncak doldurma işlemlerini yapar. • Oyuncak dikimi yapar.	72
ŞİŞ VE TİĞ ÖRÜCÜLÜĞÜNDE OYUNCAK GİYSİSİ HAZIRLAMAK	Oyuncak giysisi hazırlar.	• Oyuncak giysisi kalıbı hazırlar. • Oyuncak doldurma işlemini yapar.	48
ÖRGÜ ÜRÜNLERİN BAKIMI VE ONARIMI	Örgü ürünlerin bakım ve onarımını yapar.	• Örgü ürünlerin bakımını yapar. • Örgü ürünlerin onarımını yapar.	32
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			320

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her modül sonrasında değerlendirme yapılmalıdır.
2. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun amaçları ve kazanımları ile uyumlu olmalıdır.
3. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev-projelere göre yapılmalıdır. Puanlama yapılırken teorik ve uygulamalı kısmın değerlendirmedeki ağırlığı kurs programının özelliğine göre eğitici tarafından belirlenmelidir. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puanı ya da notu olarak değerlendirilir.
4. Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılır.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç ve Gereçleri

- Model kitapları ve dergiler
- Tahta veya çelik metre
- Bilgisayar
- Oyuncak bebek yapımı katalogları

- İplik çeşitleri
- Tığ, şiş
- Elyaf
- Makas
- Toplu iğne ve dikiş ipliği
- Dikim iğnesi
- Süsleme için yardımcı malzemeler

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 208

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı modellerin işleme yöntemlerinin ve tasarımlarının bulunduğu yardımcı materyaldir.

Şekil 209

Örgü İpi

(Kaçdi, 2023).

Genel olarak organik koton ipler tercih edilir. Çocuk ve bebekler kullandığı için tüylenmeyen iplik özelliği taşınmalıdır.

Şekil 210

Yardımcı Gereçler

(Kaçdi, 2023).

Makas, tığ ve belirteç. İşleme yapılacak ipe göre farklı kalınlıklarda tığ tercih edilir. Belirteç sayı takibi ve işleme başını kaybetmemek için kullanılan bir ayardır.

Şekil 211

Yardımcı Aksesuar

(Kaçdi, 2023).

Kilit göz. Kullanıldığı oyuncak boyutuna göre büyüklük seçilir. Renk uyumuna göre göz rengi seçilir.

Şekil 212

Elyaf

(Kaçdi, 2023).

İşlenen oyuncaklar içerisine dolgu malzemesi olarak kullanılan üründür.

Şekil 213

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yılbaşı kızları. Farklı renkler kullanılarak işlenmiştir.

Şekil 214

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Emzik zinciri, çingirak ve oyun arkadaşı olarak tasarlanmış bir oyuncak takımı. Farklı renkler ve göz, halka, harf küpleri gibi yardımcı materyaller kullanılmıştır.

Şekil 215

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı renk ipler ve yardımcı materyaller kullanılarak tasarlanmış bir oyuncak bebek.

Şekil 216

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Uyku arkadaşı olarak tasarlanmış bir oyuncak.

Şekil 217

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı renk ve yardımcı materyallerden faydalanılarak hazırlanmış bir oyuncak bebek.

Şekil 218

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Bebek için emzik zinciri, çingirak, diş kaşıyıcı ve oyun arkadaşı.

Şekil 219

Örnek Çalışma; Uzun Kulak.

(Kaçdi, 2023).

Yılbaşı temalı bir tasarım örneğidir.

Şekil 220

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tavşan seti. Patik, diş kaşıyıcı ve oyun arkadaşı şeklinde tasarlanmıştır.

Gasmek'te Takı Yapım Teknikleri Programı

Programın tanımı

Takı yapımı kurs programını bitiren bireyin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel bilgilere sahip olması, tarihi ve kültürel takıları tanınması ve bilmesi, ürün özelliğine uygun makrome temel düğümünü yapabilmesi beklenir. Ayrıca hazır tel ve çiviler ile takı yapması, farklı teknikleri harmanlayarak takılar yapması amaçlanmaktadır. Bu programa girebilmek için kurs programının öngördüğü temel becerileri gerçekleştirebilecek yeterliliğe sahip olmak gerekir.

Program 6 ünitelerden oluşmaktadır. Planlama günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde olmalıdır. Toplam ders süresi 240 saattir.

Programın faaliyete geçirilmesi ile ilgili genel izahlar

Takı yapım teknikleri kurs programını bitiren bireylerin; takı ile ilgili temel bilgi ve beceri sahibi olması amaçlanmaktadır. Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli uzman, alan öğretmenleri ve alan uzmanları ile işbirliği içerisinde hazırlanmıştır. Programın uygulanmasında, gerektiğinde iş piyasasının eğitim olanaklarından faydalanılır.

Takı yapım tekniği kurs programının amaçları, içeriği ve kazanımları yoluyla kursa katılan bireylere; kurallara uyma, sabır, sorumluluk, saygı, yardımlaşma ve çalışkanlık gibi değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir. Kurs programı sonunda yapılacak sınavda başarılı olanlara mevzuata uygun belge verilir.

Program süresi ve içeriği

Kurs programı günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 240 ders saatidir. Programın uygulama ve teorik sürelerini eğitim personeli belirler.

Tablo 16

Takı Yapım Teknikleri Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını açıklar. - İş kazası ve meslek hastalıklarından korunma yöntemlerini sıralayarak gerekli önlemleri alır. - Tehlikelerden kaynaklanacak risklere karşı gerekli önlemleri alır. - Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	8
TAKI TASARIM	Tasarı prensiplerine uygun tasarım levhasını hazırlar.	- Tarihi ve toplumsal takıların tasarım özelliklerini tanır. - Tasarı prensiplerine uygun tasarım levhası hazırlar.	40
MAKROME TEMEL DÜĞÜM TEKNİKLERİ	Ürün özelliğine uygun makrome temel düğümleri uygular.	- Makrome giriş işlemlerine göre hazırlık düğümlerini atar. - Makrome temel düğüm tekniklerini uygular. - Makrome düğüm tekniğine uygun takı yapar ve süsler.	48

Tablo 16. (Devam)

ÖRME TEKNİĞİ İLE TAKILAR	Örme tekniği ile takı yapar.	- Tığ ve şiş ile yapılan takılar. - Örme tekniği ile yapılan ürüne son işlemleri uygular.	32
MİSİNALI TAKILAR	Misina örme tekniği ile takı yapar.	- Seçtiği tasarıma uygun misinalı takı yapar. - Misinalı takıya kapama işlemi uygular.	32
TEL VE ÇİVİ İLE TAKILAR	Hazır tel ve çivileme tekniklerini kullanarak takı yapar.	- Tel ve çivileme yöntemi ile takı yapar. - Çivileme ve tel ürünlerde kapama işlemi yapar.	32
FARKLI TEKNİKLERLE TAKILAR	Farklı yöntemleri bir arada kullanarak tasarım yapar.	- Farklı yöntemleri birlikte kullanarak tasarım yapar. - Farklı teknikleri bir arada kullanarak takı yapar. - Bitirme ve süsleme işlemi uygular.	48
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			240

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

- Her modül sonrasında değerlendirme yapılmalıdır.
- Başarı ölçütleri bilgi, beceri ve yeterlilikler bazında açıklanmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun amaçları ve kazanımları ile uyumlu olmalıdır.
- Değerlendirme 100 tam puan üzerinden yapılır.
- Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, sağlık durumları dikkate alınarak uygun sınav yöntemiyle yapılmalıdır.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Kargaburun
- Yankeski
- Pense
- Makas
- Yuvarlak uçlu pense
- Çeşitli kapatma aparatları
- Misina
- Tel
- Boncuk dokuma tezgahı

- Boncuk çeşitleri
- İğne çeşitleri
- İplik çeşitleri

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri.

Şekil 221

Kargaburun

(Kaçdi, 2023).

Klips kapatma, iğne çekme, tek bükme işlemlerinde kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 222

Yan Keski

(Kaçdi, 2023).

Özellikle tel ve çivi ile çalışma yapılırken kullanılan kesici alettir.

Şekil 223

Yuvarlak Uçlu Pense ve Kapama Klipsleri

(Kaçdi, 2023).

Görsel üzerinde çivi çeşitleri, halka ve farklı kapama çeşitleri ile kıvrımcı diye tabir edilen ve çivileri kıvrırken kullanılan alet görülmektedir.

Şekil 224

Boncuk Dokuma Tezgahı

(Kaçdi, 2023).

Basit bir mekanizmadır. Ahşap bonin üzerine kaçı boncuk örme yapılacaksa o sayıda ip gerilir. Hızlı işleme olanağı sağladığı için sıkça kullanılır.

Şekil 225

Misina

(Kaçdi, 2023).

Farklı kalınlık ve inceliklerde kullanılan şeffaf olması sebebiyle işleme yapılacak üründe sıkça tercih edilen yardımcı malzemedir.

Şekil 226

Boncuk İpi

(Kaçdi, 2023).

2 katlı ince ve mukavemeti sağlam naylon iptir. Her rengi mevcut olduğu için işleme yapılacak parçada kullanılacak boncukların renginin ağırlığına göre renk tercih edilir.

Şekil 227

Boncuk İğnesi

(Kaçdi, 2023).

Numaraları bulunan ince ve paslanmaz çelikleri tercih edilir. Boncuk işleme ve dikme işleminde kullanılır.

Şekil 228

Boncuk Çeşitleri

(Kaçdi, 2023).

Ülkemizde genel olarak 11/0 numaralı dizi kum boncukla ve kristal boncukla işleme yapılmaktadır. Fakat nadiren de olsa modelleme işleminde farklı numaralarda boncuklar kullanılır. Görselde görüldüğü gibi sınırsız renk tonu vardır ve işlemler yardımcı süsleme malzemeleri ile tamamlanmıştır.

Şekil 229

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kolye olarak tasarlanmış kum boncuk ve kristal kullanılarak yapılmış bir örnek çalışmadır. Kafes tekniği ve sarkıtlar kullanılarak hareket ve form verilmiştir.

Şekil 230

Örnek Çalışma

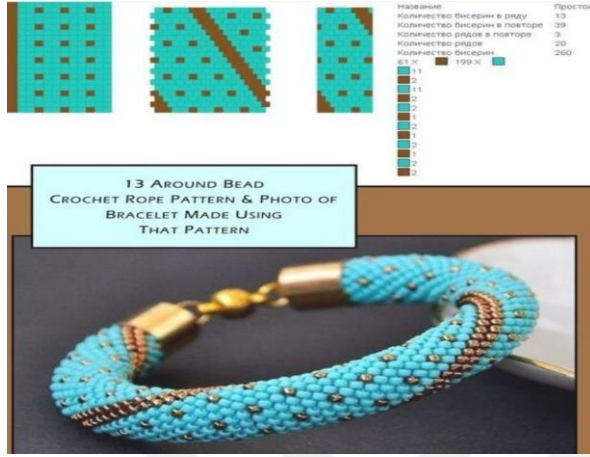

(Kaçdi, 2023).

Miyuki boncuk ile peyote tekniği kullanılmış bir modelleme rneği. Miyuki boncuk ülkemizde üretilmemektedir. Daha çok asya kelerinden ihraç edilir. Küçük, aynı boy ve ölçüde olması tercih edilir.

şekil 231

rnek alışma; Hapishane İşi Bileklik alışması.

(Kadi, 2023).

İşleme yapılacak ürünün şablonuna göre öncelikle boncuklar dizilir, kolye ya da bileklik hangisi yapılacak ise boyuna göre şablon defalarca tekrar edilir. Sonrasında ise şablonda işlemenin kalı başlanması gerekiyorsa tığ yardımıyla işleme yapılır. Hapishane işi denilmesinin sebebi aslında mahkumların hobi olarak takı yaptığı bilinmekte fakat bunun özelliği, her boncuk alındığında bir zincir işleme ile bağlanıp boncuğu hapsettiğimiz için model ismi hapishane işi olarak nitelendirilmiştir.

şekil 232

rnek alışma.

(Kadi, 2023).

Tezgah işi veya dokuma. Kareleme olarak bilinen teknik uygulanmıştır. İşleme bileklik olarak tasarlanmıştır. Farklı renklerde kum boncuk kullanılarak sürgü kapama ve papağanla tamamlanarak işlem bitirilmiştir

Şekil 233

Örnek Çalışma; Taş Bezeme Tekniği.

(Kaçdi, 2023).

Değerli ya da değersiz taşlar kullanılabilir. Taş, keçe ve ya deriye sabitlenerek, etrafında boyutları farklı kum boncuk ve kristaller kullanılmak suretiyle tasarlanmış bir örnektir.

Şekil 234

Örnek Çalışma; Bileklik.

(Kaçdi, 2023).

Son dönemde sıkça karşılaşılan boyutlu işlemlerden bir örnektir. Teknik olarak karışık bir çok teknik kullanılmıştır. Genelde peyote, herringbone, tuğla, elde tezgah işi teknikleri kullanılır.

Şekil 235

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Herringbone tekniği bileklik örneği. Miyuki boncukla işlenmiştir. İşlemenin bilinen en önemli özelliği mutlaka boncukların çift sayı ile başlanması gerektiğidir. Hasır işleme olarak ta tabir edilir. Örnekte herringbone ve tuğla tekniğinin birlikte kullanıldığını ve süsleme malzemeleri ile tamamlandığını görüyoruz.

Şekil 236

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tezgah işi dokuma tekniği. Bohem ve modern olarak çok farklı desenlerini görürüz. Kum boncuk ile farklı renkler işlenerek tamamlanmıştır.

Şekil 237

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tel ve çivi ile yapılmış bir çalışma örneği. Turkuaz doğal taş kullanılmıştır. Kişinin isteğine göre kum boncuk ve yardımcı süsleme ve ara aparatlar kullanılarak uzunluğu, genişliği değiştirilebilir bir örnektir.

Şekil 238

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Tuğla tekniği. Örnek her ne kadar kum boncuk ile işlenmiş olsa da, aslında miyuki boncuk ile daha sık işlenen bir tekniktir. Boncuklar üst üste vev gelecek şekilde işlendiği için görüntüsü itibarı ile teknik tuğla tekniği olarak bilinmektedir.

Gasmek'te Tel Kırma Programı

Programın tanımı.

Tel ve kasnak kullanılarak desen tasarımları yapılan bir branştır. Bu programı bitiren bireylerin; iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak geleneksel Türk işlemlerini tanıması ve

işlemelerin teknik, desen ve renk özelliklerini ayırt etmesi, eski işleme ürünleri modernize etmesi, tel kırma tekniğini uygulaması ve bu ürünlerin bakım, onarımını yapabilmesi amaçlanmaktadır.

Programın faaliyete geçirilmesi ile ilgili genel izahlar.

Tel kırma kurs programını bitiren bireylerin; tel kırma yapımı, bu nakışların bakımı, korunması ve onarımı ile ilgili bilgi ve beceri sahibi olası amaçlanmaktadır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya uygun yöntem ve teknikler uygulanmalıdır. Kurs programı Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli uzman, alan öğretmenleri ve alan uzmanları ile işbirliği içerisinde hazırlanmıştır.

Program Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim öğretime uygun ortamlarda uygulanır.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 143 ders saatidir. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim personeli belirler.

Tablo 17

Tel Kırma Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	• İş sağlığı ve güvenliğinin önemini kavrar • İş kazası ve meslek hastalıklarına yönelik gerekli tedbirleri almır. • Tehlike ve risk ilişkilerini kavrar. • Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	8
GELENEKSEL TÜRK İŞLEME SANATLARI	Geleneksel Türk işleme tekniklerini ve işlemlerin tarihi gelişimini araştırarak dosya hazırlar.	• Osmanlı dönemi öncesi Türklerde yapılan işleme teknikleri hakkında yazılı ve görsel doküman toplayarak dosya hazırlar. • Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet döneminde yapılan işleme teknikleri hakkında yazılı ve görsel doküman toplayarak dosya hazırlar.	18
DESEN PANOSU	Cansız modellerden kompozisyon oluşturup objenin eskiz çizimini ve gölgelendirmesini yapar.	• Objenin eskiz çizimini ve gölgelendirmesini yapar. • Eski işlemlerden çizdiği desenin orijinalini modernize ederek renklendirir. • Seçtiği işleme tekniğine uygun olarak hazırladığı deseni renklendirir. • Ürüne kalıp hazırlayarak oluşturduğu kompozisyonun kalıba çizimini ve renklendirmesini yapar.	24

Tablo 17. (Devam)

DESEN TASARIMLARI	Tasarladığı ürüne uygun hazırladığı kalıba desen çizip zemin üzerine deseni geçirme, germe işlemlerini yapar.	• Ürüne uygun tasarım yaparak kalıp hazırlar. • Tasarlanan ürüne uygun tekniği ve tekniğe uygun malzemeleri seçerek deseni kalıba çizer. • Zemin üzerine uygun desen germe ve işleme tekniğini uygulayarak ürünü kullanıma hazırlar. Geçirme, ve işleme işlerini yapar.	32
NAKIŞTA İŞLEMENE HAZIRLIK	Nakışta işlemeye hazırlık ve ürünü kullanıma hazır hâle getirme işlemlerini yapar.	• Kumaş seçerek kumaşı nakış işlemeye hazırlar. • Kompozisyon ve renk seçimi yaparak desen geçirme tekniklerini uygular. • İşleme tekniğine uygun olarak kumaşa germe işlemini yapar. • Tasarladığı modele uygun olarak kenar temizleme işlemini yapar. • Tasarladığı modeli kullanıma hazır hâle getirir.	21
TEL KIRMA	Çizilen desen özelliğine göre tel kırma iğne teknikleri ile ürün oluşturur.	• Tel kırma iğne tekniklerini kullanarak desen çizer. • Tel kırma iğne tekniklerini çeşitli kumaşlar üzerine uygulayarak ürün oluşturur. • Tel kırma iğne teknikleri ile yapılmış ürünün kenar temizliğini yaparak kullanıma hazırlar.	24
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakımını ve korunmasını yapar.	• Ürünlerin bakımını yapar. • Ürünlerin korunmasını yapar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			143

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her modül sonunda değerlendirme yapılmalıdır.
2. Başarı ölçütleri bilgi, beceri ve yeterlilikler bazında açıklanmalıdır.
3. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü uygulamalı sınavlara göre yapılmalıdır. Puanlama yapılırken kurs programının özelliğine göre teorik ve uygulama ağırlığı eğitmen tarafından belirlenir.
4. Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılır.
5. Programın özelliğine göre sınavlar ve başarı değerlendirmesi bilişim teknolojileri kullanılarak ta yapılabilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Desen kitapları

- Parşömen kağıdı
- Çizim kalemi
- Kasnak
- Çeşitli ipler
- Kumaş, tül
- Tel
- Ütü
- Işıklı masa
- Nakış makası
- Merdane

Kullanılan araç gereç ve modül üzerinde çalışma örnekleri

Şekil 239

Desen Kitabı

(Kaçdi, 2023).

Farklı ürün model ve paftalarının bulunduğu yardımcı gereçtir.

Şekil 240

Tel Kırma İğnesi

(Kaçdi, 2023).

Çelik yassı yüzeyi, çift deliği ile diğer iğnelerden farklı bir görüntüsü vardır. Takılan telin uzun kısmı alt dış kısımdaki delikte kalacak, kısa kısmı iç kısımdaki delikte kalacak şekilde kullanılır. Teli düzgün şekilde işlemeyi kolaylaştırır.

Şekil 241

Tel Kırma Teli

(Kaçdi, 2023).

Makaralara kıvrılmayacak şekilde sarılmış ince, farklı renkleri bulunan ve bu branş için özel olarak kullanılan ana malzemedir.

Şekil 242

Kasnak

(Kaçdi, 2023).

Ürün işleme kolaylığı sağlamak için kullanılır. Farklı boyutlarda temin edilebilir. İşlenecek kısmın boyutuna göre kasnak boyu seçilebilir. Ahşap, plastik ve son dönemlerde çelik mandallı modelleri vardır.

Şekil 243

Tül Kumaş

(Kaçdi, 2023).

İşleme yapılan kumaş çeşitlerinden biridir. Ayrıca sayılabilir keten kumaşlarda işlemede kullanılır. Kareler eşit ve milimetrikdir. Bu özelliği sayesinde, sayarak nakışı yerleştirmek veya aktarmak kolaylaşır.

Şekil 244

Merdane

(Kaçdi, 2023).

İşleme bittikten sonra tellerin yüzeyini düzeltme işleminde kullanılan araçtır.

Şekil 245

Örnek Çalışma; Tel Kırma Çanta.

(Kaçdi, 2023).

Model ölçülerine göre kenarlarından geçirme payına göre işleme yapılır. Görsel model seçimine göre değişir. Özel günler için sıkça tercih edilen bir aksesuardur.

Şekil 246

Örnek Çalışma; Aksesuar

(Kaçdi, 2023).

İğne örneği çantalarda kullanmak için ya da yaka iğnesi olarak tasarlanmış süsleme aksesuarıdır.

Şekil 247

Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.

(Kaçdi, 2023).

Ürün ince dokuma olarak otantik pamuklu keten üzerine işlenmiştir. Dekoratif örtü iki köşe ve kenar suyu olarak tasarlanmış, püskül çalışması ile zenginleştirilmiştir.

Şekil 248

Örnek Çalışma; Keten Kumaş ve Çarpı İşleme Tekniği

(Kaçdi, 2023).

Şekil 249

Örnek Çalışma; Çanta ve Ayakkabı Kombini

(Kaçdi, 2023).

Birlikte kullanım için özel olarak aynı işlemenin yapıldığı bir çalışmadır. Çanta geçirme işlemi görmüştür. Ayakkabının arkasına uygulanan işleme, kumaş yapışkanı yardımı ile yapıştırılmıştır.

Şekil 250

Örnek Çalışma; Kına Örtüsü Seti

(Kaçdi, 2023).

Sadece tül kumaş üzerine artı tekniği işleme yapılmıştır. Herhangi bir astarlama işlemi yapılmamıştır. Başörtüsü, kemer, eldiven ve el mendili olarak takım halinde hazırlanmıştır.

Şekil 251

Örnek Çalışma: Gelin Tacı

(Kaçdi, 2023).

Boyutlu işleme yapılmıştır. İki farklı renk kullanılmıştır. Yapraklar ayrı ayrı işlenmiş kenarlardaki teller yardımıyla çiçek formu verilmiştir.

Şekil 252

Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü

(Kaçdi, 2023).

Diğer örneklere göre delikleri daha iri, etuval linen kumaş üzerine çarpı ve artı işleme tekniğinin birlikte kullanıldığı dekoratif bir örtü tasarımıdır.

Şekil 253

Örnek Çalışma; Tepsi Tasarımı

(Kaçdi, 2023).

İşleme tül kumaş üzerine bakır ve gümüş tel ile tasarlanmıştır. Hazır tepsi kasasına yerleştirilmiş iki cam arasında kaldığı için kullanıma uygundur.

Şekil 254

Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.

(Kaçdi, 2023).

Tül üzerine işleme yapılmış, astar kumaşı geçirilmiş, diğer örneklerden farklı olarak modelin formuna göre kenar çalışması yapılmış dekoratif bir örtüdür.

Şekil 255

Örnek Çalışma; Dekoratif Örtü.

(Kaçdi, 2023).

Tül işleme kumaşı altına astarlama yapılmamış, sadece kenar çalışması yapılmış dekoratif örtü örneğidir.

Şekil 256

Örnek Çalışma; Sayılabilir Keten Üzerine İşleme Yapılmış Örtü.

Şekil 257

Örnek çalışma; namaz örtüsü(mevlid örtüsü). Tül üzerine işlenmiş şifon kumaşa birleştirilmiş örtü.

(Kaçdi, 2023).

Gasmek'te Yemeni Yapımı Programı

Programın tanımı.

Yemeni yapımı kurs programını bitiren bireyin, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulaması, tarihi ve kültürel yemenileri tanınması, yemeni yapımında kullanılan malzemeleri araç ve gereçleri hazırlaması, uluslararası ölçü standartlarına, tekniğine ve kurallarına uygun olarak temel ölçü sistemlerini kullanarak ölçü alması, ürün tasarlayıp ölçü alarak kalıp hazırlaması, yemeni yapılacak deriyi hazırlaması ve kalıba göre kesmesi, kesilen deri parçalarını elde birleştirebilmesi ve yemeni yapması beklenmektedir.

Burnu sivri yemeni modeli, merkep yemeni modeli, kulağı uzun yemeni modeli, eğri simli yemeni modeli, halebi yemeni modeli gibi yemeni modellerinin uygulamasını yapabilen ve ürün üretebilen, ürünlerin bakım ve korunma işlemlerini gerçekleştirebilen bireyleri yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Programın faaliyete geçirilmesi ile ilgili genel izahlar.

Yemeni yapımı kurs programını bitiren bireylerin; yemeni terminolojisi ile ilgili temel bilgilere sahip olmaları, yemenide ölçü alma, kalıp çıkarma, kesim, dikim ve yemeniyi tamamlama ile ilgili bilgi ve beceriyi kazanmış olmaları amaçlanmaktadır. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak mesleki yeterlilik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanmalıdır.

Kurs Programı, Millî Eğitim Bakanlığı'nda görevli uzman, alan öğretmenleri ve alan uzmanları ile iş birliği içinde hazırlanmıştır. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim-öğretime uygun ortamlarda uygulanır.

Program süresi ve içeriği.

Kurs programı, günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde planlanmalıdır. Kurs süresi toplam 284 ders saatidir. Programın teorik ve uygulama sürelerini eğitim personeli belirler.

Tablo 18*Yemeni Yapımı Kursu Modülleri ve Zaman Tablosu*

MODÜL ADI	KAZANIM	ÖĞRENME KAZANIMLARI	SÜRE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular.	- İş sağlığı ve güvenliğinin amacını ve önemini kavrar. - İş kazası ve meslek hastalıklarına yönelik gerekli tedbirleri alır. - Tehlike ve risk ilişkilerini kavrar. - Acil durumlarda gerekli tedbirleri alır.	12
YEMENİCİLİĞİN TARİHÇESİ	Tarihi ve kültürel yemenileri tanır.	- Tarihi ve kültürel yemenileri tanır. - Bölgesel özelliklere göre yapılan yemenileri tanır.	8
YEMENİ YAPIMINDA KULLANILAN MALZEMELER	Yemeni yapımında kullanılan malzemeleri araç ve gereçleri hazırlar.	- Yemeniyi oluşturan temel malzemeleri hazırlar. - Yemeni yapımında kullanılan yardımcı malzemeleri, araçları hazırlar.	16
TEMEL ÖLÇÜ ALMA	Uluslararası ölçü standartlarına, tekniğine ve kurallarına uygun olarak temel ölçü sistemlerini kullanarak ölçü alır.	- Ölçü almada kullanılan araç gereçleri hazırlayarak ayak üzerinden ölçü alır. - Standartlara ve tekniğine uygun olarak ayakkabı kalıbı üzerinden ölçü alır. - Metrik sisteme uygun olarak saraciye ürünü üzerinden ölçü alır. - Oran orantı yöntemine uygun olarak saraciye ürün resmi üzerinden ölçü alır. - Uluslararası ayak ölçü sistemlerine uygun - Ölçülendirme yapar.	48
YEMENİ YAPIMINDA KALIP HAZIRLAMA	Ürün tasarlayıp ölçü alarak kalıp hazırlar.	- Yemeni tasarımı yapar. - Yemeni yapımı için ayak ölçüsü alır. - İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak ölçüye uygun yemeni kalıbı hazırlar.	24
YEMENİ DERİSİNİ HAZIRLANMA VE KALIBA UYGUN KESME	Yemeni yapılacak deriyi hazırlar ve kalıba göre keser.	- Deriyi yemeni yapımına hazırlar. - İş sağlığı ve güvenlik önlemlerini alarak yemeni yapılacak derileri yemeni kalıbına uygun keser.	16
ELDE BİRLEŞTİRME TEKNİĞİ İLE YEMENİ YAPIMI	Kesilen deri parçalarını elde birleştirir ve yemeni yapar.	- Kesilen taban (gön) ve saya (yüzey) derilerini astarları ile birleştirir. - Dikişte kullanılacak ipi hazırlar ve yemeniyi diker. - Yemeni bitirme işlemlerini yapar.	24
BURNU SİVRİ YEMENİ YAPIMI	Burnu sivri yemeni modelini uygular.	- Burnu sivri modelinin yapımında kullanılacak araç gereçleri tanır. - Burnu sivri modeline uygun kalıp hazırlar. - burnu - Sivri yemeni modelini uygular.	24

Tablo 18. (Devam)

MERKUP YEMENİ YAPIMI	Merkup yemeni modelini uygular.	• Merkup yemeni modeline uygun kalıp hazırlar. • Merkup yemeni modelini uygular.	24
KULAĞI UZUN YEMENİ YAPIMI	Kulağı uzun modelini uygular.	• Kulağı uzun modelinin yapımında kullanılacak araç gereçleri tanır. • Kulağı uzun modeline uygun kalıp hazırlar. • Kulağı uzun yemeni modelini uygular.	24
EĞRİ SİMLİ YEMENİ YAPIMI	Eğri simli yemeni modelini uygular.	• Eğri simli yemeni modelinin yapımında kullanılacak araç gereçleri tanır. • Eğri Simli yemeni modelini uygular.	24
HALEBİ YEMENİ YAPIMI	Halebi yemeni modelini uygular.	• Halebi yemeni modelinin yapımında kullanılacak araç gereçleri tanır. • Halebi yemeni modeline uygun kalıp hazırlar. • Halebi Yemeni modelini uygular.	24
ÜRÜNLERİN BAKIMI VE KORUNMASI	Ürünlerin bakım ve korunma işlemlerini uygular.	• Ürünlere bakım yapar. • Ürünlerin korunmasını sağlar.	16
TOPLAM KURS SÜRESİ (Ders Saati):			384

Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Esaslar

1. Her modül sonrasında değerlendirme yapılmalıdır.
2. Başarı ölçütleri bilgi, beceri ve yeterlikler bazında açıklanmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kursun amaçları ve kazanımları ile uyumlu olmalıdır.
4. Değerlendirme, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre; 100 puan üzerinden yapılır.
5. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev-projelere göre yapılmalıdır. Puanlama yapılırken teorik ve uygulamalı kısmın değerlendirmedeki ağırlığı kurs programının özelliğine göre eğitici tarafından belirlenmelidir. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puan ya da notu olarak değerlendirilir.

Programın Uygulanmasında Kullanılacak Öğretim Araç-Gereçleri

- Kütük

- Muşta
- Keski
- Biz
- İğne
- Bileği Taşı
- Kösele Taşı
- Kil lbese
- Pazval
- Dikiş Ağacı
- Delisken
- Peşkeş
- Pusal
- Endeze (ıstampa)
- Deri türleri (manda, sığır, camız, koyun, keği)
- Pamuk ip

Kullanılan Araç Gereç ve Modül üzerinde çalışma örnekleri

şekil 258

37 Numara Kesim Kalıbı

(Kadi, 2023).

Sabit tüm ayak numaralarına göre kesim kalıpları hazırlanır. n kısım ve arka kısım olmak üzere iki ayrı parçadan oluşmaktadır.

Şekil 259

Kalıp

(Kaçdi, 2023).

Ayakkabının numarasına göre sabit hazır kalıplar. Ölçülendirme ve sabitleme yapılırken kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 260

Yardımcı Araç- Gereçler; Eye, Bileği, Kesim Bıçakları, Dişli, Kerpeten ve Çekiç

(Kaçdi, 2023).

Şekil 261

Biz

(Kaçdi, 2023).

Dikilecek noktaların, dikiş için delinmesinde kullanılan yardımcı gereçtir.

Şekil 262

Kaşık ve Kanca

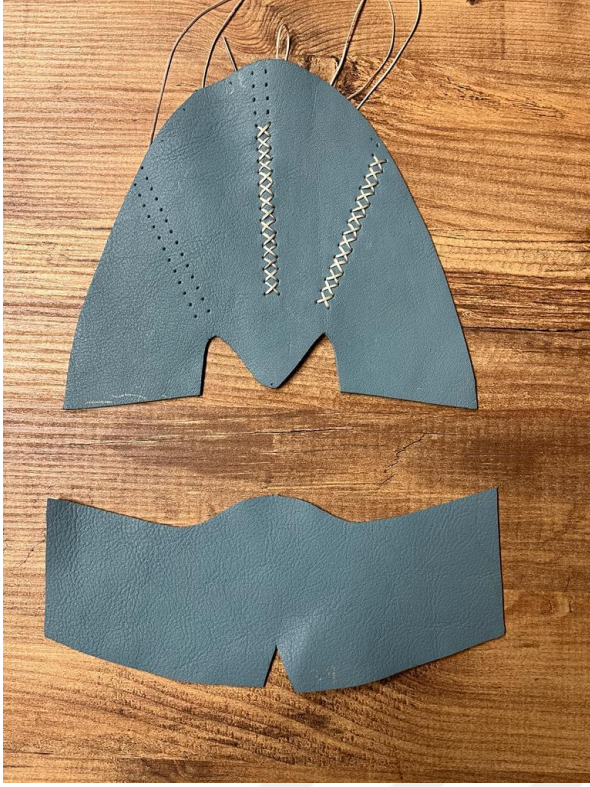

(Kaçdi, 2023).

Dikimi bitmiş ayakkabıyı kalıba yerleştirme ve çıkarma işlemleri için kullanılan yardımcı gereçlerdir.

Şekil 263

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Kesimi kalıbına göre yapılmış, süslemesine başlanmış tasarım örneğidir.

Şekil 264

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Taban birleştirmesi yapılan, biz ile delikleri açılıp iğne ile dikişleri atılan yakın çekim görsel.

şekil 265

Örnek Çalışma (Kaçdi, 2023).

Yemeninin orijinal halidir. Özellikle kırmızı ve siyah renkte, süslemesi olmayan rahat kullanım için uygun, yuvarlak ağız yemenidir.

şekil 266

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Küçük numara (çocuk) için tasarımı yapılmış iki renkli, üç dikişli çalışma örneğı.

Şekil 267

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Manda derisi üzerine boyama tekniği ile Firavun Tutankamon resmedilmiş ve kombin olarak aksesuar çantasına Nefertiti işlemesi ile deriden tasarlanmış yemeni örneği.

Şekil 268

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Yöresel kutnu kumaşın yemeni tekniği ile birleştirilmesiyle tasarlanmış bayan terlik çalışması.

Şekil 269

Örnek Çalışma

(Kaçdi, 2023).

Farklı renklerde, farklı deriler ve modellerle yemenilerin toplu görseli.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Bulgular ve Yorumlar

Kursiyerlerin Bireysel Özellikleri İle İlgili Bulgular

Araştırma, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Mesleki Eğitim Kursları (GASMEK)’ında El Sanatları Teknolojileri Programlarına katılan bireylerin, anket sonuçları ve değerlendirmeleri üzerinden kazanımlarını ve kurs sürecini incelemektedir. Anket 50 kursiyere yöneltilen ve kişisel özelliklerini içeren 20 sorudan oluşan bir form aracılığı ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Araştırma GASMEK kapsamında gerçekleştirilmiş ve kursiyerlerin tamamının bayan olduğu tespit edilmiştir

Tablo 19

Kursiyerlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş grupları	f	%
15-24	2	4
25-34	3	6
35-44	19	38
45 yaş ve üzeri	26	52
Toplam	50	100, 0

Araştırma kapsamındaki kursiyerlerin yaş aralıklarına göre dağılımına bakıldığında kursiyerlerin büyük çoğunluğunun 45 yaş ve üzeri olduğu izlenmiştir. 45 yaş ve üzeri tüm katılımcıların %52’sini oluştururken, 35-44 yaş aralığında yer alan kursiyerler tüm katılımcıların % 38 ‘ini oluşturmaktadır. 25-34 yaş aralığında 3 katılımcı bulunurken, 15-24 yaş aralığında 2 katılımcı olduğu görülmüştür.

Tablo 20

Kursiyerlerin Doğum Yerlerine Göre Dağılım

Doğum Yeri	f	%
İl	25	50
İlçe	20	40
Köy	5	10
Toplam	50	100, 0

El Sanatları teknolojileri kurslarına katılan öğrencilerin doğum yerlerine göre dağılımına bakıldığında %50 ile en yüksek bölüm il merkezinde doğanlardan oluşurken, %40'ının ilçede doğmuş olduğu, %10' unun ise köyde doğmuş olduğu görülmüştür.

Tablo 21

Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılım

Medeni durumu	f	%
Bekar	12	24
Evli	38	76
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin %76 'lık bir bölümü evlilerden oluşurken, %24'lük kısmının bekarlardan oluştuğu görülmüştür.

Tablo 22

Kursiyerlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim seviyesi	f	%
İlköğretim	2	4
Ortaöğretim	7	14
Ön Lisans	12	24
Lisans	23	46
Yüksek Lisans	6	12
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin eğitim seviyeleri incelendiğinde %46 ile çoğunluğunun lisans mezunu olduğu, %24'ünün önlisans mezunu olduğu, Ortaöğretim mezunlarının incelemeye katılanların %14'ünü oluşturduğu ve yüksek lisans bitirenlerin oranının %12 olduğu görülmüştür. Araştırmada El sanatları kursiyerleri arasında ilköğretim mezuniyeti olan 2 katılımcı bulunmaktadır.

Tablo 23

Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Dağılım

Meslek	f	%
Öğretmen	13	26
Sağlık çalışanı	5	10
Mühendis	4	8
Hukuk Çalışanı	0	0
Serbest meslek	9	18
Diğer	19	38
Toplam	50	100, 0

El Sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlere yukarıda belirtilen meslek gruplarına göre mensubu oldukları mesleklere ilişkin de soru yöneltilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin meslek gruplarına bakıldığında % 26’lık kesiminin öğretmenlik yaptığı, %10’luk kesiminin sağlık çalışanı olduğu, %8’oranında da mühendislik mesleğine mensub kursiyer olduğu görülmüştür. Kursiyerlerin % 56’lık orandaki büyük bir çoğunluğu, mesleklerinin belirtilen gruplar dışında serbest meslek ve diğer bir meslek olduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya katılan kursiyerler arasında hukukçu bulunmamaktadır.

Kursiyerlerin Kurs Katılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 24

Kursiyerlerin Kurs Katılım Amaçlarına Göre Dağılım

El Sanatları Kurslarına Katılım Amacı	f	%
Meslek edinmek	20	40
Boş vakitleri değerlendirmek	8	16
Aile ekonomisine katkı sağlamak	20	40
Diğer	4	8
Toplam	50	100, 0

El Sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin %80’i katılım amaçlarının meslek edinmek ve aile ekonomisine katkı sağlamak olduğunu belirtirken, %16’lık kesim boş vakitlerini değerlendirmek amacıyla kursa katıldıklarını belirtmiştir. %8’lik kısmı ise diğer nedenlerle kursa katılım sağladığı ifade etmiştir.

Tablo 25

Kursiyerlerin Diğer Branşlardaki Kurslara Katılıp Katılmadığına İlişkin Dağılım

GASMEK’te açılan diğer kurslara katılım	f	%
Kişisel gelişim	13	26
Güzellik ve saç bakım hizmetleri	10	20
Türk İslam sanatları	10	20
Yiyecek içecek hizmetleri	7	14
Diğer	10	20
Toplam	50	100, 0

El Sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlere el sanatları dışında GASMEK’te açılan diğer kurslara katılım durumu sorulmuş ve %26 ‘lık kısım kişisel gelişim olarak cevap vermiştir. %20 Güzellik ve saç bakım hizmetleri ile Türk islam Sanatları cevabı alınmıştır. Katılımcılardan %14’ü Yiyecek hizmetleri olarak cevap vermiştir.%20 ise diğer kurslar olarak görüş bildirmiştir.

Tablo 26*Kursiyerlerin El Sanatları Kurslarından Nasıl Haberdar Olduklarına İlişkin Dağılım*

El Sanatları Kurslarından nasıl haberdar olduğu	f	%
Kitle iletişim araçları(radyo-tv)	10	20
Bilgisayar İnternet(sosyal medya)	18	36
Açılan sergilerden	6	12
Afiş ve ilanlar	3	6
Yakın çevremden	5	10
Katıldığım diğer kurslardan	4	8
Diğer	4	8
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin %36 ile büyük bölümü internet ve sosyal medya olarak cevap vermiştir.%20'lik bölüm ise radyo-tv. olarak cevaplandırmıştır. Açılan sergiler dolayısıyla haberdar olan kesim ise %12 dir. Yakın çevresinden haber alarak kurslara katılanlar %10 dur. Katılımcıların %8'lik kısmı katıldığı diğer kurslar cevabını verirken, afiş ve ilanların oranı %6 dır. Katılımcıların %8'lik kısmı ise diğer seçenek cevabını vermiştir.

Tablo 27*Kursiyerlerin El Sanatları Kursuna Katılma Sürelerine Göre Dağılım*

El Sanatları Kurslarına Katılım Süresi	f	%
1 Yıl	5	10
2 Yıl	10	20
3 Yıl	17	34
4 Yıl	13	26
5 Yıl ve daha fazla	5	10
Toplam	50	100, 0

El Sanatları Kurslarında Yapılan Ürünlerle İlgili Bulgular**Tablo 28***Kursiyerlerin El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünleri Değerlendirme Dağılımı*

Ürettiğiniz Ürünleri Nasıl Değerlendiriyorsunuz?	f	%
Hediye ediyorum	7	14
Ekonomik kazanç sağlıyorum	30	60
Sergiliyorum	5	10
Kendim kullanıyorum	8	16
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerden elde edilen bulgular katılımcıların %60'lık orandaki büyük bir bölümü ürettiği ürünlerden ekonomik kazanç sağladığını belirtmiştir. Katılımcıların %14'lük kısmı hediye ettiğini belirtmiş, %16'lık kesim ise kendi kullandığını söylemiştir. %10'luk kısım ise sergilediğini söylemiştir.

Tablo 29

El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünlerden Gelir Elde Etme Durumu Dağılımı

Ürettiğiniz Ürünlerden Gelir Elde Ediyor musunuz?	f	%
Evet	30	60
Hayır	20	40
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin %60'lık büyük bir kısmı bu ürünlerden gelir elde ettiğini belirtirken %40'ı ise gelir elde etmediğini belirtmiştir.

Tablo 30

El Sanatları Kurslarında Ürettikleri Ürünlerden Aylık Kazanç Dağılımı

Ürettiğiniz Ürünlerden Aylık Kazancınız Nedir?	f	%
100 -1000 TL	2	7
1000 – 2000 TL	6	20
2000 – 5000 TL	10	33
5000 ve daha fazlası	12	40
Toplam	30	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılıp burada ürettiği ürünlerden gelir elde ettiğini belirten katılımcıların %40'ı aylık 5000 TL. ve üzeri bir gelir elde ettiğini belirtirken, katılımcıların %33'ü aylık 2000- 5000 TL. aralığında bir gelir elde ettiğini belirtmiştir. Aylık kazancı 1000-2000 arasında olan kursiyer oranı %20 olurken, %7'lik kısım aylık kazancını 100-1000 TL olarak belirtmiştir.

El Sanatları Kurslarının İçeriği ve İşleyişi Hakkındaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Tablo 31

El Sanatları Kurslarında Açılan Branşların Yeterliliğine İlişkin Dağılım

El Sanatları Kurslarında Açılan Branşlar Yeterli mi ?	f	%
Evet	45	90
Hayır	5	10
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan katılımcıların %90'lık kısmı açılan branşları yeterli bulurken %10'luk kısmı branşların yetersiz olduğunu bildirmiştir.

Tablo 32

El Sanatları Kurslarında Açılan Kursların Süresinin Yeterliliğine İlişkin Dağılım

El Sanatları Kurslarında Açılan Branşlar Yeterli mi?	f	%
Evet	42	84
Hayır	3	6
Kısmen	5	10
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan katılımcıların %84'lük kısmı kursların süresinin yeterli olduğunu belirtmiş, %10'luk kısım kısmen derken %6'lık kısım da hayır olarak görüş belirtmiştir.

Tablo 33

El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Uygulanan Tekniklerin Yeterliliğine İlişkin Dağılım

El Sanatları Kurslarında Uygulanan Teknikler Yeterli mi ?	f	%
Evet	42	84
Hayır	3	6
Kısmen	5	10
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan katılımcıların %84'lük kısmı kurslarda uygulanan teknikleri yeterli bulurken, %10'luk kesim kısmen diye cevap vermiştir. %6'lık kısım da hayır olarak görüş belirtmiştir.

Tablo 34

El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Yararlanılan Kaynakların Yeterliliğine İlişkin Dağılım

El Sanatları Kurslarında Yararlanılan Kaynaklar Yeterli mi?	f	%
Evet	45	90
Hayır	2	4
Kısmen	3	6
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan katılımcıların %90'lık kısmı kurslarda yararlanılan kaynakları yeterli bulurken, %6'lık kesim kısmen diye cevap vermiştir. %4'lük kısım da hayır olarak görüş belirtmiştir.

Tablo 35*El Sanatları Kurslarında Açılan Kurslarda Karşılaşılan Güçlüklerle İlişkin Dağılım*

El Sanatları Kurslarında Karşılaştığınız Zorluklar Nelerdir?	f	%
Malzemenin Pahalı Olması	25	50
Araç gereçlerin temin zorluğu ve yetersizliği	12	24
Uzun süren çalışmaların yorgunluk oluşturmaması	8	16
Uygun atölye ortamının olmaması	-	-
Tasarım gücü	5	10
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan katılımcıların %50'lik kısmı kurslarda yararlanılan malzemelerin pahalı olduğunu belirtirken, %24'lük kesim araç gereçleri temin etmekte zorluk çektiklerini belirtmiştir. %16'lık kısım da uzun süren çalışmaların yorgunluk oluşturduğunu belirtmiştir. Tasarım gücü çeken kısım ise %10 olarak görülmüştür.

Tablo 36*El Sanatları Kurslarının Geliştirilmesi Faaliyetlerine İlişkin Dağılım*

El Sanatları Kurslarının geliştirilmesi için Neler Yapılabilir	f	%
Kursiyerlere istihdam sağlanması	35	70
Kursiyerler için teknik imkanların oluşturulması	12	24
El sanatları kurslarının yaygınlaştırılması	2	4
El sanatları kurslarının daha fazla tanıtılması	1	2
Toplam	50	100, 0

El sanatları teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin %70'i kursların gelişimi için en önemli unsur olarak istihdamı belirtirken, %24'ü de kursiyerler için teknik imkanların sağlanmasını belirtmiştir. %22'lik kısım da daha fazla tanıtılması gerektiğini belirtmiştir.

Gasmek'ten Kareler

Şekil 270

Uluslararası Ezogelin Yöresel Bebek Çalıştayı'ndan Bir Görünüm.

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi, 2022).

Şekil 271

Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali'nden Bir Görünüm

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi, 2023).

Şekil 272

Ahlat Malazgirt Zaferani Anma Programları'ndan bir görünüm.

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2023).

Şekil 273

Uluslararası Şanlıurfa Kültür ve Turizm Buluşması'ndan Bir Görünüm

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2023).

Şekil 274

Ankara Tam Bana Göre Festival' den Bir Görünüm

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2021).

Şekil 275

Mardin Öğren Üret Kazan Üreten Kadın Festivali'nden Bir Görünüm

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2019).

Şekil 276

Pandemi sırasında Gasmek El sanatları eğitmenleri milyonlarca adet maske üretimi yapmıştır.

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2020).

Şekil 277

Gasmek Sergilerinden Bir Kare

(Kaçdi, 2017).

Şekil 278

Gasmek Sergilerinden Bir Kare

(Kaçdi, 2017).

Şekil 279

Gasmek Sergilerinden Bir Kare

(Kaçdi, 2017).

Şekil 280

Gasmek Sergilerinden Bir Kare

(Kaçdi, 2017).

Şekil 281

Gasmek Sergilerinden Bir Kare

(Kaçdi, 2023).

Şekil 282

Gasmek Deprem Felaketinde Gaziantep Halkının Yanında

(Gasmek Sosyal Medya Arşivi , 2023).

ONUNCU BÖLÜM

Genel Değerlendirme Sonuç ve Öneriler

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Bu araştırma Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Mesleki Eğitim Kursları (GASMEK) bünyesinde bulunan El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan bireylerin, kişisel özelliklerini ve kursların içeriğini bilimsel veriler ve anket verileri ile ölçmek ve değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamında, Gasmek bünyesinde sürdürülen El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan 50 kursiyerle birebir görüşerek veriler elde edilmiştir.

El Sanatları Teknolojileri kurslarına dahil olan kursiyerlerin tamamı kadınlardan oluşmakla birlikte, çoğunluğu 45 yaş ve üzeri kursiyerlerden oluşmaktadır. En az katılım ise 14-24 yaş aralığında olan ve genç nüfus sayılan katılımcılardan oluşmaktadır. Kursiyerlerin çoğunluğu evli olup büyük bir kısmını ise şehir merkezinde doğmuş ve kent merkezinde yaşayanlar oluşturmaktadır.

Kursiyerler eğitim düzeylerine göre incelendiklerinde çoğunluğu lisans ve önlisans mezunları oluşturmaktadır. Bu durumda büyük çoğunluğun kişisel gelişimlerine katkı sağlamak, buradan aldıkları eğitim sayesinde ek bütçe oluşturmak ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacını taşıdıkları, yine önemli bir kısmının da boş vakitlerini kaliteli bir şekilde değerlendirmek amacıyla kurslara dahil oldukları görülmektedir.

Kurs öğrencilerinin mesleki dağılımları incelendiğinde, diğer seçenek ve serbest meslek seçeneği öne çıkmakta ve öğretmenler arasında katılımın da yoğun olduğu görülmektedir.

El Sanatları Teknolojileri kursiyerlerinden mülakat çalışmalarımıza katkı veren kursiyerlerimizin tamamının GASMEK bünyesinde açılan diğer kurslara da katılmış oldukları görülmüştür. Bu kursiyerlerin büyük bir bölümünün 'Kişisel Gelişim' in yanı sıra Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri kurslarına katıldığı ve yine önemli bir bölümünün ise Türk İslam Sanatları kurslarına katıldığı görülmüştür.

El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin büyük bir kısmı GASMEK kurslarına katılım amaçlarını **meslek edinmek ve aile ekonomisine katkı sağlamak** olarak ifade etmişlerdir.

Kursiyerler El Sanatları Teknolojileri hakkındaki bilgilerini sosyal medya ve kitle iletişim araçları vasıtasıyla edindiklerini belirtmişlerdir. Bir kısmı ise yakın çevresinden ve açılan sergilerden bilgi edindiklerini belirtmişlerdir. Afiş ve ilanların ise kursiyerlere ulaşmak noktasında yetersiz olduğu değerlendirilebilir.

El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin büyük bir bölümünün 3 ila 4 yıldır kurslara devam ettiği görülmüş, bununla birlikte 1 ile 2 yıl süreyle katılanlar da tespit edilmiştir.

El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin büyük bir bölümünün burada ürettikleri ürünlerden ekonomik kazanç sağladığı görülmüştür. Üretilen ürünlerden gelir elde eden kursiyerlerin büyük bir bölümü aylık olarak **5000 TL.** ve üzeri gelir elde ettiklerini belirtmişlerdir. Önemli bir kısmı da aylık **2000 ila 5000 TL.** arasında değişen oranlarda kazanç sağladıklarını ifade etmişlerdir.

El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin az bir kısmı açılan branşları yetersiz bulmakla birlikte, büyük bir kısmı açılan kursların yeterli olduğunu belirtmiştir.

Kursiyerler El Sanatları Teknolojileri kurslarında yararlanan kaynakların, programın içeriğinin, programda uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Tüm bu bilgiler ile GASMEK kursları hakkında genel olarak mevcut El Sanatları Teknolojileri kurslarının iyi yönetildiği ve kurs öğrencilerinin büyük ölçüde aldıkları eğitimlerden memnun oldukları ifade edilebilir.

Kursiyerlerin, kursların geliştirilmesi için yapılması gereken etkinliklerin neler olduğu yönündeki görüşleri: “ *El Sanatları Teknolojisi eğitimlerinin yaygınlaştırılması*”, kurslarda üretilen ürünlerin satışının daha kolay yapılabilmesi için “*satış mağazalarının yaygınlaştırılması*”, kurslardan mezun olanlar için “ *iş ve istihdam imkanlarının sunulması*” şeklinde olmuştur.

Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre ilgililere ve bu konuda yapılacak araştırmalara yön göstermesi amacıyla aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kurs öğrencilerinin ürettikleri ürünlerin tasarımını yaparken kurs eğitmeni ile birlikte ya da internetten ulaştıkları ürün örneklerinden faydalanarak tasarım yaptıkları görülmüştür. Kurs öğrencilerinin tasarım becerilerinin geliştirilip daha özgün ürünler ortaya koyabilmeleri için “ **El**

Sanatları Tasarım İlke ve Yöntemleri” adı altında bir kurs eğitimi daha açılması ve bu kursu bitiren kursiyerlerin El Sanatları Teknolojileri kurslarına yönlendirilmeleri sağlanmalıdır. Böylelikle eğitim basamakları tamamlanmış ve el sanatları teknolojileri kurslarına gelen kursiyerlerin ön hazırlığı oluşturulmuş ve kendi tasarımlarını üretmelerine imkan verilmiş olacaktır.

2. El Sanatları Teknolojileri kurslarına katılan kursiyerlerin gerekli malzemelere daha kolay ulaşabilmeleri için GASMEK tarafından malzeme temin edilen işyerleri ile işbirliği yapılarak, kursiyerin malzemeyi daha kolay ve daha ekonomik elde edebilmesi sağlanabilir.
3. El Sanatları Teknolojilerinin tanıtılması, farklı açılardan geliştirilmesi ve bu kültürel mirasın sonraki nesillere aktarılabilmesi için ortaöğretim eğitim programlarına “ **Geleneksel Türk El Sanatları**” adı altında seçmeli ders eklenmesi gereklidir.
4. GASMEK gibi yetişkin eğitimi verilen kursların çoğaltılması, özellikle sosyo - ekonomik düzeyi düşük mahalle ve köylerde daha da yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Böylelikle kurs merkezlerine ulaşımın daha kolay olmasına ve kurslara daha fazla kişinin katılım sağlayabilmesine imkan verilmelidir.
5. El Sanatları Teknolojileri kursiyerlerinin ürettikleri ürünleri satarak, aile ekonomisine katkı sağlamaları ve ekonomik kazanç elde edebilmeleri için GASMEK bünyelerinde satış mağazaları açılmalı, mevcut mağazaların sayıları artırılmalı ve ürünler ekonomiye kazandırılmalıdır.
6. El Sanatları Teknolojileri kurslarını bitirip yeterlilik belgesini almaya hak kazanan kursiyerlerin iş hayatına girebilmeleri için, belediye bünyesinde üretim atölyeleri kurulmalı ve mevcut atölyelerinin sayıları artırılarak alandaki işverenlerle işbirliği içerisine girilip iş sahaları oluşturulmalıdır.
7. GASMEK’ in daha iyi tanıtılması ve daha fazla katılımcıya ulaşabilmesi için kitle iletişim araçları ve sosyal medya gibi iletişim kanalları daha etkin şekilde kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adalılar, A. (1984). Turizm Kooperatiflerinde El Sanatları. *I. Ulusal El Sanatları Sempozyumuna Sunulan bildiriler*. İzmir.
- Akbaba, S., Arıbaş, S., Kıncal, R.Y., Köse, E., Küçükkoğlu, A., Şahin, Ç., Taş, S., Tuncel, Z.A., & Yeşil, R. (2011). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara.
- Akdemir, T., & Ulusoy, A. (2002). *Yerel Yönetimler*. Ankara.
- Akpınarlı, F., Alp, K.Ö., Onuk, T., & Ortaç, S. (1998). *İçel El Sanatları*. Ankara.
- Akpınarlı, H.F., Köklü, H., Küçükkömürer, S., Onuk, T., & Ortaç, H. S. (2005). *Ankara İli El Sanatları ve Beslenme Kültürü*. Ankara.
- Akpınarlı, H. F., Balkanal, Z., Güler, M., Koçak, E. K., Kurt, G., Soysaldı, A., & Ülger, N. (2011). *Mengen El Sanatları*. Ankara.
- Aktan, O. (1989). *El Sanatları*. Ankara.
- Alcı, B., Boykara, K., Görgen, İ., Küçüktepe, C., Şeker, H., Tuncel, İ., & Turan, H. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme: Kavramlar Yaklaşımlar*. Ankara.
- Aliağaoğlu, A., & Uğur, A., (2012). *Şehir Coğrafyası*. Ankara.
- Alkan, C., Doğan, H., & Sezgin, S. İ. (2001). *Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları*. (1. Baskı). Ankara.
- Alkan, C., Doğan, H., & Sezgin, S. İ. (1998). *Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları*. (4. Baskı). İstanbul.
- Arlı, M. (1990). Kullanıldıkları Hammaddeye Göre El Sanatlarının Sınıflandırılması. *III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*. Ankara.
- Barışta, H. Ö. (1988). *Türk El Sanatları*. Ankara.
- Başaran, İ. E. (1994). *Türkiye Eğitim Sistemi*. (2. Baskı). Ankara.
- Bilen, M. (2006). *Plandan Uygulamaya Öğretim*, Ankara.
- Büyükkaragöz, S. S. (1997). *Program Geliştirme*. Konya.
- Celep, C. (1993). *Halk Eğitimi*. (2. Baskı), Ankara.
- Celep, C. (1995). *Halk Eğitimi*. Ankara.
- Celep, C. (2003). *Halk Eğitimi*. (3.baskı). Ankara.
- Ceyhan, E. (1999). “Gaziantep Tarihi (Gaziantep’in Siyasi, Toplumsal Eğitim Tarihi)”. Gaziyurt Matbaası, Gaziantep.
- Çitçi, A. E. (2009). “İlkçağdan Günümüze Gaziantep Tarihi”. Gaziantep.
- Demirel, Ö., & Ün, K. (1987). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara.
- Demirel, Ö. (2004). *Öğretme Sanatı*. Ankara.
- Demirel, Ö. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara.
- Doğan, T. (2003). *Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerine Rehber*. Ankara.
- Ertürk, S. (1982). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara.
- Fidan, N., & Erden, M. (1993). *Eğitime Giriş*. Ankara.
- Filiz, S. B. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara.

- Geray, C. (1970). *Halk Eğitime Giriş. Türkiye’de Yaygın Eğitim Semineri’ne Sunulan Tebliğler*. Ankara.
- Güneş, F. (1996). *Yetişkin Eğitimi (Halk Eğitimi)*. İstanbul.
- Güngör, M. B. (2004). “Gaziantep’in Coğrafi Yapısına ve Genel Tarihine Bakış”. Eren Yayınları, İstanbul.
- Güven, S., & Kılıç, Z. (2017). Türk Milli Eğitim Şuralarında Alınan Kararların İncelenmesi *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(53), 589.
- <https://e-yaygin.meb.gov.tr>
- <https://gaziantep.ktb.gov.tr>
- <https://mevzuat.meb.gov.tr>
- <https://www.gasmek.org.tr>
- <https://www.instagram.com/gasmek?igsh=MWo2eDBreDV5OHo0eg==>
- İçişleri Bakanlığı. (1972). *Belediyeler İç Düzen Genel Raporu*. Ankara.
- İsen, M. (1997). “Osmanlıda Şehir ve Kültür”. Akçağ Yayınları, Ankara.
- Kaçdi, D., (2023). (Gasmek) Helvacıkara-Kıymık Geleneksel El Sanatları Atölyeleri. Gaziantep.
- Kaçdi, D., (2017). Gasmek Eski Adliye Binası Salonu. Gaziantep.
- Kalagenger, M. (2014). *Kahramanmaraş Halk Eğitim Merkezlerindeki Takı Tasarımı Programının İncelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kalelioğlu, E.(1971). Gaziantep Yöresinin Fiziki Coğrafyası. *Coğrafya Araştırmaları Dergisi* (3-4), 139-205.
- Kalkınma Bakanlığı. (2013).*Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018*. <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kazu, İ. Y. (2012). Eğitim Bilimine Giriş. *Türk Eğitim Siteminde Mesleki ve Teknik Eğitim*. Ankara.
- Kesici, Ö. (1994). “Kilis Yöresinin Coğrafyası”, Kilis Kültür Derneği Yayınları, Kilis.
- Kılıç, E. (1981). *Halk Eğitiminde Kuram ve Uygulama*. Ankara.
- Kıncal, R.Y. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara.
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara.
- Kurt, İ. (2003). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara.
- Kültür Bakanlığı. (1993). *Türk El Sanatları*. Ankara.
- Lowe, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış* (Çev. T.Oğuzkan).Ankara.
- MEB. (1996). Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi*, (Haziran), s. 2633-2653.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2006). *Megep*, s.4.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2007). *17. Milli Eğitim Şurası Raporlar, Görüşmeler ve Kararlar*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013). *Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu*.

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2017). Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, *18. Milli Eğitim Şurası, Şuralar*. <https://ttkb.meb.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı.(MEB).(2018).*Yaygın Eğitim Kurumları*. http://www.meb.gov.tr/mevzuat/arama_sonuc_mevzuat.php?q=yayg%C4%B1n%20e%C4%9Fitim%20ilkel adresinden erişilmiştir.
- Murat, S. (2009). *Dünden bugüne İstanbul’da yaygın eğitim*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Okçabol, R. (2005). *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz*. İstanbul: Ütopya Yayınları.
- Okçabol, R. (2006). *Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)*. Ankara.
- Oktaylar, H. C. (2006). *KPSS Eğitim Bilimleri Sınava Hazırlık Kitabı*”. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Özdemir, M., & Yetim, F. (1997). Günümüz Ekonomisinde Geleneksel El Sanatlarının Yeri ve Önemi. *Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildiriler*. Ankara.
- Özkeçeci, İ., & Özkeçeci, Ş.B. (2014). *Türk Sanatında Tezhip*. İstanbul.
- Özsoy, C. (2007). *Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin İktisadi Kalkınmadaki Yeri ve Önemi*. Eskişehir.
- Öztürk, İ. (1998). *Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş*. Ankara.
- Öztürk, İ. (2003). *Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş*. İzmir.
- Şehirlioğlu, A. (1994). “*El Sanatları Eğitim Sistemi*” *Kamu ve Özel Kuruluşların Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşımları Sorunları*. Sempozyum Bildirileri. Ankara.
- Şirin, H. (2008). *Eğitimin Siyasal İşlevleri ve Türkiye’deki Sivil Toplum Örgütlerinin Bu İşlevlere İlişkin Görüşlerinin Analizi*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2005). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.
- Türkiye İş kurumu. (2013). *İŞKUR*. <https://www.statik.iskur.gov.tr> Adresinden erişilmiştir.
- Türkiye İş kurumu. (2017). *İŞKUR*. <https://www.statik.iskur.gov.tr> Adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, L. (1996). *Yaygın Eğitim ve Halk Eğitimi Merkezlerindeki Uygulamalar*. Ankara.
- Yıldırım, M. (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Yaygın Eğitim ve Halk Eğitimi Merkezleri*. Ankara.
- Yöyen, İ. (2008). *Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGEP)’ne Dahil Olan ve Olmayan Öğrencilerin Depresyon Düzeylerinin Karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yücel, T. (1987). “*Türkiye Coğrafyası*”, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.
- Yüksel, S. (2002). Yükseköğretimde Eğitim-Öğretim Faaliyetleri ve Örtük Program. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 361-362.

EKLER

EK-1. Anket Soruları

Sayın Kurs Öğrencileri

Bu anket Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı' nın Yüksek Lisans Tezinin gereği olarak hazırlanmıştır.

Bu anket Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (GASMEK) El Sanatları Teknolojileri Programlarının incelenmesi amacıyla, GASMEK kurs öğrencilerinin aldığı el sanatları eğitimindeki programlarda kursiyerlere kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve alışkanlıkları ölçmeye ve değerlendirmeye yöneliktir.

Ankete verdiğiniz cevapların tarafsız olması El Sanatları Teknolojileri Programının geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Görüşlerinizi paylaştığınız için teşekkür ederim.

Derya KAÇDI

1. Cinsiyetinizi öğrenebilirmiyiz?

- a) Bayan
- b) Bay

2. Yaş aralığınız nedir?

- a) 15-24
- b) 25-34
- c) 35-44
- d) 45 yaş ve üzeri

3. Doğum yeriniz hakkında bilgi verirmisiniz?

- a) İl
- b) İlçe
- c) Köy

4. Medeni durumunuz nedir?

- a) Bekar
- b) Evli

5. Eğitim kademeniz nedir?

- a) İlköğretim
- b) Ortaöğretim
- c) Ön Lisans
- d) Lisans
- e) Lisansüstü

6. Mesleğiniz nedir?

- a) Öğretmen
- b) Sağlık çalışanı
- c) Hukuk çalışanı
- d) Mühendis
- e) Serbest Meslek
- f) Diğer

7. GASMEK'e katılma amacınız nedir?

- a) Meslek edinmek
- b) Boş vakitleri değerlendirmek
- c) Aile ekonomisine katkı sağlamak
- d) Diğer

8. GASMEK'te eğitimi verilen başka kurslara katıldınız mı?

- a) Evet
- b) Hayır

9. El sanatları kursları hakkında nasıl bilgi sahibi oldunuz?

- a) Açılan sergilerden
- b) Kitle İletişim Araçlarından (Radyo- tv.)
- c) Bilgisayar (İnternet)
- d) Yakın çevremden
- e) Afiş ve ilanlardan
- f) Katıldığım diğer kurslardan
- g) Diğer

10. El sanatları kurslarına katıldığınız süre nedir?

- a) 1 yıl
- b) 2 yıl
- c) 3 yıl
- d) 4 yıl
- e) 5 yıl ve daha fazla

11. El sanatları kurslarında tasarladığınız ürünleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

- a) Hediye ediyorum
- b) Ekonomik kazanç sağlıyorum
- c) Sergiliyorum
- d) Kendim kullanıyorum

12. El sanatları kurslarında tasarladığınız ürünlerden kazanç elde ediyormusunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

13. Yukarıdaki soruya cevabınız evet ise; aylık ortalama kazancınız nedir?

- a) 100-1000
- b) 1000-2000
- c) 2000-5000
- d) 5000 ‘den fazla

14) El sanatları kurslarında açılan branşlar yeterli mi?

- a) Evet
- b) Hayır

15) Cevabınız hayır ise açılmasını istediğiniz kursları yazınız.

1.....

2.....

3.....

16. El sanatları kurslarının eğitim süresi yeterli mi?

- a) Evet

b) Hayır

c) Kısmen

17. El sanatları kurslarında uygulanan yöntem ve teknikler yeterli mi?

a) Evet

b) Hayır

c) Kısmen

18. El sanatları kurslarında yararlanılan kaynaklar yeterli mi?

a) Evet

b) Hayır

c) Kısmen

19. El sanatları kurslarında karşılaştığınız güçlükler nelerdir?

a) Malzemelerin yüksek maliyetli olması.

b) Kullanılan araç gereçlerin zor bulunması ve yetersizliği.

c) Uzun süren tasarım çalışmalarının fiziksel yorgunluk yaratması.

d) Verimli çalışmaya elverişli atölye ortamının olmaması.

e) Tasarım zorluğu

20. El sanatları kurslarının geliştirilmesi için yapılması gereken etkinlikler nelerdir?

a) El sanatları kurslarından belge alanlara yeterli istihdam sağlanması.

b) Yeterli teknik imkanların sunulması.

c) El sanatları kurslarının yaygınlaştırılması.

d) El sanatları kurslarının kitle iletişim araçları ile lansman edilmesi.

EK-2. Araştırma İzni

T.C.
GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
SANAT VE MESLEK EĞİTİM KURSLARI
(GASMEK)

Konu: Araştırma İzni

29.12.2023

İLGİLİ MAKAMA

12.12.2023 tarihli 91867 evrak numaralı yazıya istinaden Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sanat Kuramı ve Eleştiri Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi 13913698998 TC numaralı Derya KAÇDI' nin “Meslek Edindirme Kursları Kapsamında El Sanatları Teknolojisi Programlarının İncelenmesi: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi(GASMEK) Örneği” başlıklı tez çalışması için GASMEK bünyesinde uygulanan El Sanatları Teknolojileri branşlarına ait plan, program ve görsellerin kullanılması ve incelenmesi kurumumuzca uygun görölmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

T.C.
GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
SANAT VE MESLEK EĞİTİM KURSLARI
(GASMEK)

Konu: Anket Çalışması

12.12.2023

İLGİLİ MAKAMA

12.12.2023 tarihli 91867 evrak numaralı yazıya istinaden, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sanat Kuramı ve Eleştiri Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi 13913698998 TC numaralı Derya KAÇDI' nin "Meslek Edindirme Kursları Kapsamında El Sanatları Teknolojisi Programlarının İncelenmesi: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği (GASMEK)" başlıklı tez çalışması için ek' te sunulan anket sorularının kursiyerlerimize uygulanması ve tez çalışmasında kullanılması kurumumuzca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek-1: Anket Soruları

ÖZGEÇMİŞ

